

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)

ปริญญา

สังคมวิทยาประยุกต์

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

The Efficiency of Producing Group in Amphoe Pa Mok, Ang Thong Province

นามผู้วิจัย นางมีนา ปานทอง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์สุรพันธ์ เพชรธา, ศค.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงทิพย์ เกิดทรัพย์, มน.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรชัย วิริยารมภ์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์สุรพันธ์ เพชรธา, ศค.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

The Efficiency of Producing Group in Amphoe Pa Mok, Ang Thong Province

โดย

นางมีนา ปานทอง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อขอความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)

พ.ศ. 2552

มีนา ปานทอง 2552: ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก
จังหวัดอ่างทอง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)
สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์สุรพันธ์ เพชรภา, สค.ม. 123 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพใน
อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ปัญหาและอุปสรรคในการรวมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
คือกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน รวม 120 คน
ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ Chi-Square Test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 54.4 ปี ส่วนใหญ่จบ
การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพหลักรับจ้าง รายได้ที่ได้จากการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพ
ส่วนใหญ่ไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน มีรายได้รวมของครัวเรือน 10,001 บาทและมากกว่าต่อ
เดือนเป็นส่วนใหญ่ ระยะเวลาการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่อยู่ที่ 10 ปี ประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานรวมกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62) ส่วนผลการพิสูจน์สมมติฐาน
พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ตามกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้
ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ การ
ได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ และสถานที่ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กลับกัน
กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพได้แก่ แหล่งเงินทุน สำหรับปัญหาและอุปสรรค
ของกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นได้แก่ในเรื่องของเครื่องมือมีราคาแพงเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา
รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือทำมีความยากและต้องใช้เวลาฝึกทำจึงจะเกิดความชำนาญ

Meena Panthong 2009: The Efficiency of Producing Group in Amphoe Pa Mok, Ang Thong Province. Master of Arts (Applied Sociology),
Major Field: Applied Sociology, Department of Sociology and Anthropology.
Thesis Advisor: Mr. Suraphan Bejrapha, M.A. 123 pages.

The purposes of this study were to study the problem which will be effect the career cooperation in Amphoe Pa Mok, Ang Thong Province. Sample for the study consists 4 of career groups in Amphoe Pa Mok Ang Thong Porvince. Each group consist 30 members. The Efficiency of Productivity Group in Amphoe Pa Mok was identified in the context of demographic factors and social factors by using questionnaires as data collecting tools from 120 samples group. Statistic analysis were percentage, average mean and standard deviations and hypothesis testing by Chi-Square test at 0.05 significantly statistic level.

The results indicate that majority of the respondents are female with an average age 54.4 years old, graduated from primary school, the most of monthly income from joining productivity group is 1,000 baht, monthly income from their occupation more than 10,100 baht, most of them joining group for 10 years. The efficiency of productivity is in moderate level (average mean 0.62 percent) and the factors found to be significantly related with the efficiency of productivity are known each other, exchange their ideas, understand their purpose for productivity group and to support their needs to produce group. The factors are inverted relate with the efficiency of productivity are sponsor, equipment and place. The problems which will be effect the career cooperation are the price of product, the quality of product and the efficiency of the member.

_____ / _____ / _____
Student's signature Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างยิ่งของ อาจารย์สุรพันธ์ เพชรภา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงทิพย์ เกิดทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรชัย วิริยารมภ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ชยามล เอกะกุลนันต์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตลอดจน ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มอาชีพ อาทิเช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และกลุ่มทำกลอง ที่กรุณาให้ข้อมูลเบื้องต้นและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม คุณอนันต์ ปานทอง ที่ให้ความช่วยเหลือในการร่วมทีมเก็บข้อมูลและเป็นกำลังใจในทุกด้าน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

มีนา ปานทอง

มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
สมมติฐานการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
การรวมกลุ่มอาชีพและการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก	
จังหวัดอ่างทอง	8
ความหมายของประสิทธิภาพ	19
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ	20
แนวคิดการรวมกลุ่ม	25
ทฤษฎีความสำเร็จของกลุ่ม	37
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	45
กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง	45
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	46
การทดสอบแบบสอบถาม	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	50
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ	50
ส่วนที่ 2 ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพ	54
ส่วนที่ 3 ลักษณะของกลุ่มอาชีพ	60
ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	65
ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน และข้อวิจารณ์	72
ส่วนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะ	93
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	96
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	102
ภาคผนวก ข ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	115
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	123

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะทั่วไปของกลุ่มอาชีพ	52
2	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก	55
3	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม	56
4	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความต้องการในการรวมกลุ่ม	58
5	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	59
6	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านแหล่งเงินทุนของกลุ่มอาชีพ	61
7	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	62
8	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	64
9	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านสถานที่	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ	68
11	คำร้อยของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	74
12	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก	75
13	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม	76
14	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับความต้องการในการรวมกลุ่มอาชีพ	77
15	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับแหล่งเงินทุน	79
16	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	80
17	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับการได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	81
18	คำร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับสถานที่	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	83
20	จำนวนของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	85

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การจัดองค์กรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา	11
2	การจัดองค์กรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี	13
3	การจัดองค์กรกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง	16
4	การจัดองค์กรกลุ่มอาชีพทำกลอง	18
5	กรอบแนวคิดในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง	44

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลยุคปี พ.ศ. 2544 มีการจัดตั้งโครงการเร่งด่วน ซึ่งเป็นนโยบายลดความยากจนของรัฐบาลในยุคนั้น โครงการของรัฐบาลดังกล่าวต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ที่มาจากท้องถิ่นให้ชุมชนสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ จากวัตถุดิบและภูมิปัญญาภายในท้องถิ่น

โครงการดังกล่าวเรียกว่า โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยเริ่มจาก รัฐบาลจะมีแหล่งเงินทุนให้กับหมู่บ้านมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนในการสร้างงานและสร้างรายได้ขึ้นภายในท้องถิ่น และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง โดยรัฐจะให้การสนับสนุนในเรื่องความรู้การบริหารจัดการและเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนเพื่อจัดจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การจัดการโครงการบริหาร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนแม่บทในการดำเนินงาน

นอกจากนี้ยังทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลและสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการตั้งคณะกรรมการขึ้น 9 ชุด ขึ้นตอนการบริหารเริ่มจากในระดับตำบล จะชี้แจงแนวคิด และจัดประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบในท้องถิ่น และแผนชุมชน เพื่อเสนอให้กับระดับอำเภอ ซึ่งในระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ จะจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นตำบลต่างๆ ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตลอดจนบูรณาการแผนและงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน ในขณะที่ระดับจังหวัด จะจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับอำเภอต่างๆ ของจังหวัด และบูรณาการแผนและงบประมาณ โดยในส่วนกลางจะทำหน้าที่หลักในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบล และสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในบัญชีให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน ยกเว้นผลิตภัณฑ์

ดีเด่นตามกลุ่มสินค้า 6 ประเภท ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผ้าและสิ่งทอ จักสานและเส้นใยพืช อาหารและผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องปั้นดินเผาศิลปหัตถกรรมและสุราแช่ และกลุ่มศิลปวัฒนธรรมและสถานที่บริการ โดยจะส่งเข้าประกวดดีเด่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีแผนเพิ่มช่องทางด้านการตลาดให้มีแหล่งรวมและกระจายสินค้า ระดับภาค จำนวน 6 แห่ง และสร้างเครือข่ายด้านการตลาด จังหวัดละ 1 เครือข่าย รวม 75 เครือข่าย ซึ่งเป็นที่มาของการรวมกลุ่มอาชีพในชนบทอย่างจริงจัง

อำเภอป่าโมกมีกลุ่มอาชีพซึ่งได้จดทะเบียนกับทางราชการเป็นกลุ่มอาชีพจำนวน 15 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลนรสิงห์ กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง กลุ่มสตรีแปรรูปการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรป่าโมกพัฒนา กลุ่มอาชีพสตรีตำบลโรงช้าง กลุ่มสตรีบ้านคลองโพธิ์ กลุ่มอาชีพทำกลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางเสด็จสามัคคี กลุ่มบ้านเรือนไทยไม้สักทองจำลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลโรงช้าง กลุ่มผลิตศาลพระภูมิไม้สักจำลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนใหม่ป่าโมก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนุชกรเต้าหู้นมสด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนมแก้วตา และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มจิตรกรรมไทยบาติก ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความยากจนตามแผนนโยบายรัฐบาลในยุคนั้น ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ โอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเองให้ได้รับโอกาส สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างศักยภาพให้คนจนเข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีการพัฒนารูปแบบ มีเอกลักษณ์เฉพาะ รวมทั้งให้ชุมชนรู้จักแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่ม ให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาของตนควบคู่ไปกับการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพเพิ่มรายได้ สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในละแวกบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ให้เหมาะสมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการเรียนรู้เป็นวงกว้างโดยมีการรวมกลุ่มอาชีพ

เมื่อรัฐบาลดังกล่าวหมดวาระ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรวมกลุ่มให้เหมือนเดิมอาจคลาดเคลื่อนไปจากเดิม จึงจำเป็นต้องมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ระดับชุมชน คำนึงเกี่ยวกับวิถีชีวิตวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนในชุมชน หมู่ชน หรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกันให้มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ หรือระดับครัวเรือน ให้เป็นการรวมกลุ่มของชาวบ้านอย่างแท้จริง

ในปัจจุบัน โครงสร้างการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชนอาจเปลี่ยนไปมาก เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันเกิดการแข่งขัน ทำให้ชาวบ้านต้องปรับตัว และต่อสู้ให้รอดพ้นจากเศรษฐกิจข้าวของแพง การรวมกลุ่มจากเดิมมีความสมัครสมานสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ร่วมคิด ร่วมสร้าง ปรีกษา หรือกันอาจ เป็น ไปแบบแข่งขันกันหรือเพื่อรวมกลุ่มกันในนามเพื่อหาหนทางเป็นพวกพ้อง เพื่อการสนับสนุนจากรัฐในด้าน เงินทุน ด้านอาคารหรือโรงเรียนที่ชาวบ้านจะมารวมกลุ่มหรือด้านวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการแปรรูป ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในการรวมกลุ่มชาวบ้าน อาจมีปัญหาและอุปสรรคมากถ้า ภาครัฐไม่ เข้ามามีส่วนร่วม คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และเป็นตัวเชื่อมโยงให้การรวมกลุ่มของชาวบ้านเหนียวแน่นขึ้นอย่างต่อเนื่อง การรวมกลุ่มอาชีพทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จากความเป็นอยู่เดิมทำให้สภาพครอบครัวมีกินมีใช้ไม่เดือดร้อน ชาวบ้านมีความคิดเห็นกับการรวมกลุ่มของหมู่บ้านเองเกี่ยวกับความมั่นคงของกลุ่มตนเอง เพราะกลุ่มจะเกิดขึ้นจากการสนับสนุนและผลักดันของเจ้าหน้าที่รัฐ มีเงินงบประมาณสนับสนุน ถ้ารัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐขาดความสนใจกลุ่มจะรวมกันได้หรือไม่เนื่องจากกิจกรรมของกลุ่มส่วนใหญ่ต้องขึ้นอยู่กับตลาด โดยเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องคอยแนะนำ และหาทางช่วยเหลือตลาดหรือการรวมกลุ่มอาชีพ ทำให้ชาวบ้านรู้จักกันมากยิ่งขึ้น ได้พูดคุยพบปะกัน หรือหารือกัน ทำให้ อยู่กันอย่างเครือญาติ

การที่จะทราบว่ากลุ่มแต่ละกลุ่มที่รวมตัวกันเพื่อดำเนินงานประกอบอาชีพใดก็ตาม จำเป็นต้องมีข้อมูลของกลุ่มมาพิจารณา เพื่อหาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร จะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ และวางมาตรการส่งเสริมสนับสนุนข้อดีให้ดียิ่งขึ้นไป เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานการรวมกลุ่มอาชีพ ของประชาชนนำไปพัฒนากลุ่มอาชีพอื่นๆ ให้ดีขึ้น หรือถึงแม้บางกลุ่มมีการรวมกลุ่มอาชีพมากกว่า 30 ปี แล้วก็ตาม การดำเนินงานก็พบกับอุปสรรคและการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันทำให้สนใจถึงประสิทธิภาพของกลุ่มอาชีพว่าปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์บ้างและมีปัญหาอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม ลักษณะของกลุ่มอาชีพ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการรวมกลุ่มอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมก พัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โรงช้างสามัคคี กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และกลุ่มทำกลอง ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำนวน 4 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา ในเขตเทศบาลป่าโมก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลโรงช้าง กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง ในตำบลบางเสด็จ และกลุ่มอาชีพทำกลองในตำบลโผงเผง โดยวัดจากความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มซึ่งจำแนกตามตัวแปร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่มลักษณะของกลุ่มอาชีพ จำแนกตามตัวแปรแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ สถานที่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงสภาพการณ์ปัจจุบันของการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม แบ่งออกเป็น ตัวแปรการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม ลักษณะของกลุ่มอาชีพ แบ่งออกเป็นตัวแปร แหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ สถานที่ เพิ่มเติมปัจจัยที่ขาดหายไปและแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคให้ดีขึ้น ซึ่งกลุ่มอาชีพอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางให้สมาชิก เกิดรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานของงานวิจัยไว้ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
2. ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิกในกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
3. ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
4. ความต้องการในการรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
5. แหล่งเงินทุนของกลุ่มอาชีพ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
6. วัตถุประสงค์วัตถุประสงค์ของกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
7. การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ของกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ
8. สถานที่ของการประกอบกิจกรรมของกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

นิยามศัพท์

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หมายถึง สมาชิกภายในกลุ่มสนทนาในเรื่องส่วนตัว เช่นการได้รวมกลุ่มและพอใจที่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มและปรึกษาหารือกันในเรื่องของการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่นปัญหาของการผลิต การตลาด

ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกภายในกลุ่มพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องกิจการงานภายในกลุ่มอย่างสนิทสนมแบบพี่น้องหรือเครือญาติ

ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม หมายถึง สมาชิกมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มวิธีการดำเนินงานของกลุ่มที่เป็นข้อเท็จจริง ก่อนเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนั้น ๆ

ความต้องการในการรวมกลุ่ม หมายถึง สมาชิกมีความต้องการการรวมกลุ่มเพื่อต้องการมีรายได้เพิ่ม หรือ ต้องการเพื่อน หรือต้องการมีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น หรือพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม หรือต้องการความเพลิดเพลิน หรือถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม หรือถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือ เพื่อนๆ หรือญาติ

แหล่งเงินทุน หมายถึง กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ องค์การบริหารส่วนตำบล เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ หรือเงินทุนส่วนตัวที่นำมาเป็นทุนเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

วัตถุดิบ หมายถึง วัตถุดิบของ ที่นำมาดำเนินงานเพื่อการผลิตหรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มอาชีพ

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่นำไปใช้ในการผลิตตกแต่งแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ

การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การได้รับการสนับสนุนสิ่งทีนำมาดำเนินงานผลิตผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจได้จากหน่วยงานรัฐและเอกชนหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องนำเครื่องมือเครื่องใช้หรือวัตถุดิบมาให้กลุ่มอาชีพดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

สถานที่ หมายถึง อาณาบริเวณที่สมาชิกมารวมตัวกันปฏิบัติงานเพื่อการผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายตามที่กลุ่มอาชีพได้วางไว้

กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มประชาชนที่มีความต้องการในการฝึกอบรมและการมีงานทำตลอดจนต้องการความรู้เพื่อผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มขึ้นมาเพื่อนำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ หมายถึงวิธีการบริหารกลุ่มอาชีพที่มีผลทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแก้ไขปัญหา การได้รับผลตอบแทนของสมาชิกอาจเป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มอาชีพได้รับ ทั้งในด้านรายได้ กำลังใจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด วิธีกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ การมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โดยจะวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ จำนวน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนาในเขตเทศบาลป่าโมก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลโรงช้าง กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง ตำบลบางเสด็จ และกลุ่มอาชีพทำกลอง ตำบลโพงเพง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการรวมกลุ่ม ว่ามีการรวมกลุ่มอาชีพเหนียวแน่นเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะให้กลุ่มอาชีพอื่นๆ ที่สนใจนำไปปรับใช้ในกลุ่มของตน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การรวมกลุ่มอาชีพและการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง
2. ความหมายของประสิทธิภาพ
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
4. แนวคิดการรวมกลุ่ม
5. ทฤษฎีความสำเร็จของกลุ่ม
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรวมกลุ่มอาชีพและการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

ประวัติความเป็นมาของกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง เริ่มมาจากรัฐบาลมีนโยบายลดความยากจนของประชาชนจึงมีการสนับสนุนการรวมกลุ่มอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2540 โดยเน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ กลุ่มที่ขึ้นทะเบียนในรายชื่อกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอป่าโมก มีรวมทั้งหมด 15 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลนรสิงห์ กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง กลุ่มสตรีแปรรูปการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา กลุ่มอาชีพสตรีตำบลโรงช้าง กลุ่มสตรีบ้านคลองโพธิ์ กลุ่มอาชีพทำกลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางเสด็จสามัคคี กลุ่มบ้านเรือนไทยไม้สักทองจำลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลโรงช้าง กลุ่มผลิตศาลพระภูมิไม้สักจำลอง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนใหม่ป่าโมก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบุษกรเต้าหู้นมสดอำเภอป่าโมก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนมแก้วตา และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม

จิตรกรรมไทยบาติก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว สามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ จะจัดประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบในท้องถิ่น และแผนชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มอาชีพจำนวน 4 กลุ่มอาชีพ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา ตั้งอยู่เลขที่ 291/จ หมู่ที่ 2 บ้านป่าโมก ตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

1. การรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา เริ่มก่อตั้งปี 2534 โดยนางเสงี่ยม ไม้แป้น ปัจจุบันอายุ 50 ปี เริ่มจากการทำชาสมุนไพร โดยได้แรงบันดาลใจจากการเจ็บป่วยของตนเอง โดยนางเสงี่ยม มีอาการปวดหลังมาก เห็นสามีกำลังถางหญ้าอยู่ในสวนกล้วย และถางต้นไม้ยราบจะเอาไปทิ้ง นางเสงี่ยมจึงขอเอาไปล้างน้ำ ต้มดื่ม อาการปวดหลังก็ทุเลาลง ต่อมาสามีของนางเสงี่ยมก็ปวดหลังจนลุกขึ้นเดินไม่ได้ นางเสงี่ยมจึงเก็บไม้ยราบไปต้มให้ดื่ม สามีของนางเสงี่ยมก็อาการดีขึ้นและก็หายเป็นปกติ นางเสงี่ยมเล่าให้ฟังว่าสมัยก่อนเห็นคุณตาเก็บไม้ยราบไปต้มกิน คุณตาบอกนางเสงี่ยมว่ากินแก้ปวดหลังเลยได้แนวคิดจากคุณตานั่นเอง นางเสงี่ยมจึงคิดว่าเราก็มีของดีอยู่กับตัว จึงหาต้นไม้ยราบทั้งต้นและใบ ล้างน้ำให้สะอาดหั่นเป็นท่อนๆ ตากแดด แล้วนำไปคั่วให้หอม ทำเป็นชาออกจำหน่ายตามงานต่างๆ ก็ขายได้ เลยก่อยๆ ปรับปรุงรสชาติ ผสมกับใบเตย และดอกมะลิ ที่มีอยู่ที่บ้าน เพื่อให้มีรสชาติหอม จนคนทั่วไปยอมรับ และใช้ชื่อว่าชาสมุนไพรไทยแท้ ตอนนั้นขายห่อละ 20 บาท

ป้าเสงี่ยมยังมีแนวคิดอยากช่วยให้ชาวบ้านซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่ม จึงชักชวนชาวบ้านโดยบอกสรรพคุณว่า ต้นไม้ยราบแก้ปวดหลังให้ชาวบ้านฟัง ชาวบ้านก็ยังไม่ยอมรับ แต่ชาวฝรั่งที่เคยซื้อชาไม้ยราบไปก็ชอบ และกลับมาซื้อใหม่ถึงที่บ้าน ป้าเสงี่ยมเลยใช้โอกาสนี้เชิญชวนชาวบ้านมารวมกลุ่มอีกครั้ง ชาวบ้านหลายคนเริ่มมาและเริ่มชิมชา จนยอมมารวมกลุ่ม เมื่อกลุ่มมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น จึงหาวิธีผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ เพื่อรองรับสมาชิกที่เพิ่มขึ้น ด้วยความที่มีพื้นฐานในเรื่องสมุนไพรอยู่แล้ว เพราะตอนเด็กๆ ป้าเสงี่ยมยังได้คลุกคลีอยู่กับแม่ที่เป็นหมอดำยา และไปอบรมเพิ่มเติม จึงทดลองผลิตลูกประคบควบคู่ไปกับชาสมุนไพร ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของตลาดในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย ประเทศเกาหลีใต้ ส่วน

การตลาดในประเทศไทยจะออกร้าน ณ เมืองทองธานี กรุงเทพฯ และส่งตามร้านค้าส่งในกรุงเทพฯ ตลอดจนส่งขายต่างประเทศตามใบสั่งซื้อ

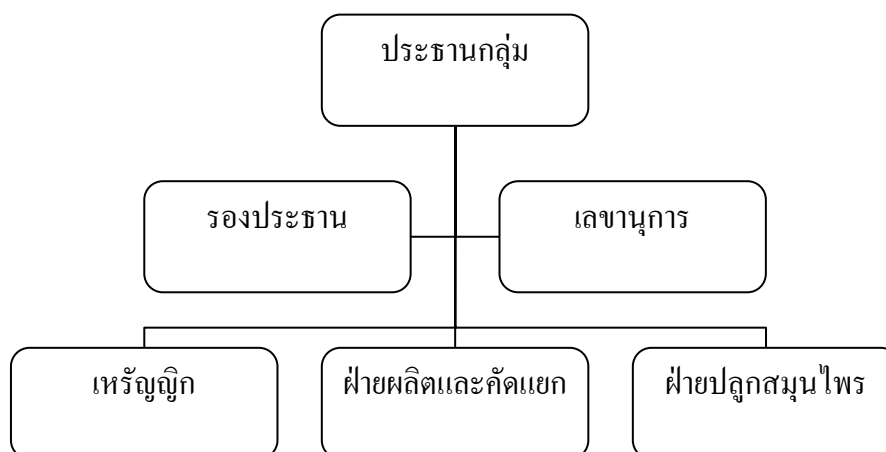
กลุ่มที่เกิดขึ้นจึงเป็นการตั้งกลุ่มแบบบังเอิญโดยเหตุการณ์เกิดขึ้นกับนางเสงี่ยมโดยตรง และได้รับข้อมูลจากคนเฒ่าคนแก่บอกต่อสมาชิกทั้งหมดต้องมาทำที่บ้านป่าเสงี่ยม เนื่องจากต้องควบคุมคุณภาพในการผลิต นี่เป็นที่มาของการรวมกลุ่ม ปัจจุบันมีสมาชิก 50 คน ซึ่งรวมถึงผู้ผลิตชาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ประคบ และผู้ปลูกสมุนไพรส่งนางเสงี่ยมด้วย

2. การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา ผู้ผลิตชาสมุนไพรไทยแท้ และลูกประคบ จะมีสมาชิก 50 คน โดยในจำนวนนี้เป็นสมาชิกที่ผลิตและคัดแยกสมุนไพร 10 คน และทั้งหมดยังปลูกสมุนไพรต่างๆ ส่งกลุ่มด้วย ซึ่งกระจายไปทั่วอำเภอป่าโมก สมุนไพรที่ปลูกส่งกลุ่ม เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด ขิง ส้มโอ ส้มเปลือกบาง ใบหม่อน ขมิ้นชัน เตยหอม ทองพันชั่ง ดอกคำฝอย ไม้ยราบ เป็นต้น

การเข้ากลุ่มจะต้องรวมหุ้น หุ้นละ 100 บาท จะให้รวมหุ้นไม่เกิน 10 หุ้น ต่อสมาชิก 1 คน กลุ่มจะมีการเรียกประชุม เดือนละ 1 ครั้ง หรือ 2-3 เดือน ครั้ง หรือแล้วแต่มีเรื่องด่วน เช่นมีผู้มาเยี่ยมชมกลุ่ม การแบ่งผลประโยชน์ก็แบ่งตามจำนวนหุ้น หรือจ่ายตามจำนวนการผลิตหรือคัดแยกสมุนไพร ส่วนรายได้ที่ให้แก่สมาชิกที่มาช่วยงานจะได้วันละ 200 บาท

ปัจจุบันได้รับการสนับสนุนเครื่องมือจาก องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมก วัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังไม่เคยได้รับการสนับสนุนด้านวัตถุดิบจากหน่วยงานภาครัฐ และไม่เคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้และวัตถุดิบจากองค์กรเอกชน แต่มีสถานที่ทำการกลุ่มโดยเฉพาะที่บ้านนางเสงี่ยม ไม้เป็น โดยไม่ได้เช่า

ภาพที่ 1 การจัดองค์กรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา

ที่มา: จากการสัมภาษณ์และสำรวจ นางเสงี่ยม ไม้แป้น ประธานกลุ่ม 1 มกราคม 2551 เวลา 9.00 น.

กลุ่มที่ 2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลโรงช้าง อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

1. การรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี เริ่มก่อตั้งเมื่อ 13 กันยายน 2543 โดยพัฒนาชุมชนอำเภอป่าโมก เป็นผู้แนะนำก่อตั้ง รวบรวมชาวบ้านให้มารวมกลุ่ม โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ปัจจุบัน มีนางสังวาลย์ แก่นแก้ว เป็นประธานกลุ่ม เมื่อเริ่มการก่อตั้งกลุ่มผลิตกุนเชียงและน้ำพริกเผา แต่กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มยังขาดประสบการณ์ ตลอดจนไม่มีตลาดรองรับ และเนื้อหมู กุนเชียงในเวลานั้นมีราคาแพง

ปี พ.ศ. 2547 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ติดต่อกับศูนย์การฝีมือแรงงานจังหวัดอ่างทอง เข้ามาฝึกการประดิษฐ์ดอกไม้จากก้านกล้วย แต่สมาชิกกลุ่มไม่มีความถนัดและต้องใช้เวลาในการฝึกนาน จึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ประกอบกับกลุ่มต้องซื้อวัสดุจากพ่อค้าคนกลาง แต่ส่งดอกไม้ที่ผลิตเสร็จแล้วในราคาต่ำ จึงทำขนมดอกจอก ข้าวตังทรงเครื่อง กล้วยม้วน ตามความถนัดของสมาชิกกลุ่มร่วมด้วย

ปี พ.ศ. 2548 เกษตรอำเภอป่าโมก เข้ามาแนะนำทำดอกไม้จากกระดาษสา และกระดาษสาชุบยางพารา สมาชิกให้ความสนใจมาก และสมาชิกกลุ่มพัฒนาฝีมือมาตลอดแต่ขาดอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษสาซึ่งมีราคาแพง จึงหันมาผลิตดอกไม้จากก้านกล้วยใหม่ และทดลองส่งเข้าคัดสรรเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และได้ระดับ 2 ดาว

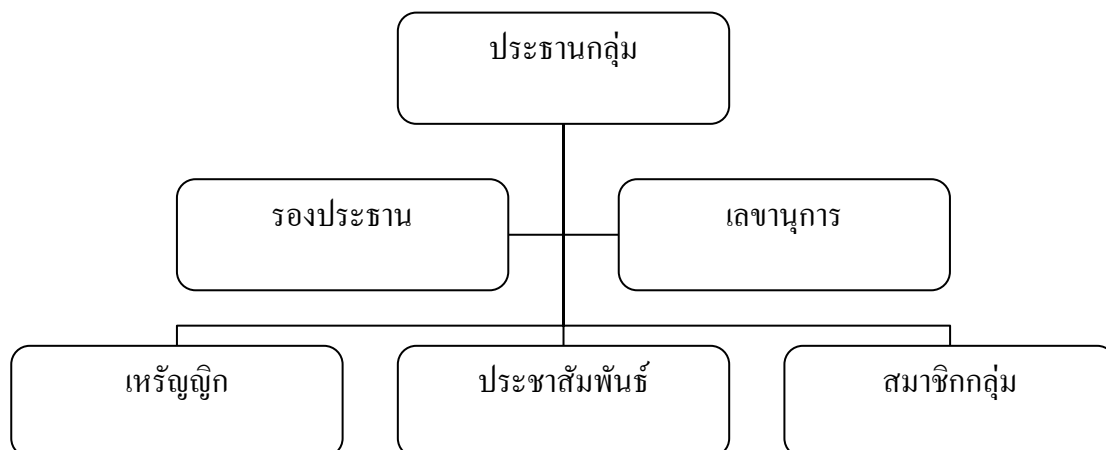
ปี พ.ศ. 2549 กลุ่มได้พัฒนาฝีมือ โดยจ้างวิทยากรภายนอกมาอบรมการประกอบดอกไม้จากผ้าซึ่งทำจากดอกบัว และนำออกจำหน่ายตามงานต่างๆ ในจังหวัด ในอำเภอในชุมชนได้ดีพอสมควร แต่กลุ่มก็ยังไม่ถึงการผลิตอาหาร และองค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขรับรองในเรื่องของอาหารที่ทางกลุ่มผลิตแล้ว เช่นขนมดอกจอก ข้าวตังทรงเครื่อง และกล้วยม้วน และกำลังดำเนินการขออนุญาตฐานสินค้าจากอุตสาหกรรมในการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์อีกด้วย

ปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบัน คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิก ได้ร่วมกันคิดว่าจะผลิตกระดาษจากต้นกล้วย เนื่องจากต้นกล้วยจากท้องถิ่นมีมาก รวมทั้งทำกระดาษจากต้นกล้วยเพื่อนำมาทำดอกไม้ประดิษฐ์

2. การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านเกษตรกร โรงช้างสามัคคี

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โรงช้างสามัคคีจะผลิตดอกไม้จากต้นกล้วยกระดาษจากก้านกล้วยดอกไม้จากกระดาษสา ตลอดจนผลิตขนมดอกจอก ข้าวตังทรงเครื่อง กล้วยม้วน ควบคู่กันไปกับ การผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ เมื่อจะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ใช้วิธีปรึกษาหารือกันและยกมือโหวตกันในกลุ่ม

จำนวนสมาชิกทั้งหมดมี 45 คน แต่ละคนจะเลือกผลิตผลิตภัณฑ์ที่ตนเองถนัดที่สุด การแบ่งงานแบ่งจากสมาชิกว่างจากงานประจำ ไม่ได้แบ่งตามความพอใจของคนภายในกลุ่ม ในการเรียกประชุมขึ้นอยู่กับใครจะมาเยี่ยมชมกลุ่ม ก็จะมีการเรียกสมาชิกมาประชุมรวมกันเพื่อต้อนรับแขกผู้มาเยือน และมีการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการเข้าถือหุ้น เพียงยื่นความจำนงโดยกรอกใบสมัครเท่านั้นก็ถือว่าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว มีที่ทำการกลุ่มโดยเฉพาะได้รับสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนอำเภอป่าโมกเป็นผู้สนับสนุนทุนเริ่มแรก 50,000 บาท การจัดสรรรายได้ แบ่งตามจำนวนผลผลิตที่ออกมาเป็นชิ้นๆ ตามราคาของผลผลิตนั้น

ภาพที่ 2 การจัดองค์กรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี

ที่มา: จากการสัมภาษณ์และสำรวจ นางสังวาลย์ แก่นแก้ว ประธานกลุ่ม 1 มกราคม 2552 เวลา 11.00 น.

กลุ่มที่ 3 กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง ตั้งอยู่เลขที่ 67/1 หมู่ที่ 1 บ้านวัดตาลใต้ ตำบลบางเสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง

1. การรวมกลุ่มอาชีพปั้นตุ๊กตาชาววัง

ปี พ.ศ. 2519 ช่วงเดือนมกราคม สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงเสด็จเยี่ยมราษฎรที่ตำบลบางเสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง ทรงพบว่าราษฎรประสบปัญหาเรื่องน้ำท่วม นาล้มเสียหายหลายปี การทำนาไม่ได้ผล ราษฎรมีฐานะยากจนลง จึงมีพระราชดำริที่จะหาอาชีพเสริมให้ ทรงเล็งเห็นว่าตุ๊กตาชาววังแบบโบราณซึ่งทำด้วยดินปั้นเป็นรูปจำลอง ลักษณะทรวดทรงและท่าทางอากัปกริยาต่างๆ ที่เป็นอยู่ตามปกติในชีวิตประจำวันของคนไทยหาได้ยากและเกือบจะสูญสิ้นไปหมดแล้ว ประกอบกับราษฎรในบริเวณนี้มีอาชีพทำอิฐกันอยู่แล้ว งบประมาณคือดินเหนียวมาใช้ในการปั้นตุ๊กตาได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการปั้นตุ๊กตาชาววังขึ้นเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2519 โดยมีอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ อาจารย์ภาวาส บุนนาค คุณหญิงเสริมศรี บุญนาค และอาจารย์ไพฑูริย์ เมืองสมบูรณ์ และคณะ มาเป็นผู้ทำการฝึกสอน และให้คำแนะนำ ผลงานที่ผลิตได้ในระยะแรกทรงรับซื้อไว้ทั้งหมด พร้อมทั้งหาตลาดให้ ต่อมาเมื่อตุ๊กตาชาววังเป็นที่รู้จักกันกว้างขวาง ราษฎรผู้ผลิตก็สามารถหาตลาดกันเองได้โดยมีผู้สนใจไปชมกิจการและหาซื้อถึงหมู่บ้าน หลังจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพปั้นตุ๊กตา

ชาววังในระยะแรกผ่านไป มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พบว่ายังมีปัญหาอีกบางประการที่สมควรจะต้องช่วยราษฎรที่มีอาชีพปั้นตุ๊กตาชาววังต่อไป อีกในเรื่องของการปรับปรุงคุณภาพของตุ๊กตาชาววังให้มีความแข็งแรงทนทานพอสำหรับลูกค้าที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ การทดลองหาวัสดุเชื้อเพลิงที่มีราคาถูกและหาง่ายในท้องถิ่นมาทดแทนถ่านไม้ ซึ่งมีราคาแพงสำหรับใช้ในการเผาตุ๊กตาชาววัง การปรับปรุงวิธีการบรรจุภัณฑ์ให้สินค้าน่าซื้อและปลอดภัยไม่แตกหัก การปรับปรุงรูปแบบของตุ๊กตาให้เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตลอดจนหาแหล่งตลาด รองรับผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาชาววังเหล่านี้ให้แก่ราษฎรเพื่อให้เป็นอาชีพเสริมมีรายได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งปัญหาอุปสรรคเหล่านี้จำเป็นต้องช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ราษฎร โดยเฉพาะการพยายามผลักดันให้สินค้าตุ๊กตาชาววังเป็นสินค้าที่ระลึกใหม่อีกประเภทหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยตามคำเชิญชวนของรัฐบาลไทย ตั้งแต่ปีท่องเที่ยวไทยใน ปี พ.ศ. 2530 มีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วารสารท่องเที่ยว วิทยุโทรทัศน์ฯ จนทำให้อาชีพการปั้นตุ๊กตาชาววังสามารถกระจายและแพร่หลายในหมู่ราษฎรบริเวณวัดท่าสุทธารวาส ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จวบจนปัจจุบันนี้ (เอกสิทธิ์ วัฒนปรีชานนท์, 2519)

2. การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพปั้นตุ๊กตาชาววัง

การหาข้อมูลในส่วนนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจถึงสภาพทั่วไปของการดำเนินงานรวมกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการตลาดของกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง โดยมีรายละเอียดการศึกษาจากการสัมภาษณ์ (สุวรรณค์ บุญประเทือง, 2551) ดังนี้

ไม่มีการรวมหุ้น ต่างคนต่างทำที่บ้าน และนำมาขายที่กลุ่มหัตถ์ค่างานขายร้อยละ 5 ค่าวัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้าประปราร้อยละ 5 สมาชิกที่นำของมาจำหน่ายจะได้ ร้อยละ 90 สมาชิกบางคนขายตรงให้พ่อค้าคนกลาง และมีการตัดราคาบ้าง ปัจจุบันมีสมาชิก 40 คน

การปั้นตุ๊กตาชาววังของสมาชิกกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง สมาชิกยังใช้ดินเหนียวในบริเวณหมู่บ้านหรือนอกหมู่บ้านบริเวณใกล้เคียงเป็นวัตถุดิบในการปั้นตุ๊กตาชาววัง และส่วนประกอบ เช่น ผลไม้จืด มีกล้วย ทุเรียน มังคุด ส้มโอ ส้ม น้อยหน้า เงาะ สับปะรด ฯลฯ หลังจากปั้นตุ๊กตาชาววังหรือส่วนประกอบ ต้องฟุ้งลมเพื่อให้ตุ๊กตาดินค่อยๆ แห้ง ก่อนนำไปเผาจะลดการแตกหักระหว่างเผาได้

3. การพัฒนาการบรรจุภัณฑ์

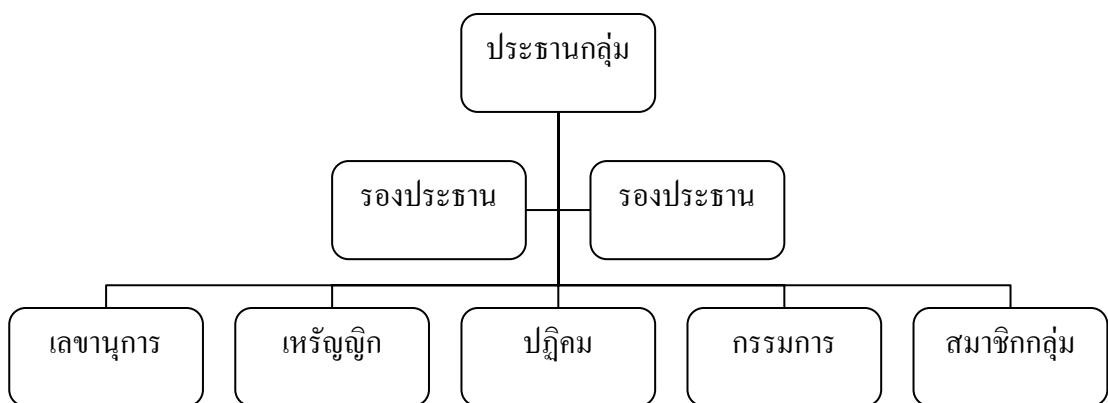
แต่เดิมมาผู้ซื้อตุ๊กตาชาววังมักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แวะเวียนมาเที่ยวศูนย์ปั้นตุ๊กตาชาววังที่วัดท่าสุทธาวาส แต่ไม่ค่อยนิยมกันมากนักในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพราะการบรรจุภัณฑ์ไม่ดีไม่คงทนในระหว่างการเดินทางหรือพกพา ผู้ขายเพียงห่อด้วยกระดาษทิชชูและใส่ถุงพลาสติกเป่าลม สมาชิกสามารถตัดกระดาษทำกล่องชนิดนี้ได้เพราะออกแบบให้มีความเรียบง่ายและราคาถูก

การใช้กล่องกระดาษขาวในการบรรจุภัณฑ์จะได้รับความนิยมจากสมาชิกทั้งนี้เพราะมีราคาถูก มีผู้ซื้อแนะนำให้พิมพ์ฉลาก เล่าความเป็นมาของตุ๊กตาชาววัง แหล่งผลิตตุ๊กตาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใส่ลงไปด้วย ผู้ซื้อจะได้รู้ความเป็นมาและแนะนำให้ติดสติ๊กเกอร์ตรามูลนิธิฯ ลงบนกล่องบรรจุ เพื่อให้ทราบว่า เป็นผลิตภัณฑ์ในโครงการ ศิลปอาชีพของมูลนิธิฯ

สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น และทำให้รายได้หลักของครอบครัวเพิ่มขึ้นบ้าง จะได้มีรายจ่ายในครัวเรือนที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้จากการปั้นตุ๊กตาชาววัง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการตามคำแนะนำที่เจ้าหน้าที่รัฐแนะนำ ผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงคุณภาพมีความสวยงามและประณีตและบรรจุภัณฑ์ตามคำแนะนำจะได้ราคาสูงกว่าราคาทั่วไป เพราะผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการภายใต้คำแนะนำ น่าซื้อ ดึงดูดความสนใจและไม่แตกหักระหว่างการเดินทาง สินค้าเหล่านี้จะนำไปขายที่ร้านจิตรลดา ร้านขายของที่ระลึกในพระบรมมหาราชวัง พิพิธภัณฑ์วิมานเมฆ ร้านค้าของ โรงแรมชั้นนำ ตลาดน้ำ และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักสินค้าชนิดนี้ผ่านสื่อสารมวลชนแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ สมาชิกมีรายได้จากการปั้นตุ๊กตาเพิ่มมากขึ้น จึงมีราษฎรในหมู่บ้านนี้หลายรายกลับมาสนใจปั้นตุ๊กตาชาววังเป็นอาชีพเสริมและปั้นตุ๊กตาชาววังกันตลอดทั้งปี

อย่างไรก็ตามปัญหาบางประการในการปั้นตุ๊กตาชาววังยังมีปรากฏอยู่ เช่น วิธีการปั้นตุ๊กตาชาววัง การผสมดินเพื่อการปั้นตุ๊กตาชาววังให้มีคุณภาพยังคงต้องปรับปรุงบางประการ การจัดหาวัสดุเชื้อเพลิงชนิดอื่นมาใช้แทนถ่านไม้ การฝึกอบรมสมาชิกรุ่นใหม่จากผู้ยากจนไม่มีที่ดินทำกินมาปั้นตุ๊กตาชาววัง หรือส่วนประกอบชุด เช่น เรือไม้ กระเช้าหวาย สำหรับจัดชุดผลไม้ กล่องกระดาษเพื่อบรรจุภัณฑ์ ซึ่งปกติต้องไปจัดซื้อจากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้าน รวมทั้งการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์แบบใหม่เพื่อให้ดึงดูดใจลูกค้าด้วยวัสดุ หรือการออกแบบใหม่ๆ การพัฒนาหีบห่อใน

การบรรจุภัณฑ์จำนวนมากๆ เพื่อให้ปลอดภัยในการขนส่ง สมาชิกคัดค้านบ้างในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีการเชิญชวนเพื่อวางแผนกระบวนการผลิต การพัฒนาการทำผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาชาววังแบบต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด และการสำรวจภาวะการตลาดของผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาชาววัง เคยให้ข้อมูลขั้นตอนการผลิตกับลูกค้าและผู้สนใจ เคยจัดหาวัตถุดิบขาดแคลน เช่น ดินเหนียวและเคยเสนอแนะผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกี่ยวกับผลผลิตไม่สวยงามและไม่ได้มาตรฐาน

ภาพที่ 3 การจัดองค์กรกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง

ที่มา: จากการสัมภาษณ์และสำรวจ นางสาวรศ. บุญประเทือง ปฏิคมกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง

1 มกราคม 2551 เวลา 14.00 น.

กลุ่มที่ 4 กลุ่มอาชีพทำกลอง ตั้งอยู่ เลขที่ 35 หมู่ 6 บ้านปากน้ำ ตำบลเอกราช อำเภอป่าโมก จังหวัด อ่างทอง

1. การรวมกลุ่มอาชีพทำกลอง

จากการที่บ้านปากน้ำ หมู่ 6, 7 ตำบลเอกราช อยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ซึ่งเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมภาคกลาง ไม่ว่าจะเป็นเพลงพื้นบ้าน ลิเก และวงปี่พาทย์มอญ ดังนั้น วิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านนี้จะผูกพันอยู่กับเครื่องดนตรีไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล เมื่อประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา คุณตาเพิ่ม กู้ประดิษฐ์ ซึ่งมีอาชีพในการทำวงปี่พาทย์มอญ และมีความสามารถพิเศษในงานฝีมือทางช่าง ได้คิดที่จะประดิษฐ์กลองมาใช้ แล้วปรากฏว่ากลองนั้นใช้ได้ดีมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นที่เลื่องลือในหมู่แวดวงของวงปี่พาทย์มอญ และดนตรีไทยต่างๆ โดยได้มาจ้างทำกลองเพิ่มมากขึ้น คุณตาเพิ่มจึงได้สอนให้ลูกศิษย์ซึ่งอยู่ในวงปี่พาทย์มอญของตนทำกลอง โดยใช้บ้านของคุณตาเพิ่ม

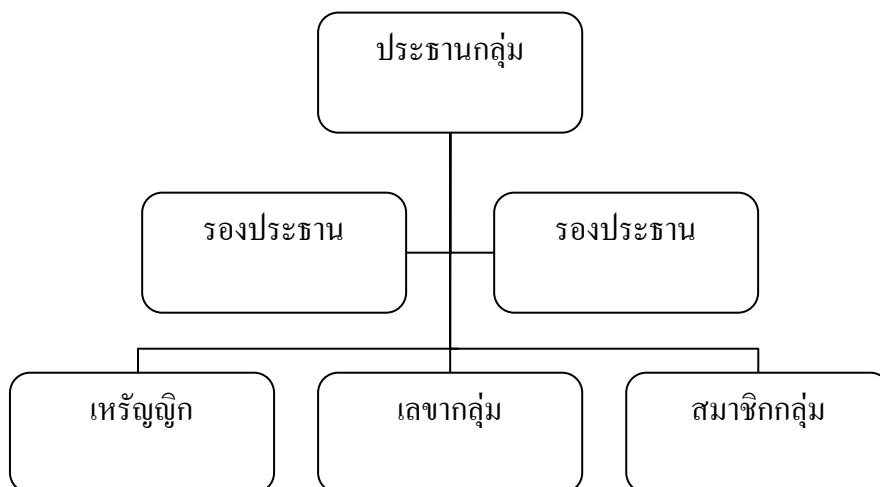
เป็นสถานที่ทำกลอง ต่อมาเมื่อคุณตาเพิ่มเสียชีวิตลง วงปีพาทย์ก็หยุดดำเนินการ แต่การทำกลองยังมีการทำกลองที่ต่อเนื่องกันมา จนมีการรวมกลุ่มถึงทุกวันนี้

2. การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพทำกลอง

ในระยะเริ่มต้น การทำกลองก็จะทำเฉพาะกลองซึ่งใช้ในวงปีพาทย์มอญ และทำเฉพาะที่มีผู้มาสั่งซื้อสั่งทำเท่านั้น บางครั้งจำหน่ายได้มากบางครั้งจำหน่ายได้น้อยขึ้นอยู่กับพ่อค้าสั่ง เมื่อมีการผลิตมากขึ้นก็มีการผลิตกลองที่มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้นเพื่อขยายตลาดจำหน่าย โดยการจำหน่ายระยะแรกๆ ก็จะจัดจำหน่ายให้กับร้านขายเครื่องดนตรีซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ (เวียงนครเกษม) โดยใช้วิธีหาบกลองไปลงเรือที่ตลาดอำเภอป่าโมก ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 3 กม. แล้วล่องเรือไปตามแม่น้ำเจ้าพระยาไปขึ้นที่ท่าเตียนหรือปากคลองตลาด

ในปัจจุบันเมื่อมีคมนาคมทางถนนที่สะดวกขึ้น ก็จะมีรถของพ่อค้าคนกลาง หรือคนที่ต้องการซื้อเข้ามาซื้อ โดยตรงถึงในหมู่บ้านแต่ในส่วนของการส่งจำหน่ายร้านในกรุงเทพฯ ก็ยังมีอยู่ โดยใช้การขนส่งทางรถยนต์

ก่อน ปี พ.ศ. 2528 อาชีพทำกลองของชาวดำบลเอกราชดำเนินไปอย่างลุ่มๆ ดอนๆ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2528 รัฐบาลประกาศส่งเสริมให้มีการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ทำให้ดนตรีไทยได้รับความสนใจ และมีการส่งเสริมกันอย่างจริงจัง โรงเรียนต่างๆ มีการจัดตั้งวงดนตรีไทยขึ้น ทำให้มีการสั่งซื้อกลองจากตำบลดเอกราชเป็นจำนวนมาก และชื่อเสียงในการทำกลองของตำบลดเอกราชก็โด่งดังเป็นที่ยอมรับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ภาพที่ 4 การจัดองค์กรกลุ่มอาชีพทำกลอง

ที่มา: จากการสัมภาษณ์และสำรวจ สมาชิกกลุ่มอาชีพทำกลอง นางคณิง สีเทียนสุข 1 มกราคม 2551 เวลา 16.00 น.

สภาพการดำเนินงาน ต่างคนต่างทำที่บ้าน ไม่มีสถานที่กลุ่มจัดให้โดยเฉพาะใช้เงินทุนของตนเอง หาลูกค้ากันเอง มีผู้ว่าจ้างให้ทำ จึงต่างคนต่างขาย ถ้ามีใบสั่งซื้อเข้ามามาก จะมาแบ่งกันตามกลุ่มเอง หรือแบ่งกันตามความสนิทสนมภายในกลุ่ม ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในเรื่องเงินทุน ปัจจุบันมีสมาชิก 50 คน

มีการเรียกประชุมแล้วแต่โอกาส เช่น มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาให้ความรู้ หรือเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาสอบถามข้อมูลการรวมกลุ่ม ความต้องการการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลในด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพ หรือสถานที่ ถึงจะมีการเรียกประชุมเพื่อหารือกัน

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของการรวมกลุ่มอาชีพและสภาพทั่วไปของการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สรุปได้ว่า กลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มจะเริ่มต้นจากบุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป มารวมตัวกันทำกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันเพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัว สมาชิกที่มารวมกลุ่มกันจะมีรายได้เสริมเพียงพอต่อการซื้อข้าวได้ในแต่ละวัน และยังเป็น การช่วยเหลือครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง ทำให้สมาชิกในกลุ่มต้องการรวมกลุ่มอาชีพนี้ต่อไปตราบเท่าที่ยังพอมีรายได้ช่วยเหลือครอบครัวอยู่

ความหมายของประสิทธิภาพ

วิรัช สวงวนวงศ์วาน (2531) กล่าวว่าประสิทธิภาพของการบริหารงานเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าหรือความล้มเหลวขององค์กร งานที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรก็คืองานในหน้าที่การบริหาร ซึ่งจะเหมือนกันหรือเป็นสากล ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีจุดมุ่งหมายใด จะเป็นของรัฐหรือเอกชน หรือองค์กรสาธารณะก็ตาม ส่วนหลักการบริหารต่างๆ จะเป็นเครื่องมือช่วยให้การบริหารงานหรือการจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจะต้องเลือกหลักการบริหารที่เหมาะสมกับองค์กรของตนในสถานการณ์ต่างๆ และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรให้มากที่สุด

สมพงษ์ เกษมสิน (2519) ได้อธิบายประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ หรือการทำงานที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุด และการที่จะพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็พิจารณาได้จากผลงานหรือประสิทธิภาพของการบริหารย่อมหมายถึง อัตราส่วนของทรัพยากรที่ลงทุนหรือใช้ไป อันอาจได้แก่ เงิน แรงงาน กำลังใจ ความมุ่งหวังส่วนบุคคลและผลอันเกิดจากการบริหารงานขององค์กร ซึ่งย่อมจะก่อให้เกิดมูลค่าเป็นความพอใจ ส่งเสริมให้มีกำลังใจในการทำงาน มีความสมานฉันท์ ระหว่างกลุ่มสมาชิก

อุทัย หิรัญโต (2523-2525) กล่าวว่าคำว่าประสิทธิภาพมีความหมายถึง การประกอบธุรกิจที่มีกำไร ก็เรียกว่ามีประสิทธิภาพ ถ้าขาดทุนก็เรียกว่าไม่มีประสิทธิภาพ วงการธุรกิจ การประกอบการใดๆ ต้องใช้ทุนหรือเรียกว่าปัจจัยการผลิตซึ่งไม่ใช่เงินตราเท่านั้น รวมถึงที่ดิน เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ และแรงงาน

ธงชัย สันติวงศ์ (2541) ได้รวบรวมความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) จากนักวิชาการหลายท่าน ประสิทธิภาพหมายถึง การเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลที่ได้จากการทำงานว่าดีขึ้นอย่างไรแค่ไหน ในขณะที่กำลังทำงานตามเป้าหมายขององค์กร

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ความสำเร็จในการที่สามารถดำเนินกิจการก้าวหน้าไป และสามารถบรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่องค์กรตั้งไว้ได้ องค์กรหรือกลุ่มอาชีพควรมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป

ทวิชโยทัย (2543 อ้างถึง สำนักงาน ก.พ., ม.ป.ป) กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ ด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (Input) เช่น การใช้ทรัพยากรทั้งเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
2. ประสิทธิภาพในแง่กระบวนการบริหาร (Process) เช่นการทำงานที่ถูกต้อง ได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม
3. ประสิทธิภาพในแง่มุมของผลลัพธ์ เช่น การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน เป็นที่พอใจของลูกค้า

ประสิทธิภาพการดำเนินงานจึงหมายถึง การทำงานที่ประหยัด ได้ผลงานที่รวดเร็วมีคุณภาพคุ่มค่ากับการใช้ทรัพยากรในด้านการเงิน คน อุปกรณ์ และเวลา ประสิทธิภาพ (Efficiency) จึงหมายถึงอัตราความแตกต่างระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) และผลผลิตที่ออกมา (Output)

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารงานที่ทำให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในทุกด้านอาทิเช่นร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแก้ไขปัญหา การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบแปลกใหม่ การกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ การมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มอาชีพได้รับอาทิเช่น รายได้ กำลังใจ ความมุ่งหวังของสมาชิกกลุ่ม ความสามัคคีภายในกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

สมพงษ์ เกษมสิน (2519) ได้นำแนวคิดของ (Emerson, n.d.) เรื่อง หลักสิบสองประการในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ กล่าวไว้ดังนี้

1. ทำความเข้าใจและกำเนิดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่างแจ้ง
2. ใช้หลักสามัญในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน

3. คำปรึกษาแนะนำต้องสมบูรณ์และถูกต้อง
4. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม
6. การทำงานต้องเชื่อถือได้ มีความซื่อสัตย์ มีสมรรถภาพ และมีการลงระเบียบ (Record) เป็นหลักฐาน
7. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
8. งานสำเร็จทันเวลา
9. ผลของงานได้มาตรฐาน
10. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
11. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกสอนงานได้
12. ให้บำเหน็จรางวัลแก่งานที่ดี

สมยศ นาวิการ (2559 อ้างถึง Peters, n.d.) ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ต้องมีปัจจัย 7 ประการ ดังนี้

1. กลยุทธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาจุดอ่อนและจุดแข็ง ภายในโอกาส และอุปสรรค ภายนอก
2. โครงสร้าง การวางแผนปฏิบัติงาน จะช่วยกำหนดโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสม
3. ระบบ ระบบของกลุ่ม/องค์กรที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. แบบ แบบการบริหาร ผู้นำกลุ่ม/องค์การเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
5. บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในกลุ่ม/องค์การ
6. ความสามารถ บุคลากรที่มีความสามารถในกลุ่ม/องค์การ
7. ค่านิยมร่วม ของบุคลากรในกลุ่ม/องค์การ

พนม ลิมอารีย์ (2522) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มไว้ว่า กลุ่มที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มและความต้องการของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มได้สำเร็จ จะทำให้กลุ่มบรรลุถึงจุดหมาย โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. การยึดเหนี่ยวกันและผลผลิตของกลุ่ม ซึ่งการยึดเหนี่ยวกันก็คือ ความภาคภูมิใจของสมาชิกการยอมรับปฏิบัติตามของสมาชิกภายในกลุ่ม การร่วมแรงร่วมใจกันฟันฝ่าอุปสรรคที่สมาชิกรู้สึกว่าเป็นการรวมกันเพื่อการอยู่รอดของกลุ่ม โดยที่ผลผลิตของกลุ่มได้รับจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นผลจากมีการยึดเหนี่ยวกัน ซึ่งเป็นความสามารถของการรวมกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการพอใจของสมาชิกที่จะทำงานร่วมกัน สมาชิกจะมีการคิดของเรามากกว่าของฉันทัน สมาชิกจะร่วมกันทำงานเพื่อจุดหมายของของกลุ่ม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ สมาชิกช่วยกันต่อสู้ป้องกันกลุ่ม และรักษาชื่อเสียงของกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ การที่บุคคลภายนอกแสดงความชื่นชมกลุ่ม มีผลทำให้สมาชิกเกิดความภูมิใจในการเป็นสมาชิก

2. ขนาดของกลุ่ม เป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่ม กลุ่มที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานจะเป็นกลุ่มขนาดเล็กหรือกลุ่มขนาดใหญ่ มีผู้ศึกษาอย่างกว้างขวางการเพิ่มจำนวนสมาชิกเข้าไปในกลุ่มไม่ได้ทำให้กลุ่มทำงานได้มากขึ้น สมาชิกเดิมกลับทำงานได้ผลผลิตน้อยลงไป ดังนั้น ขนาดของกลุ่มมีความสัมพันธ์ กับแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มขนาดเล็กกับกลุ่มขนาดใหญ่พบว่ากลุ่มขนาดเล็กจะยึดเหนี่ยวกันสูง และมีความพึงพอใจในการเข้ากลุ่มมากกว่าสมาชิกของกลุ่มขนาดใหญ่ และเมื่อให้เลือกเข้ากลุ่ม พบว่าบุคคลเป็นจำนวนมากเลือกเข้ากลุ่มขนาดเล็ก

สาเหตุ ที่บุคคลจำนวนมากไม่ชอบเข้ากลุ่มขนาดใหญ่ ก็เพราะการแสดงออกของสมาชิกจะน้อยลง การรับฟังจะน้อยลง กลุ่มขนาดเล็กสมาชิกทุกคนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นได้เท่ากัน ส่วนกลุ่มขนาดใหญ่จะมีข้อดี ตรงที่ จะมีแนวคิดแปลกใหม่มากยิ่งขึ้น

3. จุดมุ่งหมายของกลุ่ม จะมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอย่างมาก คือ จุดมุ่งหมายจะต้องไม่คลุมเครือ เป็นที่เข้าใจตรงกันในกลุ่มสมาชิก ซึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มทำหน้าที่สนองตอบความต้องการของสมาชิก และนำกลุ่ม ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นผลสำเร็จ

4. ค่านิยมและปทัสถาน ซึ่งช่วยส่งเสริมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการ หรือเชื่อถือ ความปรารถนา ซึ่งปทัสถานจะเกี่ยวกับพฤติกรรมที่คาดหวังให้กระทำ และใช้เป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรม ซึ่งกลุ่มตั้งกฎเกณฑ์ขึ้น เช่น การตัดสินใจของกลุ่มต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด กลุ่มที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพปทัสถานจะต้องบังคับ

5. ลักษณะของสมาชิก เป็นบุคลิกภาพของสมาชิกที่มาร่วมกันในกลุ่ม เช่น ลักษณะนิสัยของสมาชิกในกลุ่มก้าวร้าว มีความเชื่อมั่นตนเอง หรือเป็นเผด็จการ ย่อมทำให้ความเป็นกันเองของกลุ่มลดน้อยลง นอกจากนั้น ยังขึ้นอยู่กับความคล้ายคลึงของสมาชิกภายในกลุ่ม เช่น ด้านความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มมีความสุข ทำให้กลุ่ม มีความสามัคคีกันเป็นกันเอง ทำให้เกิดผลผลิตสูง ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพการรวมกลุ่มขึ้น ความแตกต่างกันของสมาชิก เช่น ทักษะ ประสบการณ์ ความสนใจ ความเชื่อ เจตคติ ทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ การตัดสินใจปัญหาจะเป็นไปอย่างยุติธรรม แต่อาจจะหาข้อยุติภายในกลุ่มได้ยาก หรือการรู้จักประนีประนอมกันของกลุ่มสมาชิก ถ้างานภายในกลุ่ม มีความยุ่งยากเพิ่มเท่าใดถ้าสมาชิกภายในกลุ่มประนีประนอมกันได้ก็ จะทำให้งานสำเร็จลงได้ ดังนั้นไม่ว่า กลุ่มจะคล้ายคลึงกัน แตกต่างกัน หรือประนีประนอมกัน ย่อมมีความสัมพันธ์กับผลผลิตและประสิทธิภาพการรวมกลุ่มทั้งสิ้น

6. ผู้นำ มีลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตย กลุ่มที่มีผู้นำแบบประชาธิปไตย การดำเนินงานภายในกลุ่มไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งหัวหน้ามากนัก สมาชิกภายในกลุ่มจะไม่ก้าวร้าว หรือไม่พอใจซึ่งกันและกัน สมาชิกจะมีความพึงพอใจในกิจกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่ม ผลผลิตมีปริมาณไม่มากแต่มีคุณภาพสูง ซึ่งลักษณะของผู้นำที่รับเอาบทบาทของหัวหน้าไว้อย่างเต็มที่ย่อมจะประสบความสำเร็จจะทำให้กลุ่มเกิดผลผลิตมากขึ้น หรือลักษณะเสรีภาพของหัวหน้าที่ปล่อยให้สมาชิกกลุ่ม มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระจะทำให้ได้ผลผลิตสูงตรงกันข้ามกับกลุ่มที่ผู้นำจำกัด

การปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวที่ตนต้องการฝ่ายเดียว จะทำให้สมาชิกภายในกลุ่มอึดอัด และไม่พอใจ เพราะก็จะได้ผลผลิตที่ต่ำ หรือลักษณะความเข้าใจลูกน้อง ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพรวมกลุ่ม ก็คือการทำผู้นำมีความเข้าใจต่อสมาชิกในกลุ่ม เช่น เจตคติ ความห่วงใย สนใจในทุกข์สุขหรือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้น้อยอีกด้วย เพราะจะทำให้เกิดความรักใคร่จากกลุ่ม

7. การสื่อสารภายในกลุ่ม เป็นการติดต่อสื่อสารเสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้งานของกลุ่มลุล่วงไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ (2540) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าการที่สมาชิกมีความยึดมั่นในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นความเข้มแข็ง ความแกร่งที่แสดงออกถึงความเป็นมิตรที่สมาชิกมีความรู้สึกต่อกัน สมาชิกจะมีความรู้สึกกระตือรือร้นในการทำงาน และเต็มใจเสียสละเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม และร่วมมือกับกลุ่ม ตลอดจนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของกลุ่ม ซึ่งแสดงถึงความยึดมั่นเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่ม

ทวีป ศิริรัชมิ (2544) กล่าวไว้ว่า การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มเพื่อที่จะให้ทราบว่ากลุ่มสิ้นเปลืองทรัพยากรเพียงใด หรือ (Poister, 1978 อ้างถึง ปุรชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2542) กล่าวถึงประสิทธิภาพ 2 ลักษณะ คือ

1. ประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี หมายถึง การสร้างผลผลิต หรือผลลัพธ์ โดยใช้ความพยายามหรือค่าใช้จ่ายในอัตราต่ำสุด
2. ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทั้งหมดกับผลประโยชน์ทั้งหมดของกลุ่ม

ประสิทธิภาพ มุ่งที่การลดการลงทุนต่ำสุดต่อหน่วยผลลัพธ์ที่คงเดิม หรือมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดต่อหน่วยหนึ่งของการลงทุน

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการรวมกลุ่ม จะต้องมีการยึดเหนี่ยวกันของสมาชิกอยู่ในระดับสูง ซึ่งก่อให้เกิดผลผลิตสูง ซึ่งกลุ่มอาชีพนั้นๆ จะต้องมีจุดมุ่งหมาย ค่านิยม ลักษณะของสมาชิก ผู้นำ และการสื่อสารภายในกลุ่มที่ชัดเจน โดยมีการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่ง

อันเดียวกัน มีการประทะสังสรรค์หรือมีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เช่น พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ช่วยกันเสนอแนะในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สมาชิกภายในกลุ่มต้องสามารถทำงานร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน

แนวคิดการรวมกลุ่ม

ถวิล ชาราโกชน์ (2522 อ้างถึง Shaw, n.d.) ว่าแนวคิดการรวมกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น คนที่มีนิสัยชอบงานด้านปั้นตุ๊กตาชาววังเขา จะมีความพอใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รวมกลุ่มกับพวกที่ชอบงานด้านปั้นตุ๊กตาดูด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในวิธีการปั้น เช่น รูปแบบ การออกแบบ การลงสี
2. มีความสนใจในจุดมุ่งหมายของกลุ่ม บุคคลที่มีความมุ่งหมายเหมือนกันจะทำให้มีการรวมกลุ่มกันได้ เช่น รวมกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววังในตำบลบางเสด็จ เพื่อรวมมือกัน แก้ไขสินค้าไม่พอกับความต้องการของตลาด ในเรื่องของเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของครัวเรือน
3. มีความสนใจสมาชิกในกลุ่ม เพื่อต้องการที่จะรู้จักคนที่สนใจภายในกลุ่ม อยากสนิทสนมกับคนในหมู่บ้านเดียวกัน จึงรวมกลุ่มเพื่อให้ได้พบปะสังสรรค์กันมากขึ้น
4. เพื่อความมั่นคงปลอดภัย การอยู่คนเดียวโดยไม่มีเพื่อน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเหงา ขาดคนให้กำลังใจ เมื่อมารวมกลุ่มแล้วจะรู้สึกมีกำลังใจ มีปัญหาในเรื่องของ การผลิต หรือคุณภาพ การตลาดก็สามารถปรึกษาหารือกันภายในกลุ่มได้
5. เพื่อส่งเสริมสถานะของตน ทำให้บุคคลได้ปรับเปลี่ยนสถานะทางสังคมของตัวเอง ได้พบกับคนหลายสถานะ เช่น มีการส่งเป็นตัวแทนของกลุ่มไปสัมมนา ในเรื่องการปั้นตุ๊กตาชาววังกับอาจารย์ในวังจิตรดา
6. เพื่อจุดประสงค์ทางธุรกิจ เช่น เป็นสมาชิกของกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง ในตำบลบางเสด็จ สมาชิกในแต่ละสถานที่ที่ปั้นตุ๊กตาชาววังได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับสมาชิกนอกกลุ่ม ทำให้รู้จักกันมากยิ่งขึ้น อาจมีแนวทางให้สมาชิกได้ติดต่อเรื่องธุรกิจกันได้

7. เพื่อให้การรวมกลุ่มสนองความต้องการภายนอก เมื่อภายในกลุ่มมีสิ่งน่าสนใจน้อย อาจทำให้สมาชิกภายในกลุ่มเบนความสนใจไปสู่ภายนอกกลุ่ม เช่น กลุ่มบัณฑิตอาสาต่างคนต่างปีน และหาดลาดเองถ้าภายในกลุ่มหาดลาดการส่งออกได้น้อย

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) ให้ความหมายแนวคิดการรวมกลุ่มไว้ว่า การที่คนมารวมกันเป็นกลุ่มเพราะเขารู้ว่ากลุ่มจะสามารถสนองความต้องการบางอย่างหรือหลายๆ อย่างให้แก่เขาได้ คือ

1. บุคคลนั้นอาจถูกดึงเข้ากลุ่มโดยบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มนั้นอยู่แล้ว โดยคนที่ถูกดึง คาดว่าเขาจะได้รับผลดีเมื่อเข้ามารวมกลุ่ม

2. บุคคลรู้สึกว่าคุณมุ่งหมายของกลุ่มนั้นมีผลคุ้มค่า เขารู้สึกว่าการที่เขาเข้าร่วมกลุ่มจะช่วยให้เขาสามารถบรรลุถึงความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มได้ง่ายขึ้น ซึ่งความต้องการของกลุ่ม และความต้องการของบุคคลนั้นสอดคล้องกัน

3. บุคคลนั้นเข้าร่วมกลุ่มเพราะพอใจที่จะได้มีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

4. กิจกรรมของกลุ่มเป็นที่ดึงดูดใจให้บุคคลนั้นมาเข้าร่วมเป็นสมาชิก เช่น เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มบัณฑิตอาสาต่าง ตำบลบางเสด็จ เพราะเขาอยากมีรายได้เพิ่มขึ้น

5. บุคคลนั้นๆ อาจเข้าร่วมกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายทางอ้อม เช่น พ่อค้าคนกลางเข้าร่วมกลุ่มบัณฑิตอาสาต่างตำบลบางเสด็จ เพื่อผลการติดต่อทางธุรกิจเป็นสำคัญ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2544 อ้างถึง Larson and Lafasto, 1989) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ความชัดเจนและความเป็นไปได้ของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์การกำหนดภารกิจต่างๆ ของกลุ่ม ต้องมาจากเป้าหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นไปได้ ซึ่งจะทำให้กลุ่ม มีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. ความชัดเจนในการจัดโครงสร้าง โดยโครงสร้างของกลุ่มและตำแหน่งจะต้องมีความชัดเจน มีการเลือกตั้งประธานหรือสมาชิกกลุ่ม มีคณะกรรมการ โดยเฉพาะ

3. ความเหมาะสมของสมาชิกในกลุ่มที่จะทำหน้าที่ในแต่ละตำแหน่ง เช่น ระยะเวลาการบริหาร

4. ความผูกพันในภารกิจร่วมกันของสมาชิก

5. การสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในการทำงาน

6. การสร้างกฎเกณฑ์และมาตรฐานของความสำเร็จร่วมกัน เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงาน

7. การได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากภายนอก เช่น ในเรื่องแหล่งเงินทุน ได้มาก จากกองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรืออาจกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ทำให้มีทุนหมุนเวียนเพียงพอในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

8. การมีผู้นำที่มีความสามารถ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2542 อ้างถึง Gido and Clements, 1999) ศึกษาวิจัยและระบุลักษณะสำคัญของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. เข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างชัดเจน
2. ทีมงานแต่ละคนมีบทบาทความรับผิดชอบที่ชัดเจน
3. มุ่งเน้นผลลัพธ์ของกลุ่มเป็นสำคัญ
4. การประสานงานและการร่วมมือกันทำงานอยู่ในระดับสูง
5. ความไว้วางใจต่อกันของสมาชิกอยู่ในระดับสูง

ลักษณะกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

1. มีวัฒนธรรมในความร่วมมือ
2. มีเป้าหมายและจุดประสงค์ร่วมกัน
3. มีเป้าหมายและจุดประสงค์ของกลุ่มที่มั่นคง
4. มีส่วนร่วมในความเสียง
5. มีความเกี่ยวข้องในด้านการจัดการ
6. มีกลยุทธ์ระยะยาว
7. มีความสามารถในการจัดการกับสิ่งแวดล้อม

ลักษณะทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

1. มีความสำเร็จทางด้านเทคนิค
2. ผลงานมีคุณภาพ
3. สามารถปฏิบัติงานได้ตรงเวลา
4. มีความสามารถในการบริหารงบประมาณ
5. มีความริเริ่มสร้างสรรค์
6. มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

ลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

1. ความสามารถขององค์การ
2. มีการกำหนดทิศทางและภาวะผู้นำ
3. มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ
4. มีการกระตุ้นแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
5. สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้ง
6. มีการรวมตัวของทีม
7. มีวิสัยทัศน์และการเข้าถึง
8. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารระดับสูง

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2545) ได้ให้แนวคิดการรวมกลุ่มไว้ว่า เป็นการรวมตัวของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีปฏิสัมพันธ์กันและขึ้นอยู่กับกันมาทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่ทำให้เข้าร่วมกลุ่ม ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย สถานภาพ การยกย่อง ตัวเอง ความผูกพัน อำนาจ และความสำเร็จของเป้าหมาย

กลุ่มบางกลุ่มต้องการให้เกิดประสิทธิภาพของการรวมกลุ่ม ซึ่งต้องอาศัยตัวแปรต่างๆ เช่น ความสามารถของสมาชิกกลุ่มขนาดของกลุ่ม ระดับความขัดแย้งและแรงกดดันภายในกลุ่มที่ทำให้ สมาชิกกลุ่ม สร้างกฎกติกาของกลุ่มขึ้นมาในรูปของการแสดงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเป็นสมาชิก กลุ่ม

มัลลิกา ต้นสอน (2544) ได้ให้แนวคิดการรวมกลุ่มไว้ว่า กลุ่มเกิดขึ้นจากบุคคลตั้งแต่สอง คนขึ้นไปเข้ามารวมตัวมีความสัมพันธ์ความพินและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อทำให้งานเป็นไป ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน กลุ่มมีความจำเป็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานผู้นำต้อง สามารถสร้างและชักนำสมาชิกกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกันให้มาทำงานร่วมกันให้สอดคล้องกับ ทิศทางของกลุ่ม เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นการรวมพลังที่จะทำงานร่วมกันจะ ทำให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่ม

กลุ่มที่มีขนาดเล็กที่สุดจะมีสมาชิก 2 คน จะมีข้อดี คือสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ดีกว่ากลุ่มที่มีขนาดใหญ่ ยิ่งจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานผลการปฏิบัติงานอาจลดลง ซึ่งกลุ่มที่เหมาะสมสมาชิกจะอยู่ที่ 5 - 12 คน

กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกน้อยจะมีข้อเสียในด้านความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ ในงาน ซึ่งมีผลในการรวมพลังและเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากเกินไป ก็อาจมีข้อเสียด้านการติดต่อสื่อสาร การประสานงาน ความยุ่งยากในการสั่งการ และการสรุปประเด็นร่วมกันซึ่งทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ต่ำลง หรือสมาชิกทำงานไม่เต็มความสามารถ หรือสมาชิกอาจรวมเป็นกลุ่มย่อย ทำให้เกิดความ ขัดแย้งเกิดความยุ่งยากในการติดต่อสื่อสาร กลุ่มขนาดใหญ่สมาชิกมีโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ได้น้อย สมาชิกของกลุ่มขนาดใหญ่จะมีความรู้ลึกซึ้งฟุ้งพองใจน้อยกว่ากลุ่มมีขนาดเล็ก เช่น กลุ่ม

ผู้คณาจารย์เป็นกลุ่มที่รวมตัวขึ้นจากความสมัครใจของสมาชิก ซึ่งเข้ามารวมตัวกันด้วยความเต็มใจ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กัน เช่นในเรื่องของการมีรายได้ครอบครัวเพิ่มขึ้น การได้พบปะคนภายในชุมชน การได้ปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ การร่วมงานกับเพื่อนร่วมงานที่ถูกต้องหรือเข้าร่วมกลุ่มเพราะมีความมั่นใจว่าเกิดความมั่นคงและปลอดภัย

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ (2542) ได้กล่าวว่าการทำงานเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมเป็นหนึ่งเดียวกัน
2. มีการกำหนดบทบาทมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจน
3. บรรยากาศในการทำงานมีลักษณะเป็นกันเอง
4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เช่น วิธีกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความยากง่าย หรือตามความสวยงาม
5. ทีมงานพยายามส่งเสริมให้สมาชิกมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นประชาธิปไตย
6. มีการประชุมพิจารณาผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ
7. สมาชิกมุ่งประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก
8. สมาชิกให้ความร่วมมือร่วมใจ มีความไว้วางใจและบริสุทธิ์ใจต่อกัน เช่น ไม่ล่กล่ยสมาชิกที่ขัดแย้งกันในเรื่องการผลิต จำหน่าย
9. สมาชิกจะร่วมมือกันหาทางแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา เช่น มีการเสนอแนะแก้ปัญหาทุกด้านที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม
10. การตัดสินใจของกลุ่มงานถือว่าสมาชิกทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ

11. สมาชิกทุกคนพอใจที่ได้ทำงานร่วมกลุ่มกัน

จุฑา บุรีภักดี (2527) ให้แนวคิดการรวมกลุ่มไว้ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เช่น ต้องการมีรายได้
2. มีการติดต่อเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยสื่อความหมายที่ติดต่อถึงกัน
3. สมาชิกต้องกระทำกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
4. มีความคิดในแนวที่ร่วมกัน เช่น ช่วยกันหาตลาด
5. มีผลของการร่วมกันตัดสินใจในรูปของกลุ่ม
6. ยึดมั่นในหน้าที่ของกลุ่มอย่างแข็งขัน
7. มีความเข้าใจในสิ่งที่จะทำให้พลังกลุ่มเจริญก้าวหน้า
8. มีความเข้าใจในสิ่งที่จะทำไม่พลังกลุ่มเสื่อมถอย

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ (2542) ได้ให้แนวคิดการรวมกลุ่มว่า เกิดจากบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกันพึ่งพาอาศัยและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีความพึงพอใจ มีการยอมรับและเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกันมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และยังเห็นว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งมากกว่าที่บุคคลมารวมกิจกรรมกันตามลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. สมาชิกมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และสนองความต้องการของสมาชิกแต่ละคน
2. ผลงานที่เกิดขึ้นมาจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
3. มีการสื่อสารทางวาจา หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกโดยวิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้

สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันราวกับเป็นหน้าที่สำคัญ มีสิทธิที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งด้วยความสมัครใจ และกำหนดทิศทางของกลุ่มได้ ก็คือการทำงานร่วมกันโดยมีการปรึกษาหารือกัน หรือแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ยอมรับได้ผลดีกว่าการทำงานที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2547) ให้แนวคิดการรวมกลุ่มไว้ว่า การรวมกลุ่มหมายถึง การรวมตัวของบุคคลที่บอกหรือพิสูจน์ได้มีโครงสร้าง ระยะเวลาบุคคลที่มารวมตัวกันมีบทบาทต่อกันตามบรรทัดฐานความสนใจและค่านิยมทางสังคมในการที่จะบรรลุเป้าหมายทาง

สังคมร่วมกัน มีเหตุผลและประเภทของการรวมกลุ่มหลายประการ หรือเหตุผลทางชีวภาพ หรือเหตุผลทางจิตวิทยาที่มนุษย์เป็นสัตว์เลือดอุ่นที่เลี้ยงลูกด้วยนม ต้องใช้เวลานานกว่าจะเติบโตเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมีประโยชน์มาก หรือเหตุผลทางสังคมก็คือ การมารวมกันในลักษณะครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ยังไม่พอใจที่จะอยู่แค่นี้ แต่มนุษย์ยังต้องการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งใหญ่กว่านี้อีก ซึ่งมนุษย์เป็นสัตว์สังคม

พนม ลิ้มอารีย์ (2522) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มว่า กลุ่มต้องประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาร่วมสังสรรค์ทำกิจกรรมหรือมาเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การที่กลุ่มจะมีประสิทธิภาพการดำเนินงาน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน และงานไม่สามารถทำเสร็จได้โดยลำพังเพียงคนเดียว

การดำเนินงานของกลุ่ม สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือสมาชิกบางคนมีความคิดในการทำงานเพื่อตนเอง หรือมีความคิดแบบตัวใครตัวมัน กล่าวคือ สมาชิกที่มีความคิดในการทำงานเพื่อตนเองนั้น จะเกิดความกระวนกระวายใจ ถ้าไม่ได้เป็นผู้ทำงานต่างๆ ด้วยตนเอง ความกระวนกระวายใจของสมาชิกจะลดลงไปได้ก็เมื่อได้ทำงานด้วยตนเองเท่านั้น แต่สมาชิกบางคนอาจมีแนวคิดในการทำงานเพื่อส่วนรวม หรือทำงานเพื่องาน โดยสมาชิกที่มีความคิดในการทำงานเพื่อส่วนรวม จะไม่กระวนกระวายใจเกี่ยวกับตัวบุคคลในการทำหน้าที่ต่างๆ แต่จะวิตกกังวลถึงผลรวมของงานที่จะปรากฏออกมามากกว่าถ้างานของกลุ่มประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีก็พึงพอใจ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2544 อ้างถึง Cleland, 1994) ให้ความหมายของการทำงานรวมกลุ่มมีลักษณะ ดังนี้

1. การยอมรับในความต้องการของบุคคลในกลุ่ม
2. การแบ่งผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกอย่างยุติธรรม
3. ความรู้สึกรักในความเป็นกลุ่มด้วยความจริงใจ
4. ความภาคภูมิใจและสนุกในการทำกิจกรรมกลุ่ม

5. ความผูกพันและความมุ่งมั่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม
6. ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม เช่น กำหนดราคาตามท้องตลาด
7. การให้ความอิสระซึ่งกันและกัน ทำผลิตภัณฑ์ตามผู้ว่าจ้าง
8. การติดต่อประสานงานและความร่วมมือต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ
9. การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ดีและปรับผลการดำเนินงานให้เหมาะสม
10. ความสามารถในการพัฒนาบุคลากรของกลุ่ม เช่น ไปอบรมภายนอก
11. ความสามารถในการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มอาชีพเป็นกลุ่มที่รวมตัวขึ้นจากความสมัครใจของสมาชิก ซึ่งเข้ามารวมตัวกันด้วยความเต็มใจโดยมีวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กัน เช่น ในเรื่องของการมีรายได้ครอบครัวเพิ่มขึ้น การได้พบปะคนภายในชุมชน การได้ปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ การร่วมงานกับเพื่อนร่วมงานที่ถูกต้อง หรือเข้าร่วมกลุ่มเพราะมีความมั่นใจว่าเกิดความมั่นคงและปลอดภัย

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2540) กล่าวว่าไว้ว่าการรวมกลุ่มมีการแบ่งแยกงาน ออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้แก่ความชำนาญเฉพาะด้านในงาน การจัดแผนงานก่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้าน คนที่ทำงานในหน้าที่ต่างกันจะเรียนรู้และปรับปรุงความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ

ชนิดของกลุ่ม ตามความคิดของนักทฤษฎีมนุษย์สัมพันธ์พิจารณาว่าความหมายขององค์กรที่เป็นทางการไม่ใช่รวมคนเป็นแผนงาน แต่เป็นเรื่องของการรวมตัวเป็นกลุ่ม ทรศนะมนุษย์สัมพันธ์มุ่งศึกษาเรื่องกลุ่มซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. กลุ่มตามหน้าที่ นำกลุ่มตามหน้าที่มารวมเข้าด้วยกันอย่างถาวร เพื่อองค์กรบรรลุผลสำเร็จ กลุ่มตามหน้าที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ และได้รับทรัพยากรต่างๆ มาใช้ในการ

ปฏิบัติงาน กลุ่มตามหน้าที่มีชื่อเรียกต่างๆ กัน อาทิ แผนก ส่วน หมวด หรือขนาดสาขาตามพื้นที่

2. กลุ่มทำงาน เป็นการจัดตั้งกลุ่มทำงานขึ้นมาอย่างชั่วคราว เพื่อทำงานในโครงการ เฉพาะ หลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว สมาชิกจะกลับไปทำงานในกลุ่มตามหน้าที่ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มทำงานได้รับมอบหมายให้ศึกษาเรื่องการปรับปรุงคุณภาพของสินค้า

3. กลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน หรือพอใจในกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มที่มีความสนใจร่วมกันเกิดจากผู้ปฏิบัติงานรวมตัวกันเอง ปัจจัยที่มีการรวมตัวกัน เช่น อายุ เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประเภทอาชีพหลัก รายได้จากอาชีพหลัก ความสนใจในอาชีพเสริม รายได้จากอาชีพเสริม จำนวนสมาชิกในกลุ่ม ความมั่นคงของกลุ่มหรือระยะเวลาที่เข้าร่วมกลุ่มจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันแต่ละชนิดอาจมีความสนใจหรือพอใจในกิจกรรมในกลุ่มประเภทเดียวกัน ระยะเวลาของกลุ่มชนิดนี้จะแตกต่างกัน ทางกลุ่มจะรวมตัวกันได้อย่างยาวนาน หากกลุ่มจะสลายตัวเร็ว ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับ ปัจจัยทางด้านรายได้ ซึ่งภายในครอบครัวมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย หรือพอดี หรืออาจมีเหลือเก็บบ้าง และไม่เป็นหนี้สินเป็นต้น กลุ่มที่มีความสนใจร่วมกันอาจเข้ากลุ่มเพราะต้องการความเพลิดเพลิน อยากมีความรู้ประกอบอาชีพ และนำความรู้ที่ได้จากกลุ่มอาชีพที่ตนเองเข้าร่วมไปเผยแพร่หรือต้องการเพื่อน หรือถูกขอร้องให้เข้ากลุ่มโดยเพื่อนบ้านหรือญาติ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีความคิดแบบทำงานเพื่อส่วนรวม มักจะรวมกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และนำกลุ่มไปถึงจุดมุ่งหมายได้มากกว่ากลุ่มที่สมาชิกมีความคิดในการทำงานเพื่อตนเอง

การมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม เช่น หัวหน้ากลุ่มขอคำแนะนำจากสมาชิกกลุ่มก่อนตัดสินใจ หัวหน้ากลุ่มตัดสินใจร่วมกับกลุ่มมีการออกเสียงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นของการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการบริหารงานแบบประชาธิปไตยที่สอดคล้องตรงกัน หรือกลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเต็มที่โดยหัวหน้ากลุ่มจะไม่เกี่ยวข้องการบริหารงานแบบนี้ เรียกว่า การบริหารงานที่เป็นอิสระ

ภาวะผู้นำ นักวิจัยของสำนักมนุษยสัมพันธ์ได้ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำของกลุ่มขนาดเล็ก ประธานจะต้องรู้และอธิบายให้สมาชิกเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย ขอบเขต และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สมาชิก และต้องแน่ใจว่าความคิดเห็นควรมีการอภิปรายหมุนเวียนกันระหว่างสมาชิก ซึ่งจะทำให้สมาชิกที่มีความสามารถในการทำงานเกิดความกระตือรือร้น ทั้งนี้เพราะสมาชิกที่มีความสามารถในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะประธานที่ดีเช่น มีความยุติธรรมไม่เอินเอียง รู้จักกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมโดยทั่วถึงกัน ประนีประนอม ขจัดความโต้แย้งในกลุ่มได้

การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้เป็นสิ่งสำคัญ เมื่อสมาชิกแต่ละคนได้ร่วมกันวางหลักเกณฑ์แล้วต้องยึดตามหลักเกณฑ์ที่ช่วยกันวางไว้ จะทำให้กลุ่มไปสู่จุดหมายได้เร็ว

กลุ่มสัมพันธ์ หมายถึงวิทยาการที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของคนในกลุ่ม และกระบวนการในการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ ตลอดจนการพัฒนาตนเอง (ทิสนา เขมมณี, 2522)

ประโยชน์ของกลุ่ม กลุ่มช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยใช้เทคนิคการระดมสมอง การปฏิบัติงานที่มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง เสนอแนะวิธีการจัดจำหน่ายผลผลิต และสมาชิกมีการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ

ลักษณะของกลุ่มอาชีพ สำนักมนุษยสัมพันธ์สนใจศึกษาลักษณะและกระบวนการของกลุ่ม กลุ่มคือการรวมตัวกันของบุคคล ซึ่งมีปฏิริยาซึ่งกันและกันภายในระยะเวลาหนึ่ง และตระหนักรู้ว่าจะมีการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นในรูปของพบปะพูดคุยการปรับปรุงรูปทรงของผลิตภัณฑ์ เรื่องการประเมินวัตถุดิบ การประเมินเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การผลิต ด้านการบรรจุภัณฑ์ กำหนดราคาของกลุ่ม การขนส่งผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิตของกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

การรวมกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่มารวมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างที่กำหนดไว้ในการทำงานจะมีระบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเหล่านั้น ระบบความสัมพันธ์นี้ได้แก่

โครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ที่กำหนด และมีระบบติดต่อสื่อสารระหว่างส่วนต่างๆ ภายในกลุ่มและติดต่อกันภายนอกเพื่อให้เกิดประสานสัมพันธ์และกิจกรรมอย่างกลมกลืน และนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน สรุปก็คือ

1. บุคคลจำนวนหนึ่งตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. มีการดำเนินงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น มีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์โดยที่ประชุมกลุ่ม
3. มีทรัพยากรต่าง ๆ เช่น วัสดุ เงิน เครื่องจักร เทคโนโลยี
4. มีเป้าหมายร่วมของกลุ่มบุคคล
5. มีระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่ม
6. มีการติดต่อกันระหว่างภายในกลุ่มกับภายนอกกลุ่ม

คูพิน เกชาคุปต์ (2539 อ้างถึง Fayol, n.d.) ได้แบ่งหน่วยงาน/กลุ่ม ตามบทบาทและหน้าที่ที่หน่วยงานนั้นพึงกระทำ คือหน่วยการจัดซื้อ การผลิต การขาย การเงิน และการควบคุมต้นทุน การบัญชี การบริหารและได้กำหนดหลักการบริหารอีก 14 ประการ เช่นหลักการแบ่งงาน ตามลักษณะงานและความถนัดของคนหรือสมาชิก การจ่ายค่าตอบแทน จะต้องมีความเป็นธรรมและสร้างความพอใจภายในกลุ่มกับสมาชิก เช่นจ่ายตามชิ้นงานตามที่สมาชิกทำได้ มีความเสมอภาคภายในกลุ่มต้องได้รับการปฏิบัติด้านความยุติธรรม มิได้แบ่งเท่าๆ กัน การแบ่งผลประโยชน์ไม่ใช้อยู่ที่ประชุม และกรรมการ บริหาร

ผลงานของกลุ่มที่มีผลงานสูง เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำกรใดๆ ผู้หวังความสำเร็จจะต้องเป็นผู้แสวงหาสิ่งใหม่และดีกว่า เช่น การพัฒนารูปแบบงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ยอมรับความสำคัญของผู้อื่นและรับฟังข้อมูลข่าวสารจากบุคคลต่างๆ

การจูงใจในการทำงาน สุปิน เกษาคุปต์ (2536 อ้างถึง Luthans, n.d.) แบ่งพลังจูงใจเป็น 3 กลุ่ม เช่น พลังจูงใจเบื้องต้น ได้แก่พลังจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น อยากมีชื่อเสียงมีอำนาจ การได้รับการยอมรับผลผลิตกันของกลุ่ม ไม่ว่าจะมาจากคนทั่วไป จากชาวต่างประเทศรวมทั้งตลาดในประเทศไทยและตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดความสำเร็จตามมา

สรุปได้ว่า แนวคิดการรวมกลุ่ม ประกอบด้วยบุคคล 2 คน ขึ้นไป ที่มาร่วมกันทำงานร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน มีการแสดงออกในลักษณะปะทะสังสรรค์กันแล้ว สมาชิกกลุ่มยังมีความผูกพันทางจิตใจหรือเข้ามารวมกัน เพราะแต่ละคนต้องการได้รับความพอใจจากกันและกันหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งธรรมชาติมนุษย์นั้นจะอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องมีพรรคพวกเพื่อนฝูง หรือต้องการเข้ากลุ่มเพื่อความสนุกสนาน ความรัก การยอมรับ ความเป็นอิสระไม่ต้องอาศัยครอบครัว หรือต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน ความมีชื่อเสียง ซึ่งผู้มาเข้ากลุ่มต้องการได้รับ หรือกลุ่มทุกกลุ่มต้องประสบกับความขัดแย้งในหมู่สมาชิกกลุ่มด้วยกัน จึงต้องมีการควบคุมเพื่อรักษาซึ่งคุณภาพของกลุ่ม หรือกลุ่มทุกกลุ่มมีโครงสร้าง 2 ลักษณะ ซึ่งลักษณะแรกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกซึ่งเป็นการยอมรับ หรือไม่ยอมรับของหมู่สมาชิก หรือโครงสร้างของกลุ่มในลักษณะการแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำ โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันไป เช่น เป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ เหนือญิก ปฎิคม กรรมการ สมาชิก และ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2531) การสร้างความคุ้นเคยภายในกลุ่ม นำไปสู่การติดต่อสื่อสารแบบเปิดเผยต่อกัน พุดคุยกันได้ง่ายเป็นกันเอง สร้างความเป็นกันเอง ทักษะด้านพฤติกรรมสัมพันธ์ วิธีการพุดจาที่นำไปสู่บรรยากาศของความเป็นมิตร ผู้นำกลุ่มจะต้องมีความสามารถโดยเฉพาะ เรื่องการวางแผน การกระจายงานควรแบ่งตามความถนัดของสมาชิก หมายถึง ความเห็นที่แตกต่างกันของบุคคล 2 คน หรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป หรือกลุ่มต่างๆ ทั้งนี้เพราะมีเป้าหมายทรัพยากร ความคาดหวัง จิตภาพ และค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกัน สาเหตุของความขัดแย้งปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน และมีความจำเป็นต้องแสดงเหตุผลอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ทฤษฎีความสำเร็จของกลุ่ม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) อธิบายทฤษฎีความสำเร็จของกลุ่มว่า การทำงานเป็นทีม จะมี

1. การรวมตัวของสมาชิก เมื่อบุคคลสามารถรวมกลุ่มกัน จะมีการแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รวมถึงการคาดผลที่เกิดจากการมารวมกลุ่มกัน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1.1 เมื่อสมาชิกมารวมกลุ่มกัน จะมีการแสดงออกระหว่างสมาชิกซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

1.2 การแสดงออกเป็นลักษณะของการโต้ตอบ หรือตอบสนองโดยการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นหรือการให้ความร่วมมือในการทำงาน

1.3 ความคาดหวังเป็นส่วนประกอบที่จะช่วยให้สมาชิกรู้สึกพึงพอใจจากการที่ได้เข้าร่วมกลุ่ม เช่น เป้าหมายของกลุ่มหรือการแสดงบทบาทต่างๆ ที่เสริมสร้างภายในกลุ่ม

2. สื่อกกลางในการรวมกลุ่มของสมาชิก เมื่อสมาชิกมีการแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์ มีการคาดหวังผลร่วมกัน สิ่งที่จะทำให้กลุ่ม มีวัตถุประสงค์ ต้องกำหนดโครงสร้างของกลุ่มเป็นแนวทางในการปฏิบัติของสมาชิกประกอบด้วย

2.1 โครงสร้างที่เป็นทางการ เป็นการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ตลอดถึงรายละเอียดของงาน สำหรับปฏิบัติงานของสมาชิกภายในกลุ่ม

2.2 โครงสร้างสำหรับบทบาทของสมาชิก เป็นการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบตลอดจนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

2.3 ความสำเร็จของกลุ่ม เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกได้มาร่วมกิจกรรมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมีการคาดหวังและแสดงตามโครงสร้างกลุ่มผลที่เกิดขึ้นประกอบด้วย เนื่องงานขวัญและกำลังใจในกลุ่มสมาชิก และความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวระหว่างสมาชิก

สรุปได้ว่าความสำเร็จของกลุ่มมักจะเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่วางไว้ชัดเจน โดยสมาชิกของกลุ่มต้องมีความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มที่ตนเองมีความสนใจเข้าร่วมกลุ่มและเมื่อเข้าร่วมกลุ่มแล้วจะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับสมาชิกซึ่งทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากเพื่อนสมาชิกด้วยกัน เช่นในเรื่องของการผลิตผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับ การเสนอแนะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแล้วทำให้เกิดความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิกตามมาเกิดความสนิทสนมกันแบบเครือญาติสามารถพูดคุยแบบเปิดเผยโดยไม่ต้องปิดบังในเรื่องของปัญหาและอุปสรรค

ที่เกิดขึ้น จึงเชื่อมโยงไปทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพมากยิ่งขึ้นเกิดความ
 ต้องการในการรวมกลุ่มทำให้ทราบถึงลักษณะของกลุ่มอาชีพในด้านแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์
 การได้รับการสนับสนุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ สถานที่ ซึ่งอาจมีผลต่อการดำเนินงาน
 รวมกลุ่มอาชีพของสมาชิกจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหลักของการทำงานร่วมกันเป็น
 กลุ่ม ซึ่งการรวมกลุ่มยังก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน
 ตลอดจนการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อรักษากลุ่มให้คงอยู่ต่อไป

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากแนวคิดและทฤษฎี ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเอกสารและผลงานวิจัย
 ต่างๆ เพื่อมาสนับสนุนเรื่องนี้ โดยพบว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพเป็นผลมาจาก
 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความ
 คิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม และความต้องการใน
 การรวมกลุ่ม และตัวแปรลักษณะของกลุ่ม แบ่งเป็น 4 ด้าน คือแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์
 การได้รับการสนับสนุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ สถานที่ ซึ่งได้สรุปแยกเป็นผลงานวิจัย
 ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกตัวแปรความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม 4 ด้าน ได้แก่ การ
 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม และ
 ความต้องการในการรวมกลุ่ม

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ผลการวิจัยที่พบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ
 ดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพเพราะว่าสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการสนทนาในเรื่องส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็น
 การได้รวมกลุ่มและพอใจที่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มและปรึกษาหารือกันในเรื่องของผลิตภัณฑ์ได้แก่
 ผลงานวิจัยของ วิลาสินี อรัญญเวศ (2546) เรื่อง การประเมินผลกลุ่มอาชีพที่รับงานไปทำที่บ้าน
 กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, อมรทิพย์ แท้เที่ยงธรรม (2546) เรื่อง การประเมินผลกลุ่ม
 หัตถกรรมภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช,
 มนกานต์ พรหมวรารท (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษา

กลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, วชิราภรณ์ เพชรรัตน์ (2549) เรื่อง การประเมินผล
 การดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กระจูดบ้านควนป้อม อำเภอชะอวด จังหวัด
 นครศรีธรรมราช, นันทวัน จันทร์หาว (2547) เรื่อง ความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง
 ผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร, ชญาดา สิงห์ปี
 (2548) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์บางซื่อพัฒนา
 กรุงเทพมหานคร, กิตติยาพรรณ โพธิ์งาม (2548) เรื่องการติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบล
 หนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย, บุญชัย วนิชย์วงศ์วาน (2544) เรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มี
 ผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์: กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์จังหวัดตาก

ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก

ผลงานวิจัยที่พบว่า ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ
 ดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ การที่สมาชิกภายในกลุ่มพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะ
 เป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องกิจการงานภายในกลุ่มอย่างสนิทสนมแบบพี่น้องหรือเครือญาติ ได้แก่
 ผลงานวิจัยของ มนกานต์ พรหมวรราช (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง
 ผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, วรรณณิการ์ หุ่นภู (2546)
 เรื่องผลกระทบต่อชุมชนจากการรวมกลุ่มของสตรีในชนบท

ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ผลงานวิจัยที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ
 การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ สมาชิกมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มวิธีการดำเนินงาน
 ของกลุ่มที่เป็นข้อเท็จจริงก่อนเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนั้นๆ ได้แก่ผลงานวิจัยของ เพียงเพ็ญ บุญชูดวง
 (2540) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านบางกระเบื้องตำบลบางหลวง
 อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท, อีสริยา อนุมาศเมธา (2546) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
 ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี, จิตรกร พงศดิลก
 (2544) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ใน
 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา, ปวีต ถมยวิทย์ (2528) เรื่องการศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ
 ของกลุ่มยุวเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี, ภิรมยา ตรีตรอง (2548) ผลการดำเนินงาน โครงการแปร
 รูปสินค้าเกษตรจังหวัดยโสธร

ในทางตรงกันข้ามมีผลงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ดังเช่น ผลงานวิจัยของ เรืองเวทย์ เหล่าป่าเป่า (2548) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน นครสวรรค์ จำกัด จังหวัดนครสวรรค์, ปรัชญา ศรีภา (2540) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษากรณี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ความต้องการในการในการรวมกลุ่ม

ผลงานวิจัยที่พบว่า ความต้องการในการรวมกลุ่มมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพสมาชิกมีความต้องการในการรวมกลุ่มเพื่อต้องการมีรายได้เพิ่ม หรือต้องการเพื่อน หรือต้องการมีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่นหรือพอใจในกิจกรรมของกลุ่มหรือต้องการความเพลิดเพลิน หรือถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม หรือถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนๆ หรือญาติ ได้แก่ผลงานวิจัยของมนกานต์ พรหมวรารท (2547) เรื่องการประเมินผล โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, คำรงค์ อดิระเส (2540) การรวมกลุ่มของสตรีกับการพัฒนาในชุมชนชนบท

ลักษณะของกลุ่มอาชีพ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกตัวแปรลักษณะของกลุ่มอาชีพ 4 ด้าน คือ แหล่งเงินทุน วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ สถานที่

แหล่งเงินทุน

ผลงานวิจัยที่พบว่า แหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งสมาชิกจะต้องหาแหล่งเงินทุนที่ได้มาจาก กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ องค์การบริหารส่วนตำบล เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ หรือเงินทุนส่วนตัวที่นำมาเป็นทุนเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้แก่ผลงานวิจัยของมนกานต์ พรหมวรารท (2547) เรื่องการประเมินผล โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, กิตติยาพรรณ โพธิ์สาม (2548) เรื่องการติดตามประเมินผล โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์:

กรณีศึกษาผ้าไทย, เรวัตร์ ชรรมาภิรมณ์ (2548) เรื่อง ประสิทธิภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านกรณีศึกษา อำเภอป่าติว จังหวัดยโสธร, ขวัญเชิญ ภาคฐิน (2546) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของการประกอบการอุตสาหกรรมอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม, ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์ (2548) เรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่เขตที่ 1

วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

ผลงานวิจัยที่พบว่า วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพการได้มาซึ่งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ได้มาจากจัดหาซื้อเองเป็นหลัก ได้แก่ ผลงานวิจัยของ มนกานต์ พรหมวราท (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, กิตติยาพรรณ โพธิ์ล้ำ (2548) เรื่อง การติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย

การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

ผลงานวิจัยที่พบว่า การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพซึ่งอาจได้มาจากหน่วยงานรัฐบาลสนับสนุนบ้างในการเริ่มจัดตั้งกลุ่ม ได้แก่ ผลงานวิจัยของ วชิราภรณ์ เพชรรัตน์ (2549) เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กระจูดบ้านควนป้อม อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช, กิตติยาพรรณ โพธิ์ล้ำ (2548) เรื่อง การติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย

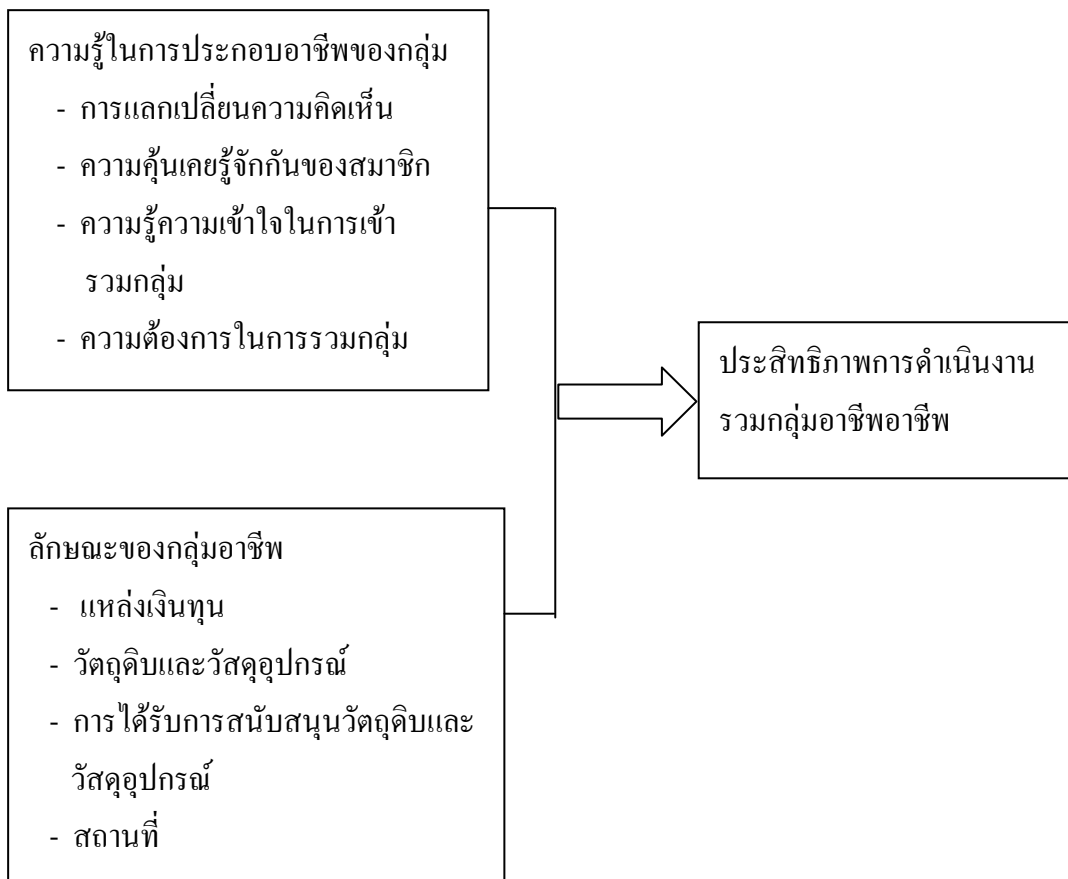
สถานที่

ผลงานวิจัยที่พบว่าสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ เพราะสถานที่ทำให้สมาชิกมารวมตัวกันปฏิบัติงานเพื่อการผลิต ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายตามที่กลุ่มได้วางไว้ ได้แก่ ผลงานวิจัยของมนกานต์ พรหมวราท (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี

ในทางตรงกันข้ามมีผลงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าสถานที่ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มดังเช่น ผลงานวิจัยของวชิราภรณ์ เพชรรัตน์ (2549) เรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑักระจุบบ้านควนป้อม อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

กล่าวโดยสรุปได้ว่าจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีหลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ตัวแปรใหญ่ๆ ได้แก่ ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความคุ้นเคย รู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม และความต้องการในการรวมกลุ่ม และตัวแปรลักษณะของกลุ่ม แบ่งเป็น 4 ด้าน คือแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ และสถานที่

จากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำรา ทำให้สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก
จังหวัดอ่างทอง

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นคว้ามาจากข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลด้านปฐมภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ ได้แก่ การค้นคว้ารายละเอียดมาจากเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มอาชีพและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และ ประกอบไปด้วยความรู้ในการรวมกลุ่มอาชีพ ลักษณะของกลุ่มอาชีพ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่มีสมาชิกกลุ่ม ตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป เพื่อจะได้ขนาดกลุ่มที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง เลยทำให้ได้จำนวนกลุ่มอาชีพ 4 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และกลุ่มทำกลอง

กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง กลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ในการศึกษาครั้งนี้ แยกวิธีการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกกลุ่มอาชีพที่มีสมาชิกรวมกัน กลุ่มอาชีพละอย่างน้อย 30 คนขึ้นไป ได้ 4 กลุ่มอาชีพ ดังนี้ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนาในเขตเทศบาลป่าโมก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในตำบลโรงช้าง กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววังในตำบลบางเสด็จ และกลุ่มอาชีพทำกลองในตำบลโผงเผง

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกสมาชิกในแต่ละกลุ่มอาชีพ จะเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีจับฉลากรายชื่อโดยการกำหนดโควตากลุ่มละ 30 คน รวมเป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 120 คน

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามปลายเปิดใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในด้านประวัติความเป็นมาและปัญหาอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะของกลุ่มอาชีพ เพื่อผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ
2. ข้อมูลประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพประกอบด้วย

ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม ประกอบด้วย ความแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม

ลักษณะของกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วยแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ และสถานที่

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วยการบริหารงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก ผลตอบแทนของสมาชิกที่ได้รับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความต้องการของตลาด การกำหนดราคา โดยมีคำถามเชิงบวกจำนวน 48 ข้อ และคำถามเชิงปฏิเสธจำนวน 5 ข้อ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ ต่างๆ ทั้ง 4 กลุ่ม อาชีพในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โดยเป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด

เกณฑ์การให้คะแนน ตัวแปรด้านความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม ลักษณะของกลุ่มอาชีพ ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีดังนี้

	ใช่	ไม่ใช่
คำถามเชิงบวก	1	0
คำถามเชิงปฏิเสธ	0	1

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน โดยนำคะแนนที่มีค่าสูงสุด-คะแนนที่มีค่าต่ำสุดหารด้วยจำนวนช่วง 3 ช่วง คือ น้อย ปานกลาง และมาก ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.33 คะแนน หรือ (ร้อยละ 0-33) หมายถึง มีระดับค่าเฉลี่ยน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 0.34-0.66 คะแนน หรือ (ร้อยละ 34-66) หมายถึง มีระดับค่าเฉลี่ยปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 0.67-1.00 คะแนน หรือ (ร้อยละ 67-1.00) หมายถึง มีระดับค่าเฉลี่ยมาก

สำหรับตัวแปรประสิทธิภาพนั้น ได้ดำเนินการแจกแจงประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ โดยกำหนดว่ากลุ่มอาชีพใดมีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มโดยตอบว่าใช่ 1 คะแนน ไม่ใช่ 0 คะแนน

การมีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในระดับน้อย หมายถึงการบริหารกลุ่มอาชีพที่มีผลทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม ไม่มีมีส่วนร่วมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด วิธีการหาค่าของผลิตภัณฑ์ การหาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร่วมแก้ไขปัญหา และสมาชิกไม่ได้รายได้เป็นที่พอใจ

การมีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพระดับปานกลาง หมายถึงการบริหารกลุ่มอาชีพที่มีผลทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในบางด้านอาจมีหรือไม่มี ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด วิธีการหาค่าของผลิตภัณฑ์ การมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนผลตอบแทนของสมาชิกด้านรายได้เป็นที่พอใจ

การมีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพระดับมาก หมายถึง การบริหารกลุ่มอาชีพที่มีผลทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในทุกด้านสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด หรือการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด วิธีกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ การมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนผลตอบแทนของสมาชิกด้านรายได้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในกลุ่ม

การมีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในภาพรวม ได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.33	คะแนน หมายถึง	มีประสิทธิภาพน้อย
คะแนนเฉลี่ย 0.34 - 0.66	คะแนน หมายถึง	มีประสิทธิภาพปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 0.67 - 1.00	คะแนน หมายถึง	มีประสิทธิภาพมาก

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม จากนั้นนำไปปรับปรุงและแก้ไขตามที่เสนอแนะ เพื่อให้แบบสอบถาม ครบถ้วนกับประเด็นที่จะศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ ปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น อีกครั้งกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีลักษณะการ ดำเนินงานรวมกลุ่มที่ใกล้เคียงกันเพื่อวัดความถูกต้องและความเชื่อมั่นในแบบสอบถามก่อนการนำ แบบสอบถามไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ จะทำการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มอาชีพ ที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 30 คนขึ้นไป ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำนวน 4 กลุ่มอาชีพ จำนวนรวม 120 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จะทำโดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ไป ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล เป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบสอบถามแบบปลายเปิด
2. การลงรหัส เป็นการนำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ลงรหัส ตามที่กำหนดรหัสไว้ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด สำหรับคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มคำตอบและรวบรวมประเด็นคำตอบต่างๆ เพื่อใช้ในการอภิปรายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยมีความต้องการจะศึกษาตามกรอบแนวคิดที่วางไว้
3. การประมวลผลข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โดยจะวัดด้านความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม ลักษณะของกลุ่มอาชีพ ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ โดยจะใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งเป็นการอธิบายประกอบตารางหรือแผนภาพ ค่าสถิติที่ใช้เป็นค่า ร้อยละ ใช้ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายความรู้ในการประกอบอาชีพ ลักษณะของกลุ่มอาชีพ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์จะใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ Pearson Chi-Square Test เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรวมกลุ่ม ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดจะมีการรวบรวมข้อมูลและนำมาจัดหมู่เพื่อศึกษาสาระเนื้อหาและนำมาเขียนรายงาน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรค และการแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะต่างๆ

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ในการวิจัย เรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้มีการกำหนดไว้ จำนวน 120 ชุด โดยจะนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ

ส่วนที่ 2 ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม

ส่วนที่ 3 ลักษณะของกลุ่มอาชีพ

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน และข้อวิจารณ์

ส่วนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1 ดังนี้

สมาชิกกลุ่มอาชีพ 3 ใน 4 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 54.4 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 49 ปี และต่ำกว่ากับช่วงอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากที่สุดเท่ากัน คือร้อยละ 35.0 ที่เหลืออีกร้อยละ 30.0 กว่า 2 ใน 3 มีการศึกษาอยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี ระดับประถมศึกษา รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาคือ ร้อยละ 16.7 และน้อยที่สุดได้แก่ ไม่ได้เรียนหนังสือ คือร้อยละ 2.5 สมาชิกกลุ่มอาชีพกว่า 2 ใน 3 มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน รองลงมา มีสถานภาพสมรสเป็นฝ่ายหรือหย่าร้าง คือ ร้อยละ 16.7 และน้อยที่สุดได้แก่มีสถานภาพสมรสแต่แยกกันอยู่คือร้อยละ 1.7 สำหรับสถานภาพในครัวเรือนนั้นกว่าครึ่งหนึ่งมีสถานภาพเป็นหัวหน้าครัวเรือนที่เหลืออีก ร้อยละ 44.2 เป็นสมาชิกในครัวเรือน ในด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนนั้น พบว่ามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน มากที่สุดคือร้อยละ 49.2 และที่มีสมาชิก 6 และมากกว่า น้อยที่สุดคือร้อยละ 20.8 การประกอบอาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มอาชีพพบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คือร้อยละ 37.5 รองลงมาได้แก่งานในกลุ่มอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน คือร้อยละ 22.5 และที่ประกอบอาชีพหลักทำ

นาหรือทำไร่หรือทำสวนหรือเลี้ยงสัตว์มีอยู่น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 18.3 โดยกว่าครึ่งหรือร้อยละ 53.3 รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 4,500 บาท และต่ำกว่า ที่เหลืออีกร้อยละ 46.7 มีรายได้ 4,501 บาทและมากกว่า ส่วนรายได้รวมของครอบครัวนั้นส่วนใหญ่หรือร้อยละ 52.5 มีรายได้รวมต่อเดือนในช่วง 10,001 บาทและมากกว่า โดยมีรายจ่ายรวมต่อเดือนในช่วง 10,000 บาท และต่ำกว่ามากที่สุดคือร้อยละ 64.2 สำหรับการประกอบอาชีพเสริมนี้พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพกว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 77.5 มีอาชีพเสริมด้านรับจ้างต่างๆ ที่เหลืออีกร้อยละ 22.5 ไม่มีอาชีพเสริมใด ๆ โดยผู้ที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมนี้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1,000 บาท และที่ต่ำต่อเดือนมากที่สุดคือร้อยละ 30.8 จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มอาชีพ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกที่รวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรป่าโมกพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้าง กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และกลุ่มทำกลอง ทราบถึงจำนวนสมาชิกในกลุ่มของตนร้อยละ 100 ในด้านระยะเวลาที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ 60.8 เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ 120 เดือน และต่ำกว่า ที่เหลืออีกร้อยละ 39.2 มีระยะเวลาที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ 121 เดือนและมากกว่า ในส่วนสถานภาพค่าใช้จ่ายของครอบครัวสมาชิกกลุ่มอาชีพ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกที่รวมกลุ่มอาชีพมีสถานภาพค่าใช้จ่ายของครอบครัว สมาชิกกลุ่มอาชีพรายได้พอดีร้อยละ 54.2 รองลงมารายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 32.5 และน้อยที่สุดรายได้เหลือเก็บร้อยละ 13.3 แต่กว่าครึ่งหรือร้อยละ 56.7 สมาชิกกลุ่มอาชีพไม่มีหนี้สิน

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มอาชีพ

(n = 120)		
ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะทั่วไปของกลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	24.2
หญิง	91	75.8
อายุ		
49 ปี และต่ำกว่า	42	35.0
50-59 ปี	36	30.0
60 ปี ขึ้นไป	42	35.0
สูงสุด = 81 ปี ต่ำสุด = 26 ปี ค่าเฉลี่ย = 54.4 ปี		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	2.5
ประถมศึกษา	85	70.8
มัธยมศึกษา	20	16.7
ปวช./ ปวส./ อนุปริญญา	6	5.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	6	5.0
สถานภาพสมรส		
สมรสและอยู่ด้วยกัน	81	67.5
สมรสแต่แยกกันอยู่	2	1.7
โสด	17	14.2
ม่าย / ม่ายอยู่ร้าง	20	16.7
สถานภาพในครัวเรือน		
หัวหน้าครัวเรือน	67	55.8
สมาชิกในครัวเรือน	53	44.2
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
3 คน และน้อยกว่า	36	30.0
4-5 คน	89	49.2
6 คน และมากกว่า	25	20.8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	(n = 120)	
ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะทั่วไปของกลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทอาชีพหลัก		
ทำนา/ไร่/สวนและเลี้ยงสัตว์	22	18.3
รับจ้าง	45	37.5
ค้าขาย	26	21.7
งานในกลุ่มอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน	27	22.5
รายได้จากอาชีพหลัก/เดือน		
4,500 บาท และต่ำกว่า	64	53.3
4,501 บาท และมากกว่า	56	46.7
รายได้ของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดรวมกัน/เดือน		
10,000 บาทและต่ำกว่า	57	47.5
10,001 บาทและมากกว่า	63	52.5
รายจ่ายรวมทั้งครัวเรือน/เดือน		
10,000 บาท และต่ำกว่า	77	64.2
10,001 บาท และมากกว่า	43	35.8
ประเภทอาชีพเสริมอื่นๆ		
ไม่มีอาชีพเสริม	27	22.5
มีอาชีพเสริมต่างๆ เช่น รับจ้าง	93	77.5
รายได้จากอาชีพเสริม/เดือน		
ไม่มีรายได้จากอาชีพเสริม	27	22.5
1,000 บาทและต่ำกว่า	56	46.7
1,001บาทและมากกว่า	37	30.8
จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มอาชีพ		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรป่าโมกพัฒนา	30	25.0
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โรงช้าง	30	25.0
กลุ่มป็นตุ้กตาชาววัง	30	25.0
กลุ่มทำกลอง	30	25.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	(n = 120)	
ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะทั่วไปของกลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ		
120 เดือนและต่ำกว่า	73	60.8
121 เดือนและมากกว่า	47	39.2
สถานภาพค่าใช้จ่ายของครอบครัวสมาชิกกลุ่มอาชีพ		
รายได้ไม่เพียงพอ	39	32.5
รายได้พอดี	65	54.2
รายได้เหลือเก็บ	16	13.3
สถานภาพการเป็นหนี้สินของสมาชิกกลุ่มอาชีพ		
ไม่เป็นหนี้	68	56.7
เป็นหนี้	52	43.3

ส่วนที่ 2 ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพ

ในด้านความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม ได้แยกพิจารณาออกเป็นความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1. ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก

ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกภายในกลุ่มพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องกิจการงานภายในกลุ่มอย่างสนิทสนมแบบพี่น้องหรือเครือญาติ โดยวัดจากแบบสอบถามความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก จำนวน 4 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 2) จากการศึกษาพบว่ามีความเฉลี่ย ด้านความคุ้นเคยรู้จักกันเท่ากับ .79 หรือร้อยละ 79.2 ซึ่งหมายความว่าสมาชิกมีความคุ้นเคยรู้จักกันมาก หมายถึงสมาชิกมีการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอทุกสถานที่เมื่อพบกัน และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยคือสมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม (ข้อ 1) สมาชิกมีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 4) สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์กันภายใน

กลุ่ม (ข้อ 2) สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนเสนอแนะวิธีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กันภายในกลุ่ม (ข้อ 3) แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพมีความคุ้นเคยรู้จักกันดีมาก โดยเฉพาะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่มอาชีพของตน

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความคุ้นเคย รู้จักกันของสมาชิก

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความคุ้นเคย
1. สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยน ความคิด เห็นกันภายในกลุ่ม	15.0 (18)	85.0 (102)	0.85	0.359	มาก
2. สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงผลิต ภัณฑ์กันภายในกลุ่ม	20.8 (25)	79.1 (95)	0.79	0.408	มาก
3. สมาชิก มีการพบปะแลกเปลี่ยน เสนอแนะวิธีการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์กันภายในกลุ่ม	27.5 (33)	72.5 (87)	0.73	0.448	มาก
4. สมาชิกในกลุ่มมีการพบปะพูดคุย อย่างสม่ำเสมอ	20.0 (24)	80.0 (96)	0.80	0.402	มาก
รวมเฉลี่ย	20.8	79.2	0.79	0.361	มาก

2. ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มหมายถึง สมาชิกมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มวิธีการดำเนินงานของกลุ่มที่เป็นข้อเท็จจริง ก่อนเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนั้นๆ โดยวัดจากแบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 3) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่มอาชีพเท่ากับ 0.64 หรือร้อยละ 64.2 ซึ่งหมายความว่าสมาชิกมีความรู้ในการรวมกลุ่มอาชีพในระดับปานกลาง หมายถึงมีการพบปะพูดคุยปรึกษาหารือกันบ้างแต่ไม่บ่อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่ามีเพียงข้อเดียวที่มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มคือสมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงรูปทรงของผลิตภัณฑ์ (ข้อ 1)

รองลงมาได้แก่สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประเมินวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (ข้อ 2) สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (ข้อ 7) สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประเมินเครื่องมือเครื่องใช้/อุปกรณ์การผลิต (ข้อ 3) สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงด้านการบรรจุภัณฑ์ (ข้อ 4) สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (ข้อ 5) สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่าย (ข้อ 6) แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ นี้ มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มที่ไม่มากนัก และมีการพบปะพูดคุยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มปานกลางอาจเป็นไปได้ว่ามีความคุ้นเคยและความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มตามที่เคยทำตามๆ กันมาก็เป็นไปได้

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	(n = 120)	
					ระดับ	ความรู้
1. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงรูปทรงของผลิตภัณฑ์	32.5 (39)	67.5 (81)	0.68	0.470	มาก	
2. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประเมินวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	35.0 (42)	65.0 (78)	0.65	0.479	ปานกลาง	
3. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประเมินเครื่องมือ/เครื่องใช้/อุปกรณ์การผลิต	35.8 (43)	64.2 (77)	0.64	0.482	ปานกลาง	
4. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงด้านการบรรจุภัณฑ์	36.7 (44)	63.3 (76)	0.63	0.484	ปานกลาง	
5. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	36.7 (44)	63.3 (76)	0.63	0.484	ปานกลาง	
6. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่าย	39.2 (47)	60.8 (73)	0.61	0.490	ปานกลาง	
7. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	35.0 (42)	65.0 (78)	0.65	0.479	ปานกลาง	
รวม	35.8 (43)	64.2 (77)	0.64	0.434	ปานกลาง	

3. ความต้องการในการรวมกลุ่ม

ความต้องการในการรวมกลุ่ม หมายถึง สมาชิกมีความต้องการการรวมกลุ่มเพื่อต้องการมีรายได้เพิ่ม หรือต้องการเพื่อน หรือต้องการมีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น หรือพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม หรือต้องการความเพลิดเพลิน หรือถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม หรือถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนๆ หรือญาติ โดยวัดจากแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 4) จากการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยรวมความต้องการในการรวมกลุ่มเท่ากับ 0.71 หรือร้อยละ 80 ซึ่งหมายความว่าสมาชิกมีความต้องการในการรวมกลุ่มในระดับมาก หมายถึงสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มสม่ำเสมอเพื่อต้องการมีรายได้เพิ่มและต้องการเพื่อนตลอดจนต้องการมีความรู้ในการประกอบอาชีพและพอใจในกิจกรรมของกลุ่มเพื่อความเพลิดเพลิน และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยจะพบว่ามีข้อความที่ตอบในระดับมากได้แก่ ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ข้อ 1) รองลงมาท่านพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม (ข้อ 5) ท่านถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม (ข้อ 7) ซึ่งเป็นคำถามเชิงปฏิเสธ ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะอยากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่ม (ข้อ 4) ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะจะใช้เผยแพร่ความรู้ที่มีอยู่ให้คนอื่นฯ (ข้อ 3) ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะต้องการเพื่อน (ข้อ 2) ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะความเพลิดเพลินเมื่อเข้าร่วมกับกลุ่ม (ข้อ 6) มีเพียงข้อเดียวที่ตอบระดับปานกลาง ท่านถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนหรือญาติให้เข้ากลุ่ม (ข้อ 8) แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ นี้ มีความต้องการในการรวมกลุ่มมาก อาจเห็นได้ว่าความต้องการในการรวมกลุ่มต้องการมีรายได้เพิ่ม หรือต้องการเพื่อน หรือต้องการมีความรู้ในการประกอบอาชีพที่กลุ่มดำเนินงานอยู่ หรือพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม หรือต้องการความเพลิดเพลิน หรือถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม หรือถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนๆ หรือญาติก็เป็นได้

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านความต้องการในการรวมกลุ่ม

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้ เพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	9.2 (11)	90.8 (109)	0.91	0.290	มาก
2. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะต้องการเพื่อน	24.2 (29)	75.8 (91)	0.76	0.430	มาก
3. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะจะใช้เผยแพร่ความรู้ที่มีอยู่ให้คนอื่น ๆ	15.8 (19)	84.2 (101)	0.84	0.367	มาก
4. ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะอยากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่ม	14.2 (17)	85.8 (103)	0.86	0.350	มาก
5. ท่านพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม	11.7 (14)	88.3 (106)	0.88	0.322	มาก
6. ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะความเพลิดเพลินเมื่อเข้าร่วมกับกลุ่ม	30.0 (36)	70.0 (84)	0.70	0.460	มาก
7. ท่านถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม*	87.5 (105)	12.5 (15)	0.13	0.332	มาก
8. ท่านถูกชักชวนจากเพื่อนบ้าน/เพื่อน/ญาติให้เข้ากลุ่ม	41.7 (50)	58.3 (70)	0.58	0.495	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	20 (24)	80 (96)	0.71	0.236	มาก

หมายเหตุ: * คำถามเชิงปฏิเสธ

4. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหมายถึง การที่สมาชิกภายในกลุ่มสนทนาในเรื่องส่วนตัว เช่น การได้รวมกลุ่มและพอใจที่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มและปรึกษาหารือกันในเรื่องของการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่น ปัญหาของการผลิต การตลาด โดยวัดจากแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ แล้วนำมาหา

ค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 5) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เท่ากับ 0.79 หรือร้อยละ 86.7 ซึ่งหมายความว่าสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับมาก หมายถึง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องส่วนตัวการได้รวมกลุ่มและพอใจที่ได้เป็นสมาชิกสม่ำเสมอ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า มีข้อความที่ตอบในระดับมากได้แก่ ท่านพอใจที่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ (ข้อ 4) สมาชิกในกลุ่มรู้จักสนิทสนมกันดี (ข้อ 2) ท่านต้องการรวมกลุ่มอาชีพนี้ตลอดไป (ข้อ 3) สมาชิกในกลุ่มอาชีพมีการร่วมพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 5) เมื่อเว้นว่างจากงานของกลุ่มแล้วสมาชิกกลุ่มมักอยู่กันตามลำพังไม่ค่อยมีโอกาสพูดคุยสนทนากัน (ข้อ 1) แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันสม่ำเสมอ ทำให้สมาชิกที่มีประสบการณ์สะสมมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผลิตภัณฑ์ การตลาด หรือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรวมกลุ่มตามที่เคยปฏิบัติตามกันมาก็เป็นได้

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ	(n = 120)	
						การแลกเปลี่ยน	
1. เมื่อเว้นว่างจากงานของกลุ่มแล้วสมาชิกกลุ่มมักอยู่กันตามลำพังไม่ค่อยมีโอกาสพูดคุยสนทนากัน*	70.0 (84)	30.0 (36)	0.30	0.460	มาก		
2. สมาชิกในกลุ่มรู้จักสนิทสนมกันดี	7.5 (9)	92.5 (111)	0.93	0.264	มาก		
3. ท่านต้องการรวมกลุ่มอาชีพนี้ตลอดไป	7.5 (9)	92.5 (111)	0.93	0.264	มาก		
4. ท่านพอใจที่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้	5.8 (7)	94.2 (113)	0.94	0.235	มาก		
5. สมาชิกในกลุ่มอาชีพมีการร่วมพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ	15.8 (19)	84.2 (101)	0.84	0.367	มาก		
รวม	13.3 (16)	86.7 (104)	0.79	0.204	มาก		

หมายเหตุ: * คำถามเชิงปฏิเสธ

ส่วนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในด้านลักษณะของกลุ่มอาชีพ

ได้แยก พิจารณาออกเป็น แหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์และสถานที่ ดังนี้

1. แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน หมายถึง สถาบันหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินมาเพื่อดำเนินงานการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ องค์การบริหารส่วนตำบล เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ หรือเงินทุนส่วนตัวที่นำมาเป็นทุนเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ โดยวัดจากแบบสอบถามแหล่งเงินทุนจำนวน 10 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 6) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยแหล่งเงินทุนเท่ากับ 0.37 หรือร้อยละ 36.8 ซึ่งหมายความว่าแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึงมีแหล่งเงินทุนที่กล่าวข้างต้น สมาชิกกู้ยืมบ้างแต่ไม่บ่อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่ามีเพียงสองข้อที่ตอบระดับมากคือ จำนวนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีเพียงพอต่อการดำเนินงานกลุ่ม (ข้อ 1) กลุ่มอาชีพที่ท่านเป็นสมาชิกมีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน (ข้อ 10) รองลงมา แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินทุนส่วนตัวของสมาชิก (ข้อ 9) ลักษณะการทำงานของกลุ่มอาชีพต่างคนต่างทำที่บ้าน (ข้อ 2) ลักษณะของกลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์เฉพาะในสถานที่ที่กลุ่มจัดให้โดยเฉพาะ (ข้อ 3) แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 5) แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบล (7) แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ข้อ 6) แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน (8) การเข้าร่วมสมาชิกของกลุ่มต้องเสียค่าลงทะเบียนด้วย (ข้อ 4) แสดงว่าแหล่งเงินทุนจากสถาบันหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนหรือสถาบันการเงินอื่นๆ ไม่มีผลต่อการดำเนินงานรวมกลุ่มมากนัก ซึ่งสมาชิกจะใช้เงินทุนของสมาชิกมากกว่าการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านแหล่งเงินทุนของกลุ่มอาชีพ

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	(n = 120)	
					ระดับ	แหล่งเงินทุน
1. จำนวนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีเพียงพอต่อการดำเนินงานกลุ่ม	16.7 (20)	83.3 (100)	0.83	0.374		มาก
2. ลักษณะการทำงานของกลุ่มอาชีพต่างคนต่างทำที่บ้าน	46.7 (56)	53.3 (64)	0.53	0.501		ปานกลาง
3. ลักษณะของกลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์เฉพาะในสถานที่ที่กลุ่มจัดให้โดยเฉพาะ	50.0 (60)	50.0 (60)	0.50	0.502		ปานกลาง
4. การเข้าร่วมสมาชิกของกลุ่มต้องเสียค่าลงทะเบียนด้วย	95.8 (115)	4.2 (5)	0.04	0.201		น้อย
5. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากกองทุนหมู่บ้าน	85.0 (102)	15.0 (18)	0.15	0.359		น้อย
6. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากสหกรณ์ออมทรัพย์	89.2 (107)	10.8 (13)	0.11	0.312		น้อย
7. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบล	87.5 (105)	12.5 (15)	0.13	0.332		น้อย
8. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน	91.7 (110)	8.3 (10)	0.08	0.278		น้อย
9. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินทุนส่วนตัวของสมาชิก	38.3 (46)	61.7 (74)	0.62	0.488		ปานกลาง
10. กลุ่มอาชีพที่ท่านเป็นสมาชิก มีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน	30.8 (37)	69.2 (83)	0.69	0.464		มาก
รวม	63.2 (76)	36.8 (44)	0.37	0.154		ปานกลาง

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ หมายถึง วัตถุประสงค์ของ ที่นำมาดำเนินงานเพื่อการผลิตหรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มอาชีพ และวัตถุประสงค์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่นำไป ใช้ในการผลิตตกแต่งแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ โดยวัดจากแบบสอบถามจำนวน 3 ข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 7) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์เท่ากับ 0.89 หรือร้อยละ 88.9 ซึ่งหมายความว่าวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่มมีความเพียงพอและใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก หมายถึงวัตถุประสงค์มีความเพียงพอในการผลิตผลิตภัณฑ์ของแต่ละกลุ่มสม่ำเสมอโดยไม่ขัดสน และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่าข้อความ ที่ตอบอยู่ในระดับมาก คือวัตถุประสงค์เครื่องมือเครื่องใช้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ (ข้อ 3) วัตถุประสงค์เครื่องมือเครื่องใช้มีความเพียงพอ (ข้อ 2) วัตถุประสงค์ภายในท้องถิ่นที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์มีความเพียงพอ (ข้อ 1)

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	(n = 120)
					ระดับ วัตถุประสงค์
1. วัตถุประสงค์ภายในท้องถิ่นที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์มีความเพียงพอ	12.5 (15)	87.5 (105)	0.88	0.332	มาก
2. วัตถุประสงค์เครื่องมือเครื่องใช้มีความเพียงพอ	11.7 (14)	88.3 (106)	0.88	0.322	มาก
3. วัตถุประสงค์เครื่องมือเครื่องใช้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ	9.2 (11)	90.8 (109)	0.91	0.290	มาก
รวม	11.1 (13)	88.9 (107)	0.89	0.264	มาก

3. การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การได้รับการสนับสนุนวัสดุ วัตถุดิบจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรเอกชน เพื่อนำมาดำเนินงานภายในกลุ่มอาชีพ โดยวัดจากแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 8) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยจากการได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์จากภาครัฐและองค์กรเอกชน เท่ากับ 0.35 หรือร้อยละ 34.6 ซึ่งหมายความว่าได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์จากภาครัฐและองค์กรเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึงได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์จากภาครัฐบ้างแต่ไม่มากส่วนองค์กรเอกชนไม่เคยได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์เลย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่ามีเพียงสองข้อที่ตอบระดับมาก คือกลุ่มท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภาครัฐ (ข้อ 1) กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้จากหน่วยงานภาครัฐ (ข้อ 2) รองลงมากลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัตถุดิบจากหน่วยงานภาครัฐ (ข้อ 5) กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัตถุดิบจากหน่วยงานเอกชน (ข้อ 6) กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากองค์กรเอกชน (ข้อ 3) กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้จากองค์กรเอกชน (4)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการได้รับการสนับสนุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ การได้รับการ สนับสนุน ด้านวัตถุประสงค์ฯ
1. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน วัตถุประสงค์จากหน่วยงานภาครัฐ	31.7 (38)	68.3 (82)	0.68	0.467	มาก
2. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน เครื่องมือเครื่องใช้จากหน่วยงานภาครัฐ	33.3 (40)	66.7 (80)	0.67	0.473	มาก
3. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน วัตถุประสงค์จากองค์กรเอกชน	92.5 (111)	7.5 (9)	0.08	0.264	น้อย
4. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน เครื่องมือเครื่องใช้จากองค์กรเอกชน	93.3 (112)	6.7 (8)	0.07	0.250	น้อย
5. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน วัตถุประสงค์จากหน่วยงานภาครัฐ	59.2 (71)	40.8 (49)	0.41	0.494	ปานกลาง
6. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้าน วัตถุประสงค์จากหน่วยงาน เอกชน	82.5 (99)	17.5 (21)	0.18	0.382	น้อย
รวม	65.4 (79)	34.6 (41)	0.35	0.239	ปานกลาง

4. สถานที่

สถานที่ หมายถึง ที่สมาชิกมารวมตัวกันปฏิบัติงานเพื่อการผลิต ผลผลิตกันชนของกลุ่ม ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กลุ่มอาชีพได้วางไว้ โดยวัดจากแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 9) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของสถานที่เท่ากับ 0.45 หรือร้อยละ 44.6 ซึ่งหมายความว่าสมาชิกกลุ่มมารวมตัวกันปฏิบัติงานเพื่อการผลิตผลผลิตกันชนของกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึงมารวมตัวกันปฏิบัติงานผลิตกันชนของกลุ่มไม่ทุกคน เพราะส่วนใหญ่จะทำงานของกลุ่มที่บ้านและนำมาส่งศูนย์ของกลุ่มวางจำหน่าย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นราย

ข้อย่อยพบว่ามีเพียงข้อเดียวที่ตอบระดับมากคือ กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการของกลุ่ม โดยเฉพาะ (ข้อ 1) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มโดยอาศัยบุคคลหรือวัด (ข้อ 4) กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มโดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำกิจกรรมกลุ่มโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย (ข้อ 3) มีเพียงข้อเดียวที่ตอบระดับน้อยที่สุดเพียงข้อเดียวคือ กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มต้องเช่า (ข้อ 2)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านสถานที่

ข้อความ			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ สถานที่
	ไม่ใช่	ใช่			
1. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการ ของกลุ่มโดยเฉพาะ	22.5 (27)	77.5 (93)	0.78	0.419	มาก
2. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการ กลุ่มต้องเช่า	94.2 (113)	5.8 (7)	0.06	0.235	น้อย
3. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการ กลุ่มโดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้ ทำกิจกรรมกลุ่มโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย	62.5 (75)	37.5 (45)	0.38	0.486	ปานกลาง
4. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการ กลุ่มโดยอาศัยบุคคลหรือวัด	42.5 (51)	57.5 (69)	0.58	0.496	ปานกลาง
รวม	55.4 (66)	44.6 (54)	0.45	0.268	ปานกลาง

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน หมายถึง วิธีการบริหารกลุ่มอาชีพ ซึ่งทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแก้ไขปัญหา การกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ และมีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มอาชีพได้รับ ทั้งในด้านรายได้ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด โดยวัดจาก

แบบสอบถามจำนวน 48 ข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดดังตารางที่ 10) จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ เท่ากับ 0.62 หรือร้อยละ 66 ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกลุ่มมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง วิธีการบริหารกลุ่มชัดเจนบ้างบางครั้ง เช่นการลงคะแนนเสียงเพื่อคัดเลือกประธานกลุ่ม บางครั้ง ไม่มีการลงคะแนนเสียงจะให้ประธานกลุ่มต่อไปโดยไม่มีเงื่อนไข หรือร่วมคิดเฉพาะมีแขก ผู้มาเยือนเพื่อเตรียมการต้อนรับแต่ยังไม่มีการดำเนินงานที่แน่นอนเช่นร่วมคิด กำหนดราคา หาแหล่งจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์บางครั้ง และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป (ข้อ 41) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของ ตลาด (ข้อ 40) วิธีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความยากง่ายของผลิตภัณฑ์ (ข้อ 45) ผลิตภัณฑ์ของ กลุ่มมีการทำกันตามผู้ว่าจ้าง (ข้อ 39) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศ (ข้อ 43) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากชาวต่างประเทศ (ข้อ 42) ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนี้ (ข้อ 34) วิธีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความสวยงามของผลิตภัณฑ์ (ข้อ 46) มีคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มโดยเฉพาะ (ข้อ 3) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนา รูปแบบ (ข้อ 37) วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตามความพอใจของประธานกลุ่ม (ข้อ 15) มี ระยะเวลาการบริหารของประธานและกรรมการบริหารที่แน่นอน (ข้อ 4) การรับงานของกลุ่มมีผู้ ว่าจ้างให้ทำ (ข้อ 11) วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งตามความถนัดของสมาชิก (ข้อ 13) ในการจัด ประชุมสมาชิกของกลุ่มมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมเกินครึ่งเสมอ (ข้อ 16) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ ต้องการของตลาดในต่างประเทศ (ข้อ 44) กลุ่มได้จัดสรรผลประโยชน์จากกิจกรรมให้แก่สมาชิก อย่างเป็นธรรม (ข้อ 35) การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มตามชิ้นงานที่ได้ (ข้อ 30) ท่านเคย ไปไกล่เกลี่ยสมาชิกในกลุ่มที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของการผลิต (ข้อ 25) การมีประธานหรือ หัวหน้ากลุ่ม โดยการเลือกตั้ง (ข้อ 2) มีระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร (ข้อ 5) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนารูปแบบอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 36) มีการ ประชุมชี้แจงการดำเนินงานของกลุ่มแก่สมาชิกกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 6) การรับงานของ กลุ่มสมาชิกรับกันเองทำกันเอง (ข้อ 12) ท่านเคยที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ กับลูกค้าหรือผู้สนใจ (ข้อ 21) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีผู้อื่นมาให้คำแนะนำ (ข้อ 38) วิธีการกำหนดราคา ตามความต้องการของตลาด (ข้อ 47) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ ระหว่างสมาชิกด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 27) การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับงานมาและแบ่ง กันเอง (ข้อ 10) วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตามการว่างจากงานประจำของสมาชิก (ข้อ 14) เคยชักชวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนกระบวนการผลิต (ข้อ 19) มีการจัดทำบัญชี รายรับรายจ่ายภายในกลุ่มอาชีพทุกวัน (ข้อ 7) ท่านเคยร่วมคิดร่วมสร้างบรรจุกิจภัณฑ์เพื่อบรรจุ

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (ข้อ 24) เมื่อกลุ่มมีปัญหาในด้านใดๆ เกี่ยวกับการผลิตท่านหรือสมาชิกในกลุ่ม ได้เสนอแนะการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 26) ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม (ข้อ 17) ท่านเคยแก้ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่พิจารณาแล้วไม่ได้มาตรฐาน (ข้อ 23) เคยสำรวจตลาดในการหาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพิ่มขึ้น (ข้อ 20) มีการจัดสรรผลประโยชน์ผลกำไรที่ได้จากการรวมกลุ่มทุกเดือน (ข้อ 8) สมาชิกในกลุ่มอาชีพช่วยคิดหาตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (ข้อ 28) กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตหรือตลาดรองรับในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน (ข้อ 29) ท่านเคยร่วมจัดหาวัตถุดิบที่ขาดแคลนหรือไม่มีในท้องถิ่นให้แก่กลุ่มนำไปดำเนินการ (ข้อ 22) วิธีกำหนดราคาตามราคากลางที่ประชุมกลุ่มเป็นผู้กำหนด (ข้อ 48) การมีประธานหรือหัวหน้ากลุ่ม โดยการแต่งตั้ง (ข้อ 1) เมื่อมีการตัดสินใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ใช้วิธีลงคะแนนเสียงภายในกลุ่ม (ข้อ 9) ท่านเคยแสดงเหตุผลคัดค้านเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุม (ข้อ 18) การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับกรรมการบริหารกลุ่ม (ข้อ 33) การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับที่ประชุม (ข้อ 32) การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มแบ่งเท่า ๆ กันหมด (ข้อ 31)

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ป่าโมกพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี กลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง และกลุ่มทำกลอง ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบริหารกลุ่มมีค่าเฉลี่ย 0.64 หรือร้อยละ 68.2 ซึ่งหมายความว่าประสิทธิภาพด้านการบริหารกลุ่มอยู่ในระดับมาก หมายถึงสมาชิกรับฟังและยอมรับในการบริหารของกลุ่ม เช่นมีการเลือกประธานกลุ่มหรืออาจจะไม่มีการเลือกประธานเมื่อครบวาระ โดยให้ประธานคนเดิมดำเนินงานต่อไป ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 หรือร้อยละ 52.1 ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกบ้างบางครั้งแต่ไม่บ่อย เช่น ในเรื่องของการคิดหารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด การบรรจุหีบห่อสมาชิกมีส่วนร่วมบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ เช่นคิดในเรื่องของรูปแบบในการบรรจุภัณฑ์ ด้านผลการตอบแทนของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.52 หรือร้อยละ 51.5 ซึ่งหมายความว่าผลตอบแทนของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง สมาชิกจะได้ผลตอบแทนจากการรวมกลุ่มไม่มากนักขึ้นอยู่กับจำนวนผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 หรือร้อยละ 81.5 ซึ่งหมายความว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่มอยู่ในระดับมาก หมายถึงสมาชิกหาหรือกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอเพื่อวางจำหน่ายในตลาด ด้านความต้องการของตลาดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 หรือร้อยละ 91.3 ซึ่งหมายความว่าความต้องการของตลาดอยู่ในระดับมาก หมายถึงความต้องการของ

ตลาดในเรื่องผลิตภัณฑ์ของแต่ละกลุ่มเป็นที่ยอมรับของตลาด ด้านการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 หรือร้อยละ 0.73 ซึ่งหมายความว่า การกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก หมายถึงสมาชิกช่วยกันกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพื่อผู้ซื้อตลาด

แต่ถ้าเมื่อศึกษาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ผลรวมออกมายังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 หรือร้อยละ 65.7 ซึ่งหมายความว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง สมาชิกของกลุ่มยังร่วมมือในด้านการบริหารกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก ผลตอบแทนของสมาชิก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความต้องการของตลาด และการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกอย่างสม่ำเสมอก็เป็นได้

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
1. การมีประธานหรือหัวหน้ากลุ่ม โดยการแต่งตั้ง	61.7 (74)	38.3 (46)	0.38	0.488	ปานกลาง
2. การมีประธานหรือหัวหน้ากลุ่ม โดยการเลือกตั้ง	24.2 (29)	75.8 (91)	0.76	0.430	มาก
3. มีคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มโดยเฉพาะ	13.3 (16)	86.7 (104)	0.87	0.341	มาก
4. มีระยะเวลาการบริหารของประธานและ กรรมการบริหารที่แน่นอน	15.8 (19)	84.2 (101)	0.84	0.367	มาก
5. มีระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร	22.5 (27)	77.5 (93)	0.70	0.419	มาก
6. มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของกลุ่ม แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	26.7 (32)	73.0 (88)	0.70	0.444	มาก
7. มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายภายใน กลุ่มอาชีพทุกวัน	47.5 (57)	52.5 (63)	0.53	0.501	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ การดำเนินงาน
8. มีการจัดสรรผลประโยชน์ผลกำไรที่ได้ จากการรวมกลุ่มทุกเดือน	51.7 (62)	48.3 (58)	0.48	0.502	ปานกลาง
9. เมื่อมีการตัดสินใจที่จะผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ใช้วิธีลงคะแนนเสียงภายในกลุ่ม	62.5 (75)	37.5 (45)	0.38	0.486	ปานกลาง
10. การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับงานมา และแบ่งกันเอง	37.5 (45)	62.5 (75)	0.63	0.486	ปานกลาง
11. การรับงานของกลุ่มมีผู้ว่าจ้างให้ทำ	18.3 (22)	81.7 (98)	0.82	0.389	มาก
12. การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับกันเอง ทำกันเอง	27.5 (33)	72.5 (87)	0.73	0.448	มาก
13. วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งตาม ความถนัดของสมาชิก	19.2 (23)	80.8 (97)	0.81	0.395	มาก
14. วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตาม การว่างจากงานประจำของสมาชิก	45.8 (55)	54.2 (65)	0.54	0.500	ปานกลาง
15. วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตาม ความพอใจของประธานกลุ่ม*	85.0 (102)	15.0 (18)	0.15	0.359	มาก
16. ในการจัดประชุมสมาชิกของกลุ่มมีจำนวน สมาชิกเข้าร่วมเกินครึ่งเสมอ	19.2 (23)	80.8 (97)	0.81	0.395	มาก
17. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม	50.0 (60)	50.0 (60)	0.50	0.502	ปานกลาง
18. ท่านเคยแสดงเหตุผลคัดค้านเกี่ยวกับการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม	66.7 (80)	33.3 (40)	0.33	0.473	น้อย
19. เคยชักชวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุม เพื่อวางแผนกระบวนการผลิต	46.7 (56)	53.3 (64)	0.53	0.501	ปานกลาง
20. เคยสำรวจตลาดในการหาช่องทางจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพิ่มขึ้น	50.8 (61)	49.2 (59)	0.49	0.502	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
21. ท่านเคยที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิต ผลิตภัณฑ์กับลูกค้าหรือผู้สนใจ	27.5 (33)	72.5 (87)	0.73	0.448	มาก
22. ท่านเคยร่วมจัดหาวัตถุดิบที่ขาดแคลนหรือ ไม่มีในท้องถิ่นให้แก่กลุ่มนำไปดำเนินการ	60.0 (72)	40.0 (48)	0.40	0.492	ปานกลาง
23. ท่านเคยแก้ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ที่พิจารณาแล้วไม่ได้มาตรฐาน	50.8 (61)	49.2 (59)	0.49	0.502	ปานกลาง
24. ท่านเคยร่วมคิดร่วมสร้างบรรจุภัณฑ์ เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	48.3 (58)	51.7 (62)	0.52	0.502	ปานกลาง
25. ท่านเคยใกล้ชิดสมาชิกในกลุ่มที่มี ความขัดแย้งกันในเรื่องของการผลิต*	76.7 (92)	23.3 (28)	0.23	0.425	มาก
26. เมื่อกลุ่มมีปัญหาในด้านใด ๆ เกี่ยวกับการผลิต ท่านหรือสมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนะ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	50.0 (60)	50.0 (60)	0.50	0.502	ปานกลาง
27. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การผลิต ผลิตภัณฑ์ระหว่างสมาชิก ด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ	37.5 (45)	62.5 (75)	0.63	0.486	ปานกลาง
28. สมาชิกในกลุ่มอาชีพช่วยคิดหาตลาด สำหรับจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่ม อย่างสม่ำเสมอ	54.2 (65)	45.8 (55)	0.46	0.500	ปานกลาง
29. กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตหรือ ตลาดรองรับในการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน	55.8 (67)	44.2 (53)	0.44	0.499	ปานกลาง
30. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่ม ตามชิ้นงานที่ได้	22.5 (27)	77.5 (93)	0.78	0.419	มาก
31. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่ม แบ่งเท่า ๆ กันหมด	81.7 (98)	18.3 (22)	0.18	0.389	น้อย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
32. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับที่ประชุม	81.7 (98)	18.3 (22)	0.18	0.389	น้อย
33. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับกรรมการบริหารกลุ่ม	76.7 (92)	23.3 (28)	0.23	0.425	น้อย
34. ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมกลุ่ม อาชีพนี้	8.3 (10)	91.7 (110)	0.92	0.278	มาก
35. กลุ่มได้จัดสรรผลประโยชน์จากกิจกรรม ให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม	20.0 (24)	80.0 (96)	0.80	0.402	มาก
36. ผลិតภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนารูปแบบ อย่างสม่ำเสมอ	25.0 (30)	75.0 (90)	0.75	0.435	มาก
37. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังไม่มีการพัฒนา รูปแบบเลย *	86.7 (104)	13.3 (16)	0.13	0.341	น้อย
38. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีผู้อื่นมาให้คำแนะนำ	28.3 (34)	71.7 (86)	0.72	0.453	มาก
39. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการทำกันตามผู้ว่าจ้าง	7.5 (9)	92.5 (111)	0.93	0.264	มาก
40. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาด	5.0 (6)	95.0 (114)	0.95	0.219	มาก
41. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับ จากคนทั่วไป	3.3 (4)	96.7 (116)	0.97	0.180	มาก
42. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับ จากชาวต่างประเทศ	8.3 (10)	91.7 (110)	0.92	0.278	มาก
43. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของ ตลาดในประเทศ	7.5 (9)	92.5 (111)	0.93	0.264	มาก
44. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของ ตลาดในต่างประเทศ	19.2 (23)	80.8 (97)	0.81	0.395	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 120)

ข้อความ	ไม่ใช่	ใช่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
45. วิธีกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความยากง่ายของผลิตภัณฑ์	5.0 (6)	95.0 (114)	0.95	0.219	มาก
46. วิธีกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความสวยงามของผลิตภัณฑ์	9.2 (11)	90.8 (109)	0.91	0.290	มาก
47. วิธีกำหนดราคาตามความต้องการของตลาด	33.3 (40)	66.7 (80)	0.67	0.473	มาก
48. วิธีกำหนดราคาตามราคากลางที่ประชุมกลุ่มเป็นผู้กำหนด	60.8 (73)	39.2 (47)	0.39	0.490	ปานกลาง
รวม	34.3 (41)	65.7 (79)	0.62	0.191	ปานกลาง

หมายเหตุ: * ค่าตามเชิงปฏิเสธ

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานและข้อวิจารณ์

การพิสูจน์สมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ลักษณะของกลุ่มอาชีพในด้านแหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ และสถานที่ของการรวมกลุ่มอาชีพมีรายละเอียดของผลการทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ตามตารางที่ 11-18 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 6834, Sig. = 0.009) นั้นหมายถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ เนื่องจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในในกลุ่มของสมาชิกทำให้สมาชิกได้รับประสบการณ์ตรงจากสมาชิกด้วยกันที่พบปัญหาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยสมาชิกที่ยังไม่พบปัญหาไม่ต้องผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแบบลองผิดลองถูกต่อไป เพียงได้สนทนากับสมาชิกที่มีประสบการณ์ ก็จะได้คำตอบที่ไม่ต้องเกิดความผิดพลาดซ้ำอีก และเมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.239) พบว่าขนาดความสัมพันธ์การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือร้อยละ 24 ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้สมาชิกได้รับประสบการณ์โดยตรงต่อสมาชิกด้วยกันแต่ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ใกล้เคียงกันเนื่องจากมีระยะเวลาการเข้าร่วมกลุ่มที่ไม่แตกต่างกันมากนัก สมาชิกส่วนใหญ่สนทนากันเป็นเพียงปรารภกันมากกว่าซึ่งไม่มีผลมากนักในเรื่องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชาสินี อรัญญเวศ (2546) เรื่อง การประเมินผลกลุ่มอาชีพที่รับงานไปทำที่บ้าน กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, อมรทิพย์ แท้เที่ยงธรรม (2546) เรื่อง การประเมินผลกลุ่มหัตถกรรมภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, มนกานต์ พรหมวราทร (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, วชิราภรณ์ เพชรรัตน์ (2549) เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กระจุบบ้านควนป้อม อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช, นันทวัน จันทร์หาว (2547) เรื่อง ความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร, ชญาดา สิงห์ปี (2548) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์บางซื่อพัฒนา กรุงเทพมหานคร, กิตติยาพรรณ โพธิ์ลัม (2548) เรื่องการติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย, บุญชัย วณิชยวงศ์วาน (2544) เรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์: กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์จังหวัดตาก ที่พบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดความคิดใหม่ให้แก่กลุ่มสมาชิกโดยสมาชิกจะมีการสอบถามปัญหาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและมีการสนับสนุนให้นำไปปฏิบัติ (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2543 อ้างถึง จิตจำนงค์ 2532) (ดังรายละเอียด ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	81.2	46.2	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	18.8	53.8	49.2 (59)
รวม	100.0 (16)	100.0 (104)	100.0 (120)

Chi-Square = 6.834, df = 1, Sig. = 0.009, Phi = 0.239

สมมติฐานที่ 2 ความคุ้นเคยรู้จักกันมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านความคุ้นเคยรู้จักกัน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความคุ้นเคยรู้จักกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 11.086, Sig. = 0.001) นั้นหมายถึง ความคุ้นเคยรู้จักกันมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ เนื่องจากความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิกจะมีการพูดคุยเรื่องส่วนตัวเรื่องงาน โดยไม่มีข้อปิดบังกัน และเมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.304) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของความคุ้นเคยรู้จักกันอยู่ในระดับน้อยคือร้อยละ 30.4 ซึ่งหมายถึงสมาชิกมีความคุ้นเคยรู้จักกันก็จริงอยู่แต่การที่จะมาสนทนาด้านการดำเนินงานบ้างแต่น้อยจนนับครั้งได้อาจเป็นเพราะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของการผลิตผลิตภัณฑ์ก็เป็นได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ การทำกิจกรรมภายในกลุ่มอย่าง สนับสนุนแบบพี่น้องหรือเครือญาติทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ต้องปิดบัง และช่วยกันหาวิธีการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนกานต์ พรหมวรารท (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, วรรณณิการ์ หุ่นภู (2546) เรื่อง

ผลกระทบต่อชุมชนจากการรวมกลุ่มของสตรีในชนบทที่พบว่าสมาชิกมีการร่วมกิจกรรมกันอยู่ เสมออาจพบกันในงานทอดกฐิน ผ้าป่า งานวัด และงานบุญต่างๆ ของชุมชน ก็เป็นไปได้ (รายละเอียด คังตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	82.2	44.7	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	11.8	55.3	49.2 (59)
รวม	100.0 (17)	100.0 (103)	100.0 (120)

Chi-Square = 11.086, df = 1, Sig. = 0.001, Phi = 0.304

สมมติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 43.716, Sig. = 0.000) นั่นหมายถึง สมาชิกมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เป็นข้อเท็จจริงก่อนเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนั้นๆ ว่าเป็นแบบใด งานของกลุ่มยากพอที่จะทำได้และได้ค่าตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมากน้อยแค่ไหน และเมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.604) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 60.4 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะสมาชิกมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มวิธีการดำเนินงานของกลุ่มที่สมาชิกสนใจบ้างแต่ไม่มากนักก่อนเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนั้นๆ เพราะสมาชิกต้องการ

ทราบข้อมูลก่อนรวมกลุ่มว่ากลุ่มมีความเป็นมาอย่างไร และเข้าร่วมกลุ่มจะได้ผลประโยชน์ที่
 ทำให้มีรายได้เพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญเพ็ญ บุญชูดวง (2540) เรื่องปัจจัยที่มี
 ความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านบางกระเบื้องตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา
 จังหวัดชัยนาท, อีสริยา อนุมาศเมธา (2546) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ
 บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี, จิตรกร พงศดิลก (2544) เรื่อง ปัจจัย
 ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ในอำเภอบาง จังหวัด
 ยะลา, ปวีต ภูมิวิทย์ (2528) เรื่องการศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มยุวเกษตรกร
 จังหวัดกาญจนบุรี, ภิรมยา ตรีตรอง (2548) ผลการดำเนินงานโครงการแปรรูปสินค้าเกษตรจังหวัด
 ยโสธร ศึกษาว่าสมาชิกก่อนเข้าร่วมกลุ่มจะหาความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มก่อนทุกครั้งก่อน
 ตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่ม (รายละเอียดดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับ
 ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม		รวม
	น้อย	มาก	
ประสิทธิภาพน้อย	83.6	23.1	50.8 (61)
ประสิทธิภาพมาก	16.4	76.9	49.2 (59)
รวม	100.0 (55)	100.0 (65)	100.0 (120)

Chi-Square = 43.716, df = 1, Sig. = 0.000, Phi = 0.604

สมมติฐานที่ 4 ความต้องการในการรวมกลุ่มมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ
 ดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านความต้องการในการรวมกลุ่มมี
 ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 กล่าวคือความต้องการในการรวมกลุ่มอาชีพกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 22.529, Sig. = 0.000) นั้นหมายถึงความต้องการในการรวมกลุ่มสมาชิกมีความต้องการการรวมกลุ่มเพื่อต้องการมีรายได้เพิ่ม ต้องการเพื่อนหรือต้องการมีความรู้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทำให้เกิดความเพิดเพิ้นหรือถูกชักชวนจากเพื่อนหรือญาติต้องการให้มีการรวมกลุ่มอย่างที่เป็นอยู่ปัจจุบัน โดยมีเหตุผลเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ต้องการพัฒนาความรู้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.433) พบว่าขนาดความสัมพันธ์ของความต้องการในการรวมกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 43.3 ซึ่ง หมายถึงความต้องการของสมาชิกมีบ้างแต่ไม่มากนักซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนกันต์ พรหมวรাত্র (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, ดำรงค์ อดิเรก (2540) การรวมกลุ่มของสตรีกับการพัฒนาในชุมชนชนบทที่พบว่าการรวมกลุ่มของสมาชิกมีส่วนทำให้กลุ่มมีความสำเร็จของกลุ่มในระดับสูงมาก (รายละเอียดดังตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับความต้องการในการรวมกลุ่มอาชีพ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	ความต้องการในการรวมกลุ่ม		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	82.1	35.8	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	17.9	64.2	49.2 (59)
รวม	100.0 (55)	100.0 (65)	100.0 (120)

Chi-Square = 22.529, df = 1, Sig. = 0.000, Phi = 0.433

สมมติฐานที่ 5 แหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านแหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือแหล่งเงินทุนกับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{Chi-Square} = 4.003, \text{Sig.} = 0.045$) นั้นหมายถึงแหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพเนื่องจากแหล่งเงินทุนมีความจำเป็นในการที่สมาชิกจะกู้ยืมเงินมาจัดซื้อวัตถุดิบมาผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ Phi ($\text{Phi} = -0.183$) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของแหล่งเงินทุนในทางกลับกัน และมีระดับน้อยคือร้อยละ 18.3 ซึ่งหมายถึง สมาชิกมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนน้อยเนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ใช้ทุนตนเองเป็นหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม หรือแทบไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เลย จึงทำให้ได้ผลผลิตในปริมาณจำกัดตามวงเงินของสมาชิก ดังนั้นในการเพิ่มผลผลิต สมาชิกควรหาแหล่งเงินทุน เช่น กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ออมทรัพย์ องค์การบริหารส่วนตำบล เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ หรือเงินทุนส่วนตัวที่นำมาเป็นทุนเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนกานต์ พรหมวรাত্র (2547) เรื่องการประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี, กิตติยาพรรณ โพธิ์งาม (2548) เรื่องการติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย, เรวัตร์ ชรรรมา อภิรมณ์ (2548) เรื่อง ประสิทธิภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษา อำเภอ ป่าติ้ว จังหวัดยโสธร, ขวัญเชิญ ภาคฐิน (2546) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของการประกอบการอุตสาหกรรมอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม, ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์ (2548) การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสุวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่เขตที่ 1 ที่พบว่าแหล่งเงินทุนมีผลทำให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์ได้อย่างคล่องตัวโดยไม่ขัดสนในเรื่องวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ (รายละเอียดดังตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับแหล่งเงินทุน

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	แหล่งเงินทุน		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	41.1	59.4	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	58.9	40.6	49.2 (59)
รวม	100.0	100.0	
100.0	(56)	(64)	(120)

Chi-Square = 4.003, df = 1, Sig. = 0.045, Phi = -0.183

สมมติฐานที่ 6 วัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้าน วัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือวัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 8.895, Sig. = 0.003) นั้นหมายถึงวัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ เนื่องจากวัดดูดิบ จำเป็นอย่างมากในการนำมาผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ถ้าขาดวัดดูดิบก็ไม่สามารถออกมาเป็นชิ้นงานได้ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานมีความจำเป็นควบคู่กันไปเนื่องจากต้องนำไปตกแต่งแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพที่ตนเองเข้าร่วมกลุ่ม เมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.272) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของวัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย คือร้อยละ 27.2 ซึ่งหมายถึงวัดดูดิบและวัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นอย่างมากก็จริงอยู่แต่วัดดูดิบหาไม่ยากนักมีในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงจึงไม่ขัดสน ส่วนวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละกลุ่มอาชีพมีราคาแพง แต่ส่วนใหญ่ใช้งานได้นานไม่จำเป็นต้องซื้อบ่อยๆ เพียงบำรุงรักษาก่อนใช้งานก็จะทำให้อายุการใช้งานของเครื่องมือคุ้มทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนกานต์ พรหมวรাত্র (2547) เรื่องการประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัด

นนทบุรี, กิตติยาพรรณ โพธิ์ล้ำ (2548) เรื่อง การติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาผ้าไทย ที่พบว่าวัตถุดิบเป็นทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของกลุ่มในระดับสูงมาก (รายละเอียดดังตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับ วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	91.7	46.3	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	8.3	53.7	49.2 (59)
รวม	100.0 (12)	100.0 (108)	100.0 (120)

Chi-Square = 8.895, df = 1, Sig. = 0.003, Phi = 0.272

สมมติฐานที่ 7 การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านการได้รับสนับสนุนวัตถุดิบ และวัสดุ อุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 กล่าวคือ การได้รับสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 48.867, Sig. = 0.000) นั้น หมายถึง การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ จะทำให้ต้นทุนในการผลิต ลดลงทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นสมาชิกกลุ่มไม่ต้องกังวลเรื่องของเครื่องมือมีราคาแพง และเมื่อพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์ (Phi = 0.638) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของการได้รับการสนับสนุน วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 63.8 ซึ่งหมายถึง การได้รับการสนับสนุน วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์บ้างแต่ไม่บ่อยนัก หรืออาจได้รับการสนับสนุนบ้าง ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เพราะการได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบจะทำให้การดำเนินงานรวมกลุ่ม

เป็นไปอย่างคล่องตัวมีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานบริหารเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องดัดงบประมาณซื้อวัสดุและบริการถ้าหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วชิราภรณ์ เพชรรัตน์ (2549) เรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กระจุกบ้านควนป้อม อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช, มนกานต์ พรหมวรทพร (2547) เรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี ที่พบว่ากลุ่มอาชีพเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและบริการและเครื่องมือเครื่องใช้จากหน่วยงานราชการบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ (รายละเอียดดังตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับการได้รับการสนับสนุนวัสดุและบริการ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	การได้รับการสนับสนุนวัสดุและบริการ		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	78.3	13.7	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	21.7	86.3	49.2 (59)
รวม	100.0 (69)	100.0 (51)	100.0 (120)

Chi-Square = 48.867, df = 1, Sig. = 0.000, Phi = 0.638

สมมติฐานที่ 8 สถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าตัวแปรอิสระด้านสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ สถานที่กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-Square = 35.257, Sig. = 0.000) นั่นหมายถึงสถานที่ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพทำให้การรวมกลุ่มมีความเหนียวแน่นมีความคล่องตัว สมาชิกพบปะสังสรรค์กันมากขึ้นโดยไม่ต้องนำชิ้นงานไปทำที่บ้านเกิดการผูกพันแบบเครือญาติ และเมื่อพิจารณาขนาดของ

ความสัมพันธ์ (Phi = 0.542) พบว่ามีขนาดความสัมพันธ์ของสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 54.2 ซึ่งหมายถึงสถานที่ในการรวมกลุ่มมีความสำคัญก็จริงอยู่แต่ส่วนใหญ่สมาชิกจะผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่บ้านและมาส่งศูนย์เพื่อวางจำหน่ายอาจเกิดจากสถานที่คับแคบไม่พอเพียงกับสมาชิกทุกคนที่จะมารวมกลุ่มเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มก็เป็นได้ และสมาชิกอาจมารวมกลุ่มที่ศูนย์บ้างเป็นบางครั้งเท่านั้นแต่ไม่บ่อยมากนัก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนกานต์ พรหมวราทร (2547) เรื่องการประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี บางกลุ่มต้องใช้อาคารของประธานกลุ่มและไม่เคยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่วนขนาดของอาคารไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ดำเนินงานของสมาชิก เนื่องจากขนาดเล็กเกินกว่าจะให้สมาชิกมาใช้ในการดำเนินงานได้ แต่สมาชิกบางส่วนคิดว่ามีขนาดเพียงพอเนื่องจากสมาชิกบางส่วนทำการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่บ้าน เมื่อทำเสร็จจึงนำมาส่ง ณ ที่ทำการกลุ่ม จึงคิดว่าขนาดของสถานที่เพียงพอต่อการใช้งานของสมาชิก (รายละเอียดดังตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพกับสถานที่

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	สถานที่		รวม
	น้อย	มาก	
มีประสิทธิภาพน้อย	82.4	27.5	50.8 (61)
มีประสิทธิภาพมาก	17.6	72.5	49.2 (59)
รวม	100.0 (51)	100.0 (69)	100.0 (120)

Chi-Square = 35.257, df = 1, Sig. = 0.000, Phi = 0.542

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่าความรู้ในการประกอบอาชีพโดยแยกตามประเภท ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แหล่งเงินทุน วัตถุดิบ วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ การได้รับ

การสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ และสถานที่ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ค่า Chi-Square	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ทิศทาง
สมมติฐานที่ 1 ความคุ้นเคยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการ ดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	6.834*		✓	+
สมมติฐานที่ 2 ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	11.086*		✓	+
สมมติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการ เข้าร่วมกลุ่มมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการดำเนิน งานรวมกลุ่มอาชีพ	43.716*		✓	+
สมมติฐานที่ 4 ความต้องการในการรวมกลุ่ม อาชีพ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมกลุ่มอาชีพ	22.529*		✓	+
สมมติฐานที่ 5 แหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนิน รวมกลุ่มอาชีพ	4.003*		✓	-
สมมติฐานที่ 6 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนิน งานรวมกลุ่มอาชีพ	8.895*		✓	+

ตารางที่ 19 (ต่อ)

สมมติฐาน	ค่า Chi-Square	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ทิศทาง
สมมติฐานที่ 7 การได้รับการสนับสนุน วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ การดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ	48.867*	✓		+
สมมติฐานที่ 8 สถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมกลุ่มอาชีพ	35.254*	✓		+

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

+ หมายถึง มีความสัมพันธ์ตามกัน

- หมายถึง มีความสัมพันธ์กลับกัน

ส่วนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือสมาชิกในกลุ่มอาชีพจำนวน 120 คน ถึงปัญหาที่พบในการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพที่ผ่านมา และข้อเสนอแนะในการพัฒนา เพื่อให้มีประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นมากในเรื่องของเครื่องมือมีราคาแพงคิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมารูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือทำมีความยากและต้องใช้เวลาฝึกทำจึงจะเกิดความชำนาญคิดเป็นร้อยละ 69.2 ราคาบรรจุภัณฑ์มีราคาแพงและไม่คุ้มทุนคิดเป็นร้อยละ 61.7 วัตถุดิบเป็นปัญหาเนื่องจากหายากและต้องสั่งซื้อคิดเป็นร้อยละ 39.2 ด้านจัดหาวัตถุดิบเป็นปัญหาราคาแพงไม่มีในท้องถิ่นและต้องสั่งซื้อคิดเป็นร้อยละ 38.3 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการผลิตหรือหาซื้อได้ยากและต้องสั่งมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 35 มีการตัดราคาผลิตภัณฑ์กันเองในสมาชิกกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 28.3 ไม่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกลุ่มภายนอกคิดเป็นร้อยละ 24.3 วิธีการจัดจำหน่ายออกงานต่างๆ ได้น้อยและรอผู้มาสั่งซื้อคิดเป็นร้อยละ 23.3 วิธีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ใช้ได้คิดเป็นร้อยละ 18.3 การแบ่งงานในการผลิตไม่ยุติธรรม และต่างคนต่างรับงานคิดเป็นร้อยละ 15.8 การบรรจุภัณฑ์ต้องจ้างผู้ออกแบบและส่วนใหญ่ไม่มีทุน คิดเป็นร้อยละ 15 การบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ยาก และขึ้นอยู่กับอุปกรณ์คิด

เป็นร้อยละ 10 การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้น้อยและต้องรอผู้มาสั่งซื้อ การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกับความต้องการของตลาดมีผู้ตอบเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 8.3 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้กำไรน้อยคิดเป็นร้อยละ 6.7 ผลิตภัณฑ์ที่ทำเป็นความต้องการของตลาดคิดเป็นร้อยละ 5.8

จะเห็นได้ว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง เป็นเรื่องของเครื่องมือมีราคาแพงมากที่สุดซึ่งหมายถึงเครื่องมือในการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละกลุ่มมีราคาแพงแตกต่างกันแต่ถ้ามีการดูแลเก็บรักษาหลังจากเสร็จสิ้นการใช้งานแล้วก็จะทำให้เครื่องมือมีอายุการใช้งานที่ยาวนานกว่าเดิม รองลงมารูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือทำมีความยากและต้องใช้เวลาฝึกทำจึงจะเกิดความชำนาญดังรายละเอียดตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

(n = 120)		
ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
- เครื่องมือมีราคาแพง	100	83.3
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต/ทำ ยาก/ยุ่งยาก และต้องใช้เวลาฝึกทำ	83	69.2
- ราคาบรรจุกิจภัณฑ์มีราคาแพงและไม่คุ้มทุน	74	61.7
- วัตถุดิบเป็นปัญหาเนื่องจากหายากและต้องสั่งซื้อ	47	39.2
- ด้านจัดหาวัตถุดิบเป็นปัญหาราคาแพงไม่มีในท้องถิ่น และต้องสั่งซื้อ	46	38.3
- เครื่องมือ/อุปกรณ์ ในการผลิตหาซื้อได้ยาก และต้องสั่ง มีราคาแพง	42	35.0
- มีการตัดราคาผลิตภัณฑ์กันเองในสมาชิกกลุ่ม	34	28.3
- ไม่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกลุ่มภายนอก	29	24.3
- วิธีการจัดจำหน่าย ออกงานต่าง ๆ ได้น้อย และรอผู้มาสั่งซื้อ	28	23.3
- วิธีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ใช้ได้ยาก และแล้วแต่ชิ้นงาน	22	18.3

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(n = 120)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
- การแบ่งงานในการผลิตไม่ยุติธรรม และต่างคนต่างรับงาน	19	15.8
- การบรรจุภัณฑ์ต้องจ้างผู้ออกแบบและ ส่วนใหญ่ไม่มีทุน	18	15.0
- การบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ยากและขึ้น อยู่กับอุปกรณ์	12	10.0
- การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้น้อยและต้อง รอผู้มาสั่งซื้อ	10	8.3
- การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกับ ความต้องการของตลาด	10	8.3
- วัตถุดิบเป็นปัญหาเนื่องจากหายากและต้องสั่งซื้อ	47	39.2
- รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ได้กำไรน้อย	8	6.7
- ผลิตภัณฑ์ที่ให้เป็นความต้องการของตลาด	7	5.8

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอ
ป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

1. ควรตั้งราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากวัตถุดิบในการดำเนินงานของกลุ่มมีราคาสูงขึ้น
2. ทำความเข้าใจภายในกลุ่มไม่ให้มีเรื่องการตัดราคาผลิตภัณฑ์ เพราะจะทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มขาดคุณค่า
3. ภายในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ควรเป็นของที่ผลิตขึ้นเองภายในกลุ่ม ไม่ควรนำของที่ไม่ได้ผลิตภายในกลุ่มมาจำหน่าย เพราะจะทำให้กลุ่มไม่มีเอกลักษณ์
4. สมาชิกกลุ่มควรได้รับโอกาสในการไปอบรมหาประสบการณ์ในเรื่องผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และควรมีข่าวสารแจ้งสมาชิกกลุ่มให้ทราบสม่ำเสมอ

5. หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบดูแลเรื่องกลุ่มอาชีพควรวางหาเครื่องมือให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มแต่ละกลุ่มให้ทั่วถึง

6. ควรมีหน่วยงานของรัฐให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง และมีความต้องการศูนย์เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก

จากข้อเสนอแนะ ประเด็นที่ควรแก้ไขเร่งด่วน คือเรื่องการตั้งราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศโดยมีการประชุมกันภายในกลุ่มและร่วมคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้น เมื่อได้ราคาทุนแล้วก็ตั้งราคากันภายในกลุ่มให้เหมาะสม รองลงมาเป็นเรื่องของการตัดราคาผลิตภัณฑ์กันภายในกลุ่ม วิธีแก้ไขโดยตรงคือให้สมาชิกกลุ่ม มีจิตสำนึกในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาเดียวกันถ้าจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลางโดยตรง ถ้ายังมีการตัดราคาจะทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความแตกแยกทำให้กลุ่มต้องเลิกล้มการรวมกลุ่มเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้กำหนดไว้หรืออาจไม่มีโอกาสได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเลยก็เป็นได้ และศูนย์ของกลุ่มควรวางจำหน่ายเฉพาะผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเท่านั้น เพราะจะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มนั้นๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ประชากรที่ศึกษา คือ กลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำนวน 4 กลุ่ม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 120 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ Pearson Chi-Square Test ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ด้านความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ความต้องการในการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แหล่งเงินทุน วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ สถานที่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 3 ต่อ 1 มีอายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 54 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.8 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 67.5 สถานภาพในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 55.8 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 อาชีพหลักส่วนใหญ่รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 37.5 รายได้อาชีพหลักต่อเดือน 4,500 บาทและต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 53.3 รายได้รวมทั้งครอบครัวที่มาจากอาชีพหลัก/เดือน 10,000 บาท และต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 57.7 รายจ่ายรวมทั้งครัวเรือน/เดือน 10,000 บาทและต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 64.2 ประเภทอาชีพเสริมอื่น ๆ มีอาชีพเสริมต่าง ๆ เช่นรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 77.5 รายได้จากอาชีพเสริม/เดือน 1,000 บาทและต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.7 สมาชิกทราบจำนวนสมาชิกในกลุ่มอาชีพของตน คิดเป็นร้อยละ 100 รายได้เฉพาะที่ได้จากกลุ่มอาชีพ/เดือน 1,000 บาทและต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.7 ระยะเวลาที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ 120 เดือนและต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 60.8 รายได้ของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดรวมกัน/เดือน 10,001 บาทและมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 52.5 สถานะภาพค่าใช้จ่ายของครอบครัวสมาชิกกลุ่มอาชีพรายได้พอดี คิดเป็นร้อยละ 54.2 สถานภาพการเป็นหนี้สินของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ไม่เป็นหนี้คิดเป็นร้อยละ 56.7

ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม

ด้านความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.79 หรือร้อยละ 79.15 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 85 ในกลุ่มตัวอย่างการรวมกลุ่มอาชีพที่ตอบว่าใช่ ซึ่งหมายถึงมีความคุ้นเคย

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.787 หรือร้อยละ 98.35 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ ท่านพอใจที่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ คิดเป็นร้อยละ 94.2 ในกลุ่มตัวอย่างการรวมกลุ่มอาชีพที่ตอบว่าใช่ ซึ่งหมายถึง มีความคุ้นเคยด้านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกในการรวมกลุ่มอาชีพ

ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.64 หรือร้อยละ 64.2 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประชุมวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและสมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 65 ในกลุ่มตัวอย่างการรวมกลุ่มอาชีพที่ตอบว่าใช่ ซึ่งหมายถึงมีความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ความต้องการในการรวมกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.71 หรือร้อยละ 70.7 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ สมาชิกมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 90.8 ในกลุ่มตัวอย่างการรวมกลุ่มอาชีพที่ตอบว่าใช่ ซึ่งหมายถึงต้องการในการรวมกลุ่ม

ลักษณะของกลุ่มอาชีพ

ด้านแหล่งเงินทุน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 หรือร้อยละ 36.8 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอาชีพที่ท่านเป็นสมาชิกมีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 69.2 ของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าใช่

ด้านวัตถุดิบเพียงพอ จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 หรือร้อยละ 88.9 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 88.9 ของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าใช่

การได้รับการสนับสนุน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.35 หรือร้อยละ 34.6 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 68.3 ของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าใช่

ด้านสถานที่ จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.45 หรือร้อยละ 44.6 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการของกลุ่มโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 77.5 ของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าใช่

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จากการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 คิดเป็นร้อยละ 65.7 โดยมีข้อความที่ตอบว่าใช่มากที่สุด ได้แก่ ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงมาผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 คิดเป็นร้อยละ 95.0 วิธีกำหนดราคาผลผลิตภัณฑ์ตามความยากง่ายของผลผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 คิดเป็นร้อยละ 95.0 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการทำกันตามผู้ว่าจ้าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 คิดเป็นร้อยละ 92.5 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 คิดเป็นร้อยละ 92.5 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากชาวต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 คิดเป็นร้อยละ 91.7 ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนี้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 คิดเป็นร้อยละ 91.7 วิธีกำหนดราคาผลผลิตภัณฑ์ตามความสวยงามของผลผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 คิดเป็นร้อยละ 90.8 มีคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มโดยเฉพาะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 คิดเป็นร้อยละ 86.7 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนารูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 คิดเป็นร้อยละ 86.7 วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตามความพอใจของประธานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 คิดเป็นร้อยละ 85.0 มีระยะเวลาการบริหารของประธานและกรรมการบริหารที่แน่นอนมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.84 คิดเป็นร้อยละ 84.2 การรับงานของกลุ่มมีผู้ว่าจ้างให้ทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 คิดเป็นร้อยละ 81.7 วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งตามความถนัดของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 คิดเป็นร้อยละ 80.8 ในการจัดประชุมสมาชิกของกลุ่มมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมเกินครึ่งเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 คิดเป็นร้อยละ 80.8 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดในต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 คิดเป็นร้อยละ 80.8 กลุ่มได้จัดสรรผลประโยชน์จากกิจกรรมให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 คิดเป็นร้อยละ 80.0 การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มตามชิ้นงานที่ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 คิดเป็นร้อยละ 77.5 ท่านเคยไกล่เกลี่ยสมาชิกในกลุ่มที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.7 คิดเป็นร้อยละ 77.0 การมีประธานหรือหัวหน้ากลุ่มโดยการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.76 คิดเป็นร้อยละ 75.8 มีระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 คิดเป็นร้อยละ 77.5 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนารูปแบบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 คิดเป็นร้อยละ 75.0 มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของกลุ่มแก่สมาชิกกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 คิดเป็นร้อยละ 73.0 การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับกันเองทำกันเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 คิดเป็นร้อยละ 72.5 ท่านเคยที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์กับลูกค้าหรือผู้สนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 คิดเป็นร้อยละ 72.5 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีผู้อื่นมาให้คำแนะนำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 คิดเป็นร้อยละ 71.7 วิธีกำหนดราคาตามความต้องการของตลาดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 คิดเป็นร้อยละ 62.5 การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับงานมาและแบ่งกันเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 คิดเป็นร้อยละ 62.5 วิธีการกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตามการว่างจากงานประจำของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.54 คิดเป็นร้อยละ 54.2 เคยชักชวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนกระบวนการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 คิดเป็นร้อยละ 53.3 มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายภายในกลุ่มอาชีพทุกวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 คิดเป็นร้อยละ 52.5 ท่านเคยร่วมคิดร่วมสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.52 คิดเป็นร้อยละ 51.7 เมื่อกลุ่มมีปัญหาในด้านใด ๆ เกี่ยวกับการผลิตท่านหรือสมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนะการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 คิดเป็นร้อยละ 50.0 ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 คิดเป็นร้อยละ 50.0 ท่านเคยแก้ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่พิจารณาแล้วไม่ได้มาตรฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49 คิดเป็นร้อยละ 49.2 เคยสำรวจตลาดในการหาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49 คิดเป็นร้อยละ 49.2 มีการจัดสรรผลประโยชน์ผลกำไรที่ได้จากการรวมกลุ่มทุกเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 คิดเป็นร้อยละ 48.3 สมาชิกในกลุ่มอาชีพ

ช่วยคิดหาตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 คิดเป็นร้อยละ 45.8 กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตหรือตลาดรองรับในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 คิดเป็นร้อยละ 44.2 ท่านเคยร่วมจัดหาวัตถุดิบที่ขาดแคลนหรือไม่มีในท้องถิ่นให้แก่กลุ่มนำไปดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.40 คิดเป็นร้อยละ 40.0 วิธีกำหนดราคาตามราคากลางที่ประชุมกลุ่มเป็นผู้กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.39 คิดเป็นร้อยละ 39.2 การมีประธานหรือหัวหน้ากลุ่มโดยการแต่งตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 คิดเป็นร้อยละ 38.3 เมื่อมีการตัดสินใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ใช้วิธีลงคะแนนเสียงภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ท่านเคยแสดงเหตุผลคัดค้านเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.33 คิดเป็นร้อยละ 33.3 การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับกรรมการบริหารกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.23 คิดเป็นร้อยละ 23.3 การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับที่ประชุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.18 คิดเป็นร้อยละ 18.3 การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มแบ่งเท่าๆ กันหมด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.18 คิดเป็นร้อยละ 18.3

การทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ 1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 2 ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 4 ความต้องการในการรวมกลุ่มมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 5 แหล่งเงินทุนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 7 การได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 8 สถานที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในบางประเด็นเพื่อให้ประสิทธิภาพการรวมกลุ่มมีระดับที่สูงขึ้น ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่ามีข้อย่อยที่สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ไปจำหน่ายน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะขาดการประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนี้อย่างจริงจังจึงทำให้อาจมองข้ามได้ ฉะนั้น ควรมีการประชุมเพื่อระดมสมองว่าควรขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่ายยังที่ใดบ้าง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและขนส่งทางใดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจะเสียหายน้อยที่สุดและลดต้นทุนในการขนส่งให้น้อยที่สุด

2. ความต้องการในการรวมกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่ามีข้อย่อยที่สมาชิกถูกชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนหรือญาติให้เข้ากลุ่มน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะสมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจเองโดยไม่มีผู้ใดชักชวน แต่ถ้าสมาชิกในกลุ่มอาชีพที่เข้าร่วมกลุ่มแล้ว ชักชวนชาวบ้านหรือเพื่อนบ้านที่ยังไม่เข้าร่วมกลุ่มให้เพิ่มขึ้น เพื่อกลุ่มจะได้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นทำให้กลุ่มมี

ชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มมากขึ้นเกิดการสมัครสมานสามัคคีกันภายในชุมชนมากขึ้น และจะมีผลต่อการได้รับงบประมาณจากภาครัฐสม่ำเสมอในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ หรือการได้รับความรู้ด้านบรรจุกิจภัณฑ์ของกลุ่มจากหน่วยงานภาครัฐก็เป็นได้

3. แหล่งเงินทุน ผู้วิจัยพบว่ามีข้อย่อยแหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินกู้ยืมของสถาบันการเงินน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มอาชีพไม่ชอบที่จะเป็นหนี้สินจึงไม่มีการกู้ยืมเงินในการผลิตผลิตภัณฑ์เพราะส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัว ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตมีจำนวนจำกัด ซึ่งบางครั้งถ้ามีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอาจทำให้เงินทุนหมุนเวียนดีขึ้น เกิดสภาพคล่องและสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้ตามความต้องการทำให้มีรายได้มากกว่าที่เป็นอยู่ก็เป็นได้

4. การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ ผู้วิจัยพบว่ามีข้อย่อยการได้รับการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้จากองค์กรเอกชนน้อยที่สุดอาจเป็นเพราะยังไม่มี การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานเอกชนทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มในเรื่องข้อดีของผลิตภัณฑ์ ถ้ามีการประชาสัมพันธ์อาจทำให้องค์กรเอกชน หรือบริษัทห้างร้านสนใจนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่ายต่อเป็นลักษณะตัวแทน อาจมีผลทำให้ได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ได้ในอนาคตจากองค์กรเอกชน

5. ด้านสถานที่ ผู้วิจัยพบว่า มีข้อย่อยกลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มต้องเช่าที่น้อยที่สุด เป็นเพราะกลุ่มอาชีพไม่เช่าสถานที่เป็นที่ทำการกลุ่ม จะใช้สถานที่ของทางราชการหรือวัดหรือบ้านของสมาชิกเองผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมากกว่า แต่สถานที่ของทางราชการหรือวัดก็อาจคับแคบไปในการที่จะรองรับสมาชิกกลุ่มให้ครบทุกคน จึงมีความจำเป็นต้องผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่บ้านบ้างบางส่วน ประธานกลุ่มอาชีพควรร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในการดูแลเรื่องการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อของบประมาณในการก่อสร้างที่ทำการกลุ่ม หรือขอใช้สถานที่ของทางราชการที่มีอยู่แล้ว แต่หน่วยงานราชการใช้ในการปฏิบัติราชการน้อย เป็นที่ทำการกลุ่ม

6. ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้วิจัยพบว่ามีข้อย่อย ท่านเคยแสดงเหตุผลคัดค้านเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่มน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะสมาชิกไม่กล้าแสดงออกต่อที่ประชุมกลุ่ม ประธานกลุ่มหรือผู้นำในการประชุมควรหาวิธีที่จะทำให้

สมาชิกทุกคนออกความคิดเห็นโดยทั่วถึงโดยสร้างบรรยากาศการประชุมให้เป็นกันเองมากที่สุด และสรุปประเด็นในเรื่องที่ขอความคิดเห็นโดยปฏิบัติตามเสียงข้างมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอข้อคิดเห็นและเสนอแนวทางเพื่อให้การรวมกลุ่มอาชีพข้างต้นมีการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพที่ถึงระดับดีขึ้นไปควรดำเนินการดังนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือใช้ตัวแปรนอกจากที่กล่าว เช่น การเป็นอิสระในการตัดสินใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การเป็นที่ยอมรับของตลาดในตัวผลิตภัณฑ์ การขนส่ง การได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น
2. หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในเรื่องการรวมกลุ่ม ควรลงมาตรวจสอบและช่วยเหลืออย่างจริงจังในเรื่องของการให้ความรู้ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มหาตลาดในการรองรับผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบการรวมกลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ควรหาวิธีแก้ไขสภาพปัญหาและความต้องการของสมาชิกกลุ่มเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องและเป็นผู้เชื่อมโยงให้กลุ่มอาชีพมีความยั่งยืนซึ่งมีผลทำให้เศรษฐกิจฐานรากในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ดีขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นการพัฒนากลุ่มอาชีพในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กิตติยาพรรณ โพธิ์ถ้ำ. 2548. การติดตามประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์:
กรณีศึกษาผ้าไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตรศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ขวัญเจริญ ภาคฉิน. 2546. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของการประกอบการ
อุตสาหกรรมอาหารขนาดกลางและ ขนาดย่อม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมวิทยาประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณิง สีเทียนสุข. 2551. สมาชิกกลุ่มอาชีพทำกลอง. สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2551.
- จิตรกร พงศดิลก. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวน
ยางพาราในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑา บุรีภักดี. 2527. กระบวนการกลุ่ม (ศึกษา 325). กรุงเทพมหานคร: สวนสุนันทา.
- ชญาดา ติงห์ปี. 2548. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์บางซื่อ
พัฒนา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. 2548. การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้วิสาหกิจชุมชนใน
พื้นที่เขต 1 กลุ่มพัฒนางานวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตร. กองวิจัยและส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ดำรงค์ อดะเส. 2540. การรวมกลุ่มของสตรีกับการพัฒนาในชุมชนชนบท.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวิล ธาราโกชน์. 2522. กระบวนการกลุ่ม. ลพบุรี: โรงพิมพ์หัตถโกศลการพิมพ์.

- ทวีป ศิริรัศมี. 2544. การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ทิตนา แคมมณี. 2522. กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีแนะแนวปฏิบัติเล่ม 1. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. 2540. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ธงชัย สันติวงศ์. 2541. ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ฐนันท์ พานิชโยทัย. 2541. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของกรมส่งเสริม
การเกษตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กองเกษตรสัมพันธ์กรมส่งเสริมการเกษตร.
- นันทวัน จันทร์หาว. 2547. ความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรอำเภอประทับช้าง จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาคุณกรรมศาสตรศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. 2540. ทฤษฎีองค์กร: แนวการศึกษาเชิงบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชัย วนิชย์วงศ์วาน. 2544. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มออม
ทรัพย์: กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2543. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร: อูษาการพิมพ์.
- _____. 2546. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร:
อูษาการพิมพ์.

- ปรัชญา ศรีภา. 2540. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.**
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการ พัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวิต ฅมยาวิทย์. 2528. **การศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542. **พฤติกรรมกลุ่ม.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- พนม ลิมอารีย์. 2522. **กลุ่มสัมพันธ์.** กภาพสินธุ์: จินตทัศน์การพิมพ์ 250.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. 2545. **พฤติกรรมองค์กร.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เพียงเพ็ญ บุญชูดวง. 2548. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านบางกระเบื้องตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท.**
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภิรมยา ตรีตรอง. 2548. **ผลการดำเนินงานโครงการแปรรูปสินค้าเกษตรจังหวัดยโสธร. ยโสธร:**
สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- มนกานต์ พรหมวรารท. 2547. **การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ในจังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527. **มนุษย์กับสังคม.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).
- มัลลิกา ต้นสอน. 2544. **พฤติกรรมองค์กร.** กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

เรวัตร์ ชรรณมาภิรมย์. 2548. **ประสิทธิภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุน.**
กรุงเทพมหานคร: ค่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

เรืองเวทย์ เหล่าป่าเป่า. 2548. **ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนป่าภาคเอกชน**
นครสวรรค์ จำกัด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วชิราภรณ์ เพชรรัตน์. 2549. **การประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กระจุย**
บ้านควนป้อม อำเภอลำตาบาก จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณณิการ์ หุ่นภู. 2546. **ผลกระทบต่อชุมชนจากการรวมกลุ่มของสตรีในชนบท.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. 2531. **การบริหารครบวงจร.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์
แมสพับลิชชิง.

วิลาสินี อรัญญเวศ. 2546. **การประเมินผลกลุ่มอาชีพที่รับงานไปทำที่บ้าน กรณีศึกษาจังหวัด**
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. 2544. **การบริหารโครงการ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2519. **การบริหาร.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด.

_____. 2521. **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช จำกัด.

สมยศ นาวิการ. 2519. การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหาร: MBO. กรุงเทพมหานคร:
พจก.บรรณกิจ.

สวรงค์ บุญประเทือง. 2551. ปฏิคมกลุ่มบัณฑิตกตาวาวัง. สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2551.

สังวาลย์ แก่นแก้ว. 2551. ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี. สัมภาษณ์, 1 มกราคม
2551.

สุพิน เกษาคุปต์. 2536, 2539. พฤติกรรมองค์การ: ความรู้เบื้องต้นในการบริหารทรัพยากร
มนุษย์. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

เสงี่ยม ไม้แป้น. 2550. ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา. สัมภาษณ์, 1 มกราคม
2551.

อมรทิพย์ แท้เที่ยงธรรม. 2546. รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลกลุ่มหัตถกรรมภายใต้
โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.
กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อิสริยา อนุมาตเมธา. 2542. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2531. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย หิรัญโต. 2523-2525. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

เอกสิทธิ์ วัฒนาปริชานนท์. 2519. การบัณฑิตกตาวาวังที่ตำบลบางเสด็จ. อำเภอป่าโมก.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย เรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานรวมกลุ่มอาชีพ ในอำเภอป่าโมก
จังหวัด อ่างทอง

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าโมกพัฒนา
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงช้างสามัคคี
- กลุ่มป็นตุ๊กตาชาววัง
- กลุ่มทำกลอง

แบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ	=	16	ข้อ
ส่วนที่ 2	ความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพ	=	23	ข้อ
ส่วนที่ 3	ลักษณะของกลุ่มอาชีพ	=	24	ข้อ
ส่วนที่ 4	ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	=	48	ข้อ
ส่วนที่ 5	ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ			

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มอาชีพ

1. ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....

อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

2. เพศ ชาย หญิง

3. อายุ.....ปี ศาสนา

พุทธ

คริสต์

อิสลาม

อื่น ๆ

4. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

ระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา

ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

สมรสและอยู่ด้วยกัน

สมรสและแยกกันอยู่

โสด

ม่าย/หย่าร้าง

6. สถานภาพในครัวเรือน

หัวหน้าในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

8. ประเภทอาชีพหลัก

ทำนา/ไร่/สวน

เลี้ยงสัตว์

รับจ้าง

ค้าขาย

อื่น ๆ

9. ท่านได้รับรายได้จากอาชีพหลักประมาณเดือนละ.....บาท

10. รวมทั้งครอบครัวได้รับรายได้จากอาชีพหลักประมาณเดือนละ.....บาท
11. รายจ่ายรวมทั้งครัวเรือน.....บาท/เดือน
12. ประเภทอาชีพเสริมอื่น ๆ
☐ ทำนา/ไร่/สวน	☐ เลี้ยงสัตว์
☐ รับจ้าง	☐ ค้าขาย
☐ อื่น ๆ	
13. ท่านได้รับรายได้จากอาชีพเสริมประมาณเดือนละ.....บาท
- เฉพาะที่ประกอบกลุ่มอาชีพ.....มีรายได้ประมาณเดือนละ.....บาท
- จำนวนสมาชิกกลุ่มอาชีพมี.....คน
- ระยะเวลาที่ท่านเข้ากลุ่มนี้จนถึงปัจจุบันจำนวน.....ปี.....เดือน
14. ท่านและครอบครัวมีรายได้รวมกันประมาณเดือนละ.....บาท
15. ท่านและครอบครัวมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือไม่
☐ เหลือเก็บ	☐ พอดี	☐ ไม่พอ
16. ท่านและครอบครัวเป็นหนี้หรือไม่
☐ เป็น	☐ ไม่เป็น

ส่วนที่ 2 ความรู้ในการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิก		
1. สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม		
2. สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์กันภายในกลุ่ม		
3. สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนเสนอแนะวิธีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กันภายในกลุ่ม		
4. สมาชิกในกลุ่มมีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ		
ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกลุ่ม		
1. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงรูปทรงของผลิตภัณฑ์		
2. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการประเมินวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม		
3. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่อง การประเมินเครื่องมือ/เครื่องใช้/อุปกรณ์การผลิต		
4. สมาชิกมีการพบปะพูดคุยเรื่องการปรับปรุงด้านการบรรจุภัณฑ์		
5. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม		
6. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่าย		
7. สมาชิกมีการปรึกษาหารือกันในเรื่องของการกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม		
ความต้องการในการรวมกลุ่ม		
1. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น		
2. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะต้องการเพื่อน		
3. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มเพราะจะใช้เผยแพร่ความรู้ที่มีอยู่ให้คนอื่น ๆ		
4. ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะอยากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่ม		
5. ท่านพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
6. ท่านต้องการเข้าร่วมกับกลุ่มนี้เพราะความเพลิดเพลินเมื่อเข้าร่วมกับกลุ่ม		
7. ท่านถูกขอร้องให้เข้ากิจกรรมกลุ่ม		
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
1. เมื่อเว้นว่างจากงานของกลุ่มแล้ว สมาชิกกลุ่มมักอยู่กันตามลำพังไม่ค่อยมีโอกาสดูคุยสนทนากัน		
2. สมาชิกในกลุ่มรู้จักสนิทสนมกันดี		
3. ท่านต้องการรวมกลุ่มอาชีพนี้ตลอดไป		
4. ท่านพอใจที่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้		
5. สมาชิกในกลุ่มอาชีพมีการร่วมพบปะสังสรรค์พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ		

ส่วนที่ 3 ลักษณะของกลุ่มอาชีพ

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
แหล่งเงินทุน		
1. จำนวนสมาชิกกลุ่มอาชีพมีเพียงพอต่อการดำเนินงานกลุ่ม		
2. ลักษณะการทำงานของกลุ่มอาชีพต่างคนต่างทำที่บ้าน		
3. ลักษณะของกลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์เฉพาะในสถานที่ที่กลุ่มจัดให้โดยเฉพาะ		
4. การเข้าร่วมสมาชิกของกลุ่มต้องเสียค่าลงทะเบียนด้วย		
5. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากกองทุนหมู่บ้าน		
6. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากสหกรณ์ออมทรัพย์		
7. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบล		
8. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน		
9. แหล่งเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มได้มาจากเงินทุนส่วนตัวของสมาชิก		
10. กลุ่มอาชีพที่ท่านเป็นสมาชิก มีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน		
วัตถุดิบ		
1. วัตถุดิบภายในท้องถิ่นที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ มีความเพียงพอ		
2. วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้มีความเพียงพอ		
3. วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
การได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์		
1. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงาน ภาครัฐ		
2. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้จากหน่วยงาน ภาครัฐ		
3. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากองค์กรเอกชน		
4. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้จากองค์กร เอกชน		
5. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัตถุดิบจากหน่วยงานภาครัฐ		
6. กลุ่มของท่านเคยได้รับการสนับสนุนด้านวัตถุดิบจากหน่วยงานเอกชน		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
สถานที่ 1. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการของกลุ่มโดยเฉพาะ		
2. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มตั้งเช่า		
3. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทำกิจกรรมกลุ่มโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย		
4. กลุ่มอาชีพของท่านมีสถานที่ทำการกลุ่มโดยอาศัยบุคคลหรือวัด		

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. การมีประธานกลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่มโดยการแต่งตั้ง		
2. การมีประธานกลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่มโดยการเลือกตั้ง		
3. มีคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มโดยเฉพาะ		
4. มีระยะเวลาการบริหารของประธานและกรรมการบริหารที่แน่นอน		
5. มีระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร		
6. มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของกลุ่มแก่สมาชิกกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ		
7. มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายภายในกลุ่มอาชีพทุกวัน		
8. มีการจัดสรรผลประโยชน์ผลกำไรที่ได้จากการรวมกลุ่มทุกเดือน		
9. เมื่อมีการตัดสินใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ใช้วิธีลงคะแนนเสียงภายในกลุ่ม		
10. การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับงานมาและมาแบ่งกันเอง		
11. การรับงานของกลุ่มมีผู้ว่าจ้างให้ทำ		
12. การรับงานของกลุ่มสมาชิกรับกันเองทำกันเอง		
13. วิธีกระจายงานของกลุ่มแบ่งตามความถนัดของสมาชิก		
14. วิธีกระจายงานของกลุ่มแบ่งกันตามการว่างจากงานประจำของสมาชิก		
15. วิธีกระจายงานของกลุ่มแบ่งตามความพอใจของประธานกลุ่ม		
16. ในการจัดประชุมสมาชิกของกลุ่มมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมเกินครึ่งเสมอ		
17. ท่านเคยเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม		
18. ท่านเคยแสดงเหตุผลคัดค้านเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในที่ประชุมกลุ่ม		
19. เคยชักชวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนกระบวนการผลิต		
20. เคยสำรวจตลาดในการหาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพิ่มขึ้น		
21. ท่านเคยที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์กับลูกค้าหรือผู้สนใจ		
22. ท่านเคยร่วมจัดหาวัตถุดิบที่ขาดแคลนหรือไม่มีในท้องถิ่นให้แก่กลุ่มนำไปดำเนินการ		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
19. เคยชักชวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนกระบวนการผลิต		
20. เคยสำรวจตลาดในการหาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพิ่มขึ้น		
21. ท่านเคยที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์กับลูกค้าหรือผู้สนใจ		
22. ท่านเคยร่วมจัดหาวัตถุดิบที่ขาดแคลนหรือไม่มีในท้องถิ่นให้แก่กลุ่มนำไปดำเนินการ		
23. ท่านเคยแก้ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่พิจารณาแล้วไม่ได้มาตรฐาน		
24. ท่านเคยร่วมคิดร่วมสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม		
25. ท่านเคยใกล้ชิด สมาชิกในกลุ่มที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของการผลิต		
26. เมื่อกลุ่มมีปัญหาในด้านใด ๆ เกี่ยวกับการผลิต ท่านหรือสมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนะการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ		
27. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ		
28. สมาชิกในกลุ่มอาชีพช่วยคิดหาตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ		
29. กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตหรือตลาดรองรับในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน		
30. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มตามชิ้นงานที่ได้		
31. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มแบ่งเท่า ๆ กันหมด		
32. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับที่ประชุม		
33. การให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกของกลุ่มขึ้นอยู่กับกรรมการบริหารกลุ่ม		
34. ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนี้		
35. กลุ่มได้จัดสรรผลประโยชน์จากกิจกรรมให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม		
36. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการพัฒนารูปแบบอย่างสม่ำเสมอ		
37. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังไม่มีมีการพัฒนารูปแบบเลย		
38. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีผู้อื่นมาให้คำแนะนำ		
39. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีการทำกันตามผู้ว่าจ้าง		
40. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาด		
41. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
42. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการยอมรับจากชาวต่างประเทศ		
43. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศ		
44. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดในต่างประเทศ		
45. วิธีกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความยากง่ายของผลิตภัณฑ์		
46. วิธีกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ตามความสวยงามของผลิตภัณฑ์		
47. วิธีกำหนดราคาตามความต้องการของตลาด		
48. วิธีกำหนดราคาตามราคากลางที่ประชุมกลุ่มเป็นผู้กำหนด		

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรวมกลุ่มอาชีพ

เรื่อง	ปัญหาและอุปสรรค	
วัตถุดิบ	☐ หายาก	☐ หาง่าย
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
ด้านจัดหาวัตถุดิบ	☐ ราคาแพง	☐ ราคาถูก
	☐ ไม่มีในท้องถิ่น	☐ มีในท้องถิ่น
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการผลิตหาซื้อได้	☐ ยาก	☐ ง่าย
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
วิธีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ใช้ได้	☐ ยาก	☐ ง่าย
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
การบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์	☐ ยาก	☐ ง่าย
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
เครื่องมือมีราคา	☐ แพง	☐ ถูก
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ ผลิต/ทำ	☐ ยาก/ยุ่งยาก	☐ ง่าย
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
ผลิตภัณฑ์ที่ให้เป็นความต้องการของตลาด	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
การบรรจุภัณฑ์	☐ จ้างผู้ออกแบบ	☐ ออกแบบกันเอง
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	

เรื่อง	ปัญหาและอุปสรรค	
ราคาบรรจุภัณฑ์	☐ แพง	☐ ถูก
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	☐ น้อย	☐ มาก
	☐ ปานกลาง ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกับความต้องการของตลาด	☐ ทันกับความต้องการของตลาด	
	☐ ไม่ทันกับความต้องการของตลาด	
	☐ อื่น (ระบุ).....	
วิธีการจัดจำหน่าย	☐ วางจำหน่ายที่ศูนย์	☐ ออกงานต่าง ๆ
	☐ อื่น (ระบุ).....	
รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	☐ ได้กำไร	
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
มีการตัดราคาผลิตภัณฑ์กันเองในสมาชิกกลุ่ม	☐ ไม่มี	☐ มี
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
การแบ่งงานในการผลิตไม่ยุติธรรม	☐ ไม่ใช่	☐ ใช่
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับกลุ่มภายนอก	☐ ไม่มี	☐ มี
	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	

อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นรวม (Reliability) ของแบบสอบถามด้านความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม

**Reliability
Case Processing Summary**

		N	%
ases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.880	23

Item-Total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B1	11.43	26.806	.584	.872
B2	11.53	26.878	.514	.874
B3	11.53	26.878	.514	.874
B4	11.47	26.740	.575	.872
B5	11.73	26.685	.536	.873
B6	11.70	27.252	.419	.877
B7	11.80	26.993	.490	.875
B8	11.93	26.823	.611	.872
B9	11.80	25.959	.707	.868
B10	11.93	26.754	.627	.871
B11	11.80	26.234	.648	.870
B12	11.40	27.352	.487	.875
B13	11.70	26.562	.556	.873
B14	11.47	26.533	.620	.871
B15	11.47	26.809	.560	.873
B16	11.43	26.392	.679	.869
B17	11.77	27.702	.339	.880
B18	12.13	29.982	-.143	.885
B19	11.83	29.178	.062	.887
B20	11.87	30.947	-.277	.896
B21	11.30	27.734	.515	.875
B22	11.33	27.678	.478	.875
B23	11.30	28.148	.399	.877

ค่าความเชื่อมั่นรวม (Reliability) ของแบบสอบถามด้านลักษณะของกลุ่มอาชีพ

Reliability
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedur

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.751	24

Item-Total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
C1	6.87	11.844	.245	.745
C2	7.03	12.654	-.098	.772
C3	7.47	11.292	.348	.738
C4	7.70	11.734	.623	.735
C5	7.57	11.357	.409	.734
C6	7.63	11.137	.647	.724
C7	7.67	12.161	.182	.748
C8	7.60	12.041	.161	.750
C9	7.07	12.271	.014	.765
C10	7.13	10.809	.455	.729
C11	7.13	10.947	.410	.733
C12	6.97	11.206	.401	.734
C13	6.97	11.206	.401	.734
C14	7.63	12.516	-.029	.759
C15	7.70	11.734	.623	.735
C16	7.57	11.151	.495	.729
C17	7.57	11.151	.495	.729
C18	7.70	11.734	.623	.735
C19	7.60	11.007	.619	.722
C20	7.33	11.264	.309	.742
C21	7.67	12.851	-.202	.764
C22	7.63	12.240	.100	.753
C23	7.47	11.568	.254	.745
C24	7.20	11.683	.175	.753

ค่าความเชื่อมั่นรวม (Reliability) ของแบบสอบถามด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน
รวมกลุ่มอาชีพ

Reliability
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.921	48

Item-Total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
D1	21.60	90.593	.089	.923
D2	21.70	92.907	-.150	.925
D3	21.53	89.913	.163	.922
D4	21.53	88.533	.312	.921
D5	21.70	91.183	.028	.924
D6	21.83	87.730	.430	.919
D7	21.97	89.275	.319	.920
D8	22.03	88.930	.466	.919
D9	22.00	87.310	.662	.918
D10	21.93	86.685	.641	.918
D11	21.43	85.978	.638	.917
D12	21.33	88.851	.351	.920
D13	21.73	85.789	.614	.917
D14	22.00	89.793	.274	.921
D15	22.00	89.931	.252	.921
D16	21.53	88.120	.357	.920
D17	21.87	86.120	.645	.917
D18	21.97	86.309	.746	.917
D19	21.93	86.409	.678	.917
D20	21.77	87.426	.441	.919
D21	21.53	88.326	.334	.920
D22	21.73	86.685	.514	.919
D23	21.90	86.162	.671	.917

Item-Total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
D24	21.90	86.231	.662	.917
D25	21.90	86.645	.609	.918
D26	21.90	86.645	.609	.918
D27	21.60	86.248	.552	.918
D28	21.80	86.924	.509	.919
D29	21.37	88.516	.371	.920
D30	21.40	87.283	.502	.919
D31	21.83	86.833	.536	.918
D32	22.10	89.955	.496	.920
D33	21.90	88.024	.433	.919
D34	21.37	87.895	.449	.919
D35	21.43	86.806	.539	.918
D36	21.70	85.666	.620	.917
D37	21.90	88.852	.329	.920
D38	21.67	88.506	.308	.921
D39	21.33	87.333	.553	.918
D40	21.30	87.252	.609	.918
D41	21.27	88.340	.499	.919
D42	21.23	88.875	.476	.919
D43	21.23	88.875	.476	.919
D44	21.40	86.662	.578	.918
D45	21.27	88.340	.499	.919
D46	21.37	90.171	.165	.922
D47	21.53	90.533	.097	.923
D48	22.00	91.103	.073	.922

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล

นางมีนา ปานทอง

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 12 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2508

สถานที่เกิด

จังหวัดอ่างทอง

ประวัติการศึกษา

การศึกษาศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ตำแหน่งปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์